

TIPTA HALK SAğLIğI UZMANLIK EğİTİMİ VE HALK SAğLIğI YETERLİK KURULU

Hazırlayanlar

Dr. Ferda Özyurda

Dr. Dilek Aslan

Ekim 2021

Ankara

©Ekim 2021

TIPTA HALK SAĞLIĞI UZMANLIK EĞİTİMİ VE HALK SAĞLIĞI YETERLİK KURULU

ISBN: ISBN: 978-605-69842-5-9

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları HASUDER'e aittir. Kaynak gösterilerek eğitim amacıyla alıntı yapılabilir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu kitabı hazırlayanlara aittir.

Hazırlayanlar

Dr. Ferda ÖZYURDA

Dr. Dilek ASLAN

Yayıncı

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)

Adres: Korkut Reis Mah. İlkiz Sok. 17/2 Çankaya / Ankara

<http://www.hasuder.org.tr>

İçindekiler	Sayfa no
Önsöz	3
Bölüm 1: Dünden Bugüne Halk Sağlığı Uzmanlığı	4
Bölüm 2: Kuruluşundan Bugüne Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu	8
Bölüm 3: Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu ve Komisyonları Çalışmaları	14
Bölüm 4: Sonuç	23
Kaynaklar	24
Ek'ler	25

Önsöz

Yeterlik kurullarının amacı, tıpta uzmanlık eğitiminin standardizasyonunu sağlamak, eğitimin kalitesi iyileştirmek, geliştirmek, eğitim kurumlarının alt yapı, donanım, eğitici ve uygulama durumlarını belirlemek ve akredite etmek ve Avrupa uyum koşullarını sağlamaktır. Uzmanlık eğitiminin düzeyinin yükseltilmesi ve standardizasyonu amacıyla Amerika Birleşik Devletleri'nde 1916'da kurulmaya başlanan Yeterlik Kurulları (Board), 1990'lardan sonra Avrupa ve hemen arkasından Türkiye'de oluşturulmaya başlanmıştır. Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulunca (TTB-UDEK) 1990'lı yıllarda başlatılan bu çabalar, günümüzde çok sayıda uzmanlık derneğinin içinde bulunduğu ve eşgüdüm içinde çalıştığı hale gelmiştir. Bu ulusal standartlar yanında uluslararası standartlar da önemlidir. Bunlar arasında [Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu (WFME), Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS/ATUB)] sayılabilir. Ülkemizde tıpta uzmanlık eğitiminin kurallarını belirleyen önemli bir kurum da Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) ve TUK'un müfredat geliştirme komisyonu olan TUKMOS'dur.

Avrupa Tıp Uzmanları Birliği, halk sağlığı alanını bir uzmanlık dalı olarak tanımlamıştır. Bu anlamlı adımın Türkiye'de de geliştirilerek sürdürülmesi amacıyla ülkemizde Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu, 2013 yılında kurularak çalışmalarına başlamış, eğitim programlarını, amaç ve hedeflerini, rotasyon/saha eğitimi ve uygulamalarının süre ve içeriklerini belirlemiş, akreditasyon ve yeterlik değerlendirmesi çalışmalarını tamamlamış ve uluslararası düzeyde Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) ile iletişim ve iş birliği içinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu belgede ülkemizdeki geçmişten bugüne tıpta halk sağlığı uzmanlık eğitiminin kısa tarihsel süreç bilgilerini ve yeterlik kurulunun komisyonlarıyla birlikte yaptığı çalışmaların geniş içeriğini bulacaksınız. Belge, Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu'nun gelecek dönem çalışmaları için bir envanter olabilmesi ve içeriğin gelecekte yapılacaklara katkı sunması amacıyla hazırlanmıştır. İçerik hazırlığı sırasında halk sağlığı uzmanlık alanının bütün emektarlarının üst üste koydukları birikimin okuyuculara aktarılması amacıyla çalışmaların özgün içeriklerine kaynaklarıyla birlikte yer verilmesine özen gösterilmiştir.

Halk sağlığı profesyonelleri büyük bir ailedir. Bu değerli ailenin temsilcilerinin, geçmiş öğretilerin rehberliğinde halk sağlığının evrensel değerleri üzerine inşa edilen bilgi, tutum ve beceri aktarımını gelecek kuşaklara aktarmayı sürdüreceklerine inancımız tamdır. Şimdiye kadar verilmiş olan kolektif emek, gelecekte verilecek emeğin de bir teminatıdır.

Tarihsel süreçte, Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu'nun 3. çalışma dönemine kadar olan kesiti yansıttığını düşündüğümüz bu belgede 2.ve 3. bölümdeki bütün çalışmalar için emeklerini esirgemeyen, katkı sunan, her zaman desteklerini hissettiren Halk Sağlığı Yeterlik Kurulunun bütün üyelerine şükranlarımızı sunarız.

Çalışmalarımızda her zaman destekleriyle yanımızda olan Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin yönetim kurullarına teşekkürlerimizi sunarız.

Yararlı olabilmesi dileğiyle...

Dr. Ferda ÖZYURDA

Dr. Dilek ASLAN

Bölüm 1: Dünden Bugüne Halk Sağlığı Uzmanlığı

Türkiye’de Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi önemli bir geçmişe sahiptir. Bugünün iyi anlaşılabilmesi için kuruluşundan bu yana yaşanan gelişmeleri gözden geçirmekte yarar bulunmaktadır. Bu bölümde, dünden bugüne halk sağlığı uzmanlık eğitimi kaynaklara dayalı olarak ele alınmıştır (1-7).

Ülkemizde Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi, Hıfzısıhha Okulunun kuruluşu ile başlar. Hıfzısıhha Okulu 1936’da 3017 no.lu Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilat Kanununun 23. Maddesi ile T.C. Merkez Hıfzısıhha Kurumu (müessesesi) Hıfzısıhha Enstitüsü ve Hıfzısıhha Okulu olarak iki bölümden oluşmak üzere kurulmuştur. Hıfzısıhha Okulunun ilk müdürü Amerikalı Dr. Collins’tir. 1947’de müdür Dr. Vefik Vassaf Akan’ın sunduğu kanun gerekçesinde, “Genel Sağlık okulu, yurdun sağlık gelişimini sağlayacak ulusal sağlık planını uygulayacak hekimleri yetiştirmek amacıyla kurulmuştur” denmekte ve gelecekte eğitim süresi 1 yıl olacak Halk sağlığı uzmanı (G.S.U) ve iki yıl olacak Halk sağlığı yöneticisi (G.S.D) yetiştirilmesinden söz edilmektedir. Bu dönemde okulda kurslar düzenlenmektedir. Okul mevzuatındaki en önemli atılım ise; 1958’de Dr. Nusret H. Fişek tarafından hazırlanan kanun tasarısında Halk Sağlığı Akademisinin kurulmasıdır, bu tasarıda Halk Sağlığı Akademisinin görevleri aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

- ✓ Halk Sağlığı ile ilgili konularda bilimsel araştırma ve yayın yapma
- ✓ Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı (SSYB) ve diğer kurumlarca halk sağlığına ait sorunlara ilişkin değerlendirme yapmak
- ✓ Halk Sağlığı hizmetinde idare, mücadele, laboratuvarında çalışacak üniversite ve yüksek okul mezunlarını uzman personel olarak yetiştirmek
- ✓ Belediye, özel idare ve diğer kurumlardaki tıbbi ve teknik personele yönelik geliştirici kurslar düzenlemek

Hıfzısıhha okulu 2 Kasım 1936’da SSY Bakanı Dr. Refik Saydam’ın açılışıyla fiilen öğretim işine başlamış, 1940’lı yıllarda II. Dünya savaşının etkisiyle sorunlara yönelik kurslar düzenlenmiş, araştırmalar çocuk yaz ishalleri, romatizma, şark çıbanı, malariosis, ensektisitler, su, kanalizasyon, ebe okulları, ana ve çocuk sağlığı, işçi sağlığı gibi alanlarda yürütülmüş, 1953 yılından sonra tekrar normal eğitimine dönmüştür. 1946-1953 yılları arasında okul binası Ankara’da yeni kurulan Tıp Fakültesine tahsis edildiğinden kısıtlı mekan ve olanaklarla çalışmalarını sürdüren Hıfzısıhha Okulu 1953 yılında eğitimine tekrar başlamıştır. Sonraki dönemde, 1958 yılından itibaren ise; okulda 12 şube açılmış (bakteriyoloji, gıda hijyeni, parazitoloji, epidemiyoloji, halk sağlığı eğitimi, biyoistatistik, çevre sanitasyonu, halk sağlığı idaresi, zoonotik hastalıklar, malaryoloji, İngilizce eğitim, epidemiyoloji) ve bu şubeler için gerekli laboratuvarlar kurulmuştur. Bununla birlikte kurs süreleri uzatılmış ve iki yıla çıkarılmıştır. Bu süredeki eğitim; ilk 3 ay halk sağlığına giriş, 8 ay yabancı dil (İngilizce), 5 ay halk sağlığı temel kursu, son 8 ay halk sağlığı şubelerinden birinde ihtisas şeklinde düzenlenmiştir.

Yine 1958-1961 yıllarında halk sağlığının önemli alanlarında çeşitli seminerler, kurslar düzenlenmiştir. Örneğin; Uluslararası Halk Sağlığı Eğitimi Semineri (27 Haziran-8 Temmuz 1960), Doğum Kontrolü Semineri (16 Aralık 1960), Uluslararası Köy Sağlığı organizasyonu Semineri (3-8 Temmuz 1961), Çocuk Sağlığı Kursu (13 Şubat-28 Mart 1961), Halk Sağlığı Mühendisliği Kursu (13 Mart-28 Nisan 1961), Sosyal Obstetri ve Jinekoloji Kursu (5 Haziran-1 Temmuz 1961) gibi. Bu seminer ve kurslarda yerli ve yabancı bilim insanları görev almıştır, bunlar arasında Dr. HL Allen, Prof. Dr. WS Walton, Dr. PV Ollé, Dr. Weber ve Dr. Muzaffer Akyol, Dr. Nusret H. Fişek, Dr. Zekai

Tahir Burak, Dr. Necdet Erenus, Dr. İhsan Doğramacı, Dr. Nusret Karasu, Dr. Cahit Başkök, Dr. Behiç Onul, Dr. Orhan Öztürk sayılabilir.

Yine bu dönemde okul, o yıllarda ülkede önemli sorun olan tüberkülozla mücadele amacıyla Verem Eğitim ve Araştırma Merkezi kurarak bu çalışmalara bilimsel yön verme çalışmalarını yürütmüş, ayrıca laboratuvar hayvanlarının durumu, fare üretimi üzerine araştırmalar, tifo ve çiçek aşısı, echinococcus tanısı, ana çocuk sağlığı istatistikleri, bulaşıcı hastalıkların kontrolü, barsak parazitleri, beslenme ve mevzuat konularında çalışmalar yürütmüş ve yayınlar yapmıştır.

Yine 1958 yılında, okula öğretmen yetiştirmek amacıyla okul kursiyerleri yurtdışına eğitime (Londra Hıfzısıhha Okulu gibi) gönderilmiştir. Bunlar arasında Dr. Muzaffer Akyol, Dr. Orhan Köksal, Dr. Nevres Baykan, Dr. Rahmi Dirican, Dr. Kemal Tural, Dr. Hamiyet Aydın, Dr. Yaşar Heperkan, Dr. Vedat Akay sayılabilir.

Okul; uluslararası çalışmalar, tababet uzmanlık tüzüğü, diğer yüksek okulların müfredatlarının düzenlenmesi gibi çalışmalarda Dr. Nusret Fişek, Sadık Gören ve Dr. Muzaffer Akyol ile aktif katılım göstermiştir.

Halk Sağlığı Okuluna kuruluşundan itibaren Rockefeller Vakfı, DSÖ, UNICEF ve CENTO gibi uluslararası kuruluşlar maddi, burs ve insan gücü olarak yardımlarda bulunmuşlardır.

Eğitim Programları

Hıfzısıhha okulunda sağlık memurları ve hekimlere yönelik kurslar düzenlemiştir. Örneğin; 1936-1940 yılları arasında düzenlenen 3-4 aylık kursların içeriğinde; epidemiyoloji, mikrobiyoloji, parazitoloji, sağlık mühendisliği, Genel sağlık idaresi, umumi hıfzısıhha, sosyal hıfzısıhha konuları vardır. Çalışmalar kapsamında 1945 yılında olağanüstü sıtma kursu açılmış, 27 doktor eğitilmiştir.

Kurs programlarında 1947-1953 döneminde “bakteriyoloji, parazitoloji, hijyen, gıda kimyası, sağlık mühendisliği, gıda hijyeni, epidemiyoloji, istatistik, çocuk, hariciye, kulak burun boğaz, zühreviye, asabiye, göz, beviye, intaniye, dahiliye, doğum, verem, koruyucu hekimlik, spor hekimliği, motor” dersleri vardır ve yerli eğitimcilerce yürütülmüştür. Bu kurslarda 126 hekim eğitim almıştır. 1953-1957 döneminde DSÖ ile anlaşma yapılarak yabancı bilim adamlarının da katılımıyla hekim, hemşire ve sağlık memurlarına yönelik kurslar düzenlenmiştir. Örneğin hekimlere yönelik olan 1955 yılı kursunda “akıl hıfzısıhhası (2 saat), ana çocuk sağlığı (1 saat), bakteriyoloji (29 saat), BCG (4 saat), ensektisitler (5 saat), epidemiyoloji (52 saat), fert sağlığı (5 saat), gıda kimyası (6 saat), halk sağlığı idaresi (11 saat), halk sağlığı hemşireliği (2 saat), halk sağlığı ebeliği (2 saat), hastane idaresi (11 saat), iş hekimliği (13 saat), istatistik (20 saat), jitle (2 saat), koruyucu hekimlik (17 saat), malarya (2 saat), okul hijyeni (5 saat), parazitoloji (21 saat), sağlık eğitimi (26 saat), sağlık mühendisliği (39 saat), sosyal pediatri (14 saat), tüberküloz (8 saat), trahom (3 saat), zührevi hastalıklar (1 saat), mimari (0-3 saat)” konuları kurs içeriklerini oluşturmuş ve 130 hekim bu kurslara katılmıştır.

Okul Müdürlüğüne 1958 yılında Dr. Nusret Fişek’in atanmasıyla yapılan reorganizasyonla iki yıllık uzun süreli kurslar düzenlenerek Halk Sağlığı Müttehassısı (uzmanı) yetiştirilmeye başlanmıştır. 1966 yılı sonuna kadar 56 tıp doktoru Halk Sağlığı Müttehassısı olmuştur.

1958-1961 döneminde düzenlenen 17. Dönem Kursu 8 ay süreyle, halk sağlığının çeşitli konularını içeren (halk sağlığı idaresi, amme idaresi, istatistik, epidemiyoloji, bulaşıcı hastalıklar, tüberküloz mücadelesi, deri ve zührevi hastalıkların sosyal cephesi, trahom mücadelesi, göz hastalıklarının sosyal cephesi, genetik-kanser, mikrobiyoloji, çevre sağlığı, beslenme, ana çocuk sağlığı, ruh hijyeni, sağlık eğitimi, endüstri hijyeni, okul hijyeni, İngilizce), 133 saati İngilizce olmak üzere toplam 808 saatten oluşmaktadır, ayrıca kursiyerler çeşitli konferanslara da katılarak 1 yılda kursu

tamamlamışlardır. 18. Dönem kursu 8 aylık yoğun İngilizce eğitimi ile başlamış, 825 saatlik halk sağlığı eğitimi ile devam etmiştir. Bu deneyimlere dayanılarak yapılandırılan 19. Dönem kursu (1960-63) ise, "halk sağlığı ihtisası kursları kılavuzu" adlı broşürde tanıtılmış ve dört bölüme ayrılmıştır:

1. Halk sağlığına giriş kursu (3 ay, çevre sağlığı, epidemiyoloji, halk sağlığı idaresi, sağlık eğitimi, İngilizce)

Yazılı ve sözlü sınavda başarılı olanlar 2. bölümde İngilizce kursuna devam etmişlerdir.

2. İngilizce kursu -8 ay
3. Halk sağlığı eğitimi temel kursu (sertifika kursu) (6 ay; ana çocuk sağlığı, akıl ve ruh sağlığı, bakteriyoloji, beslenme, çevre sağlığı, epidemiyoloji, iş sağlığı, malaryoloji, okul sağlığı, parazitoloji, sağlık eğitimi, sağlık idaresi, tıbbi istatistik, viroloji, tüberkülozla savaş metod ve idaresi, İngilizce dil öğretimi ve serbest çalışmalar)

Yazılı ve sözlü sınavda başarılı olanlar 4. bölüme devam etmişlerdir.

4. Halk sağlığı ihtisas stajı (6-12 ay, iş sağlığı, ana çocuk sağlığı, tüberkülozla savaş dallarından birinde çalışma şeklindedir).

17 hekimle başlayan bu dönem kursu sonunda 5 kişi uzman olmuştur.

20. Dönem Halk Sağlığı İhtisas Kursu (1962-64), tababet uzmanlık tüzüğüne halk sağlığı uzmanlığının konulmasına koşut olarak bazı değişikliklere uğramış, 2 ay süreli temel kurs ve 2 ay süreli İngilizce kursu birleştirilip sonunda yazılı ve sözlü sınav yapılmış, bundan sonra 6 aylık sertifika kursu ve daha sonra staj evresinde tez hazırlama eklenmiştir. (Bu devreye 16 hekim katılmış, üçü burslu olarak Londra Hıfzısıhha ve Tropical Tıp Okuluna (London School of Hygiene ve Tropical Medicine) gönderilmiştir, 12 hekim kursu başarıyla bitirmiştir.)

21. Dönem (1963-65), 22. Dönem (1964-66), 23. Dönem (1965-67), 24. Dönem (1966-68), 25. Dönem (1968-70) kursları devam etmiştir. Bu programlarda süreli İngilizce dil dersleri ve halk sağlığına ilişkin film gösterimleri, belirlenmiş konularda yapılan seminer çalışmaları eğitimin özelliklerine dikkat çekme açısından önemlidir.

1958 yılında Hıfzısıhha Okulu müdürü Dr. Nusret Fişek'tir, 1960 yılında Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığına atandıktan sonra vekaleten veteriner hekim Sadık Gören kurum müdürlüğünü yürütmüştür, 1966 yılından itibaren Dr. Nevres Baykan bu görevi üstlenmiştir.

Dr. Nusret Fişek, Sağlık Bakanlığı müsteşarı iken 1961-62 yıllarında Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde Halk Sağlığı Uzmanlığının yer almasına ve bu sayede eğitimin bir statü kazanmasına katkı sağlamıştır.

7 Haziran 1963 tarihinde Ankara Üniversitesi Senato kararıyla Dr. İhsan Doğramacı'nın öncülüğünde "Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi"nin kurulma kararı verilir ve 8 Temmuz 1967 tarihinde Hacettepe Üniversitesi kurulur. Hacettepe Üniversitesi kuruluşu Temel Bilimler Enstitüsü, Klinik Bilimler Enstitüsü ve Toplum Hekimliği Enstitüsü olmak üzere üç enstitüye dayanır. Dr. Nusret Fişek, Etimesgut, Çubuk, Abidinpaşa gibi eğitim araştırma bölgelerinin kurulmasında müsteşar iken rol oynar, topluma dayalı tıp eğitimine destek olacak bu yapılmaları destekler ve 1970'li yıllarda Toplum Hekimliği Enstitüsünün Müdürlüğüne atanır, artık halk sağlığı eğitimi üniversite bünyesinde gelişecektir.

1964 yılında Abidinpaşa bölgesinde Ankara Sağlık Müdürlüğü tarafından desteklenen Abidinpaşa Eğitim Sağlık Merkezi kurulur, 1967 yılında 7500 kişiye hizmet veren bu merkez sosyalleştirme

kapsamına alınır ve Ankara Üniversitesi ile iş birliği protokolü imzalanır. Ancak 1968 yılında Enfeksiyon Hastalıkları Kürsüsüne bağlı “Toplum Hekimliği Enstitüsü”ne dönüşür. Bu enstitünün başında da Dr. Nevres Baykan vardır. Bu enstitü 1974 de bağımsız bir kürsü şekline dönüşür ve Toplum Hekimliği Kürsüsü adı altında çalışmalarını daha genişleterek devam ettirir.

Halk sağlığı eğitiminin üniversitede kurumsallaşması ve halk sağlıkçıları yetiştirmesi ile Hacettepe Üniversitesi'nin katkılarıyla Erzurum, Kayseri, Trabzon, Samsun, Sivas, Eskişehir tıp fakültelerinde, Ankara Tıp ile Diyarbakır, Antalya Tıp fakültelerinde halk sağlığı eğitimi lisans ve lisansüstünde kurumsallaşır.

İstanbul ve Ege Üniversitelerinde Hijyen ve Koruyucu Hekimlik adı altında eğitimler yerleşir. 1980 yılı darbesinin ardından Hıfzısıhha Okulu kapatılmış ve 1982 yılında Yüksek Öğretim Kanunu ile üniversitelerde farklı adlar altında olan kürsü, enstitüler Halk Sağlığı Anabilim Dalı altında toplanmıştır. Çalışmalar bu kurumsal yapıda sürdürülür (1).

Günümüzde Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi üniversitelerin tıp fakültelerinde dahili tıp bilimleri içinde yapılmış Halk Sağlığı anabilim dalları tarafından yürütülmekte ve uzmanlık belgeleri yasa gereği Sağlık Bakanlığı tarafından verilmektedir. Uzmanlık belgesinde “Halk Sağlığı Uzmanı” şeklinde yetkilendirme yapılmakta ve müfredat, program ve alt yapı yapılandırılması Tıpta Uzmanlık Kurulu ve buna bağlı alt kurullarca (TUKMOS gibi) yürütülmektedir (8).

Uzmanlık eğitiminin kalite standartlarının geliştirilmesi çalışmaları yeterlik (board) kurullarının kurulması ile dünyada ve Türkiye’de ivme kazanmıştır. Dünyada Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu (WFME), Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) gibi kuruluşlar uzmanlık eğitimi standartlarını belirleme ve geliştirme çalışmalarını çatı olarak yürütmektedirler (9). Ülkemizde bu alanla ilgili ilk adımlar, 1998 yılı Aralık ayında, Türk Tabipleri Birliği-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (TTB-UDEK) Genel Kurulu’nda konuyla ilgili komisyonun hazırladığı Yeterlik Kurulları Yönerge Taslağı’na son şeklinin verilmesiyle atılmıştır (10). Birçok uzmanlık derneği bu yönergeye dayanarak yeterlik kurullarını oluşturmuştur. Daha sonra 2003 yılında Ulusal Yeterlik Kurulu (UYEK) Yönergesi TTB-UDEK Genel Kurulu’nda kabul edilmiş ve 2004 yılında UYEK 25 yeterlik kurulu temsilcisinin katılımıyla ilk genel kurulunu yapmıştır ve bu çalışmalar ulusal ve Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) düzeyinde iş birliği içinde ve entegre bir şekilde sürdürülmektedir (11).

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu çalışmaları kapsamında yapılan üretilen Tıpta Halk Uzmanlık Eğitimi Durum Tespit Raporuna göre, Ocak 2018 itibarıyla Türkiye’de 753’ü üniversitelerde, 98’i Hıfzısıhha okulunda olmak üzere 851 halk sağlığı uzmanı yetişmiş, eğitim görmekte olan tıpta uzmanlık öğrencisi sayısı ise 407’dir (12).

Bölüm 2: Kuruluşundan Bugüne Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu (13)

Halk Sağlığı alanında, 20 Ekim 2010 da HASUDER Genel Kurulunda, uzmanlık alanımızda Halk Sağlığı Yeterlik Kurulunun oluşturma gerekliliği önerisine ilişkin yapılandırma çalışmalarının HASUDER Yönetim Kurulu tarafından yürütülmesi kararı alınmış, HASUDER Yönetim Kurulu konu ile ilgili bir rapor hazırlamak üzere Yeterlik Komisyonu (Dr. Ferda Özyurda, Dr. Şevkat Bahar Özvarış, Dr. Dilek Aslan, Dr. Meltem Çöl, Dr. Erol Gürpınar, Dr. Esin Kulaç, Dr. Ferruh Ayoğlu) kurmuş, bu komisyon 26 Ocak 2011 de Yeterlik Kurulu Raporunu hazırlayarak HASUDER Yönetim Kuruluna sunmuştur. Yine komisyon Yeterlik Kurulu Yönergesini hazırlamak üzere çalışmış ve TTB UDEK-UYEK yönerge önerisini dikkate alarak taslağı yönetim kuruluna sunmuştur. Yönetim Kurulu 7.10.2011 tarih ve 2/72 sayılı kararı ile yönergeyi oluşturmuş ve 14. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi genel kurulunda yönerge kabul edilmiştir.

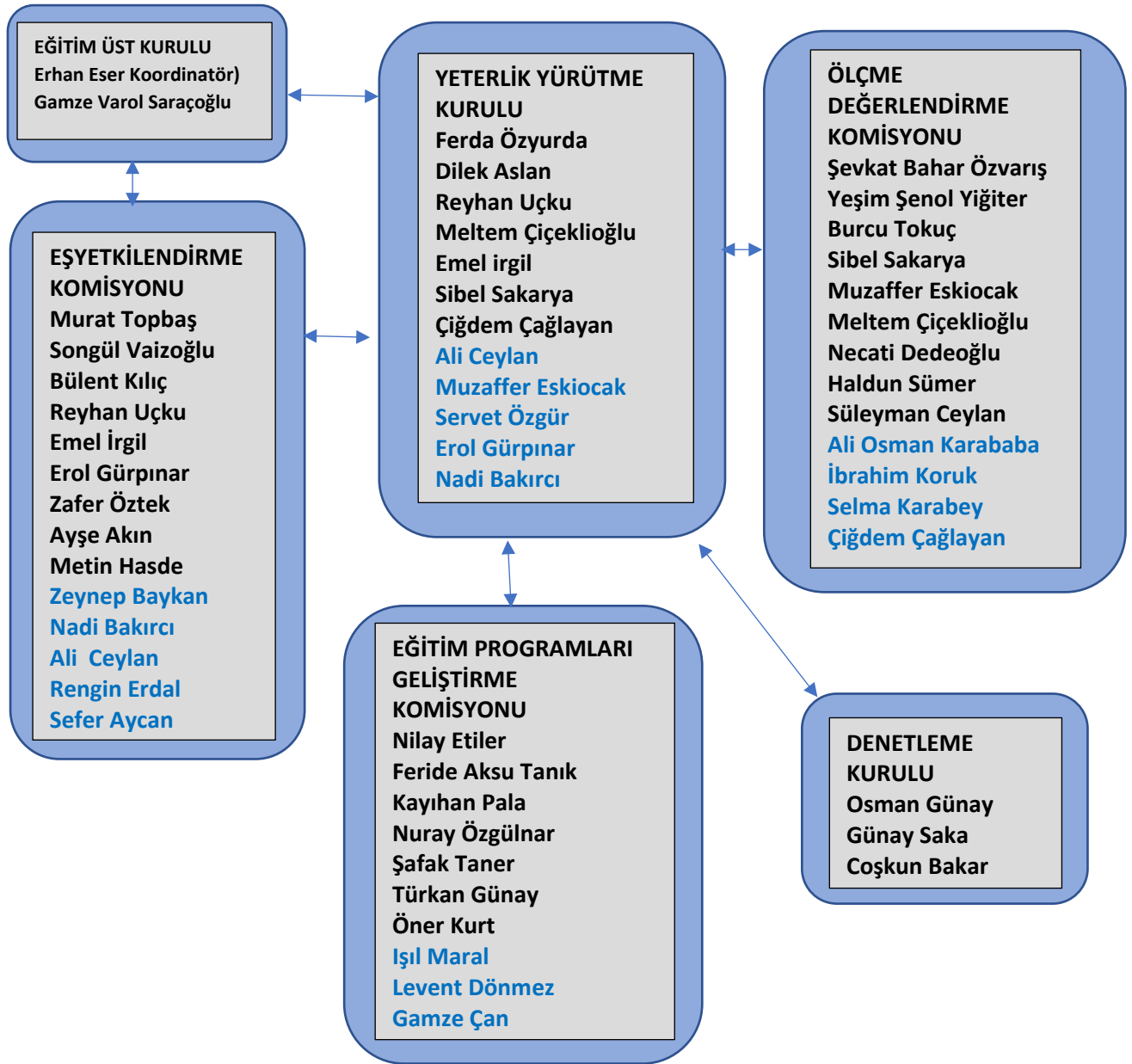
3 Ekim 2012 de 15. Ulusal Halk Sağlığı Kongresinde Halk Sağlığı Yeterlik Genel Kurulu toplantısı ile Halk Sağlığı Yeterlik Kuruluna yönergeye göre genel kurulca seçilecek üyelerin seçimi tamamlanmış ve Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu 12 Mayıs 2013 tarihinde yönergesine göre yapılanmasını tamamlamıştır.

Halk sağlığı yeterlik kurulunun amacı aşağıda sıralanmıştır:

- ✓ Halk sağlığı uzmanlık eğitiminin ulusal standartlarını oluşturmak, geliştirmek, aynı zamanda uzmanlık eğitimindeki 'yeterliğin' ve eğitim birimleri eşyetkilendirmesinin temel ilkelerini oluşturmak,
- ✓ Uzmanlık eğitimi süresince işlenmesi gereken kuramsal ve uygulamalı eğitim programlarının (kuramsal eğitim için çekirdek eğitim programı ve uygulamalı eğitim için en az yapılması beklenenler) hazırlanmasını sağlamak,
- ✓ Uzmanlık öğrencisinin eğitim sürecini izlemek ve değerlendirmek için 'asistan karnesi' gibi belgelendirme araçlarının oluşmasını sağlamak,
- ✓ Eğitim kurumlarında hizmetin içeriği ve çeşitliliği, eğitimcilerin sayı ve yetkinliği, eğitim ortamının uygunluğu, uygun ve yeterli teorik ve pratik bir eğitim programının uygulanıp uygulanmadığı, araştırma olanakları, rehber bilgiler ve standartların varlığı gibi konularda eğitim birimlerini gönüllülük temelinde ziyaret etmek ve yukarıda sözü edilen ölçütler açısından eşyetkilendirmek,
- ✓ Mesleki sorumluluk, bilgi, beceri, uygulamalar açısından uzman hekimlerin yeterliklerini ölçmek, değerlendirmek ve belgelendirmek,
- ✓ Eğiticilerin ve uzmanlık öğrencilerinin sürekli mesleki gelişim programlarına katılımını özendirme ve izlemek, yeniden belgelendirme çalışmaları yapmak,
- ✓ Uzmanlık eğitiminde oluşturulan ulusal 'yeterlik belgelendirmesi' ve 'eşyetkilendirme' standartlarının uluslararası standartlara uygunluğunu sağlamaktır.

Bu amaçları gerçekleştirmek için Halk sağlığı yeterlik kurulu, yeterlik yürütme kurulu, ölçme değerlendirme komisyonu, eğitim programları geliştirme komisyonu, eşyetkilendirme komisyonu ile aktif ve eğitim üst kurulunun desteği ile iletişim içinde çalışır.

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu birinci dönem çalışma kurul ve komisyonları ve üyeleri Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. 2013-2017 Dönemi (1. Dönem) Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu

Bu dönemde, Eğitim Programları Geliştirme Komisyonu o dönem TUKMOS Halk Sağlığı Grubu başkanı Dr. Şevkat Bahar Özvarış'ın katkısı ile önceden yapılan TUKMOS çalışmaları üzerinde çalışmış ve bu kurulla eşgüdüm halinde halk sağlığı uzmanlık eğitimi müfredat içeriğini, rotasyon ve saha eğitimi süre, amaç ve hedeflerini, asistan karnesini hazırlamıştır. Bu çalışmalara Eğitim Üst Kurulu koordinatörü Dr. Erhan Eser anabilim dalı başkanlarından görüş alarak klinik rotasyon sürelerinin 6 ay olması ve 6 aylık saha rotasyonunun yer alması konusunda görüş oluşturarak destek vermiş ve yönlendirici olmuştur. Bu bağlamda, eğitim programları geliştirme komisyonu üç üyesinin de içinde bulunduğu TUKMOS komisyonu ve başkanı Dr. Işıl Maral ile iş birliği ile

çalışmış ve TUKMOS komisyonu uzmanlık eğitimi müfredatını Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK)'na sunmuş ve 27 Eylül 2016 tarihinde program TUK tarafından onaylanmıştır. Eşyetkilendirme Komisyonu halk sağlığı tıpta uzmanlık eğitiminin alt yapı ve standartlarını belirleyen yönerge taslağını hazırlamışlardır.

Resim 1'de Kurul'un komisyonlarla birlikte yaptığı bir toplantı anısı yer almaktadır.

Resim 1. 22.Şubat 2014 Yeterlik Kurulu Toplantısı Ankara¹

Ölçme Değerlendirme Komisyonu, halk sağlığı tıpta uzmanlık eğitiminin nesnel değerlendirme koşullarını belirlemiş, değerlendirme sistemlerini yapılandırmış ve yapılandırılan iki aşamalı yeterlik sınavlarını gerçekleştirmiştir. İlk yeterlik deneme sınavı 5-9 Ekim 2015 tarihinde de 18. Ulusal Halk Sağlığı Kongresinde yapılmış sınava 16 uzman ve son sene asistanı katılmış, puanları kendilerine bildirilmiş, en yüksek puanı alan ilk üç katılımcıdan bir sonraki kongre katılım ücretlerinin alınmaması HASUDER Yönetim Kurulunca karara bağlanmıştır. İkinci sınav 19. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi sırasında iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. Üç uzman yeterlik belgesi almaya hak kazanmıştır.

24 Ocak 2015 tarihinde Ankara'da yapılan Halk Sağlığı Yeterlik Kurul ve Komisyonları toplantısında alınan karar gereğince, yeterlik kurulunun kuruluşundan önce tıpta uzmanlık eğitiminde görev alan halk sağlığı uzmanı profesör, doçent ve Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Yönetmeliğine

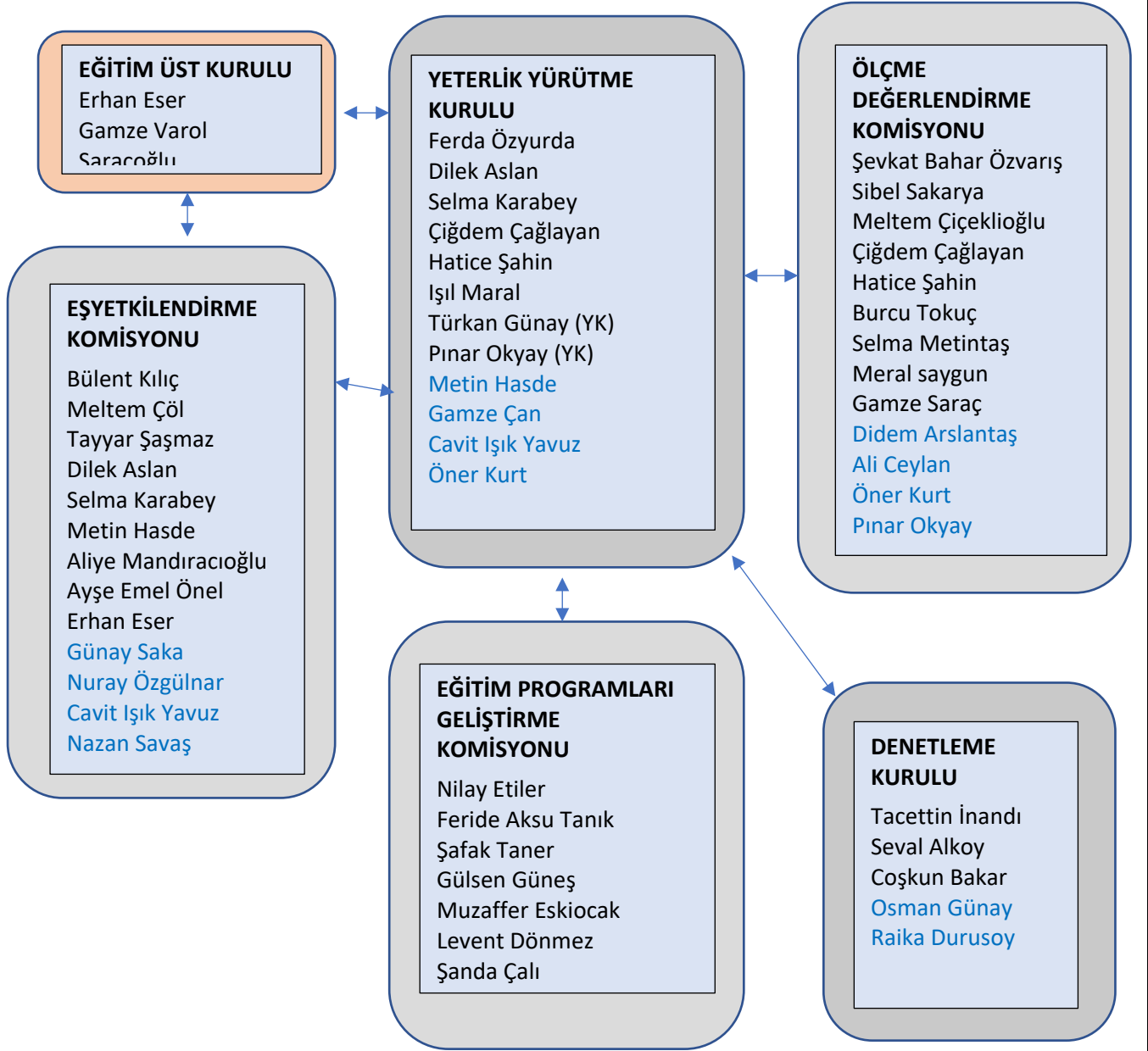
¹ <https://halksagligiyeterlik.org/wp-content/gallery/foto-album/toplant%C4%B1-ankara.png>

göre (26 Nisan 2014 tarih 28983 sayılı RG yayınlanan yönetmelik) eğitici hakkı olan doktoralı profesör ve doçent öğretim üyelerine yeterlik belgesi hazırlanıp 18. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi sırasında sunulmuştur. Anabilim dallarından adlarına belge düzenlenmesini isteyen adına öğretim üyelerinin isimlerini bildirmeleri istenmiş ve bildirenlere belgeleri teslim edilmiştir.

Uzmanlık Eğitiminin Kaldırılmasına Yönelik Çalışmalara karşılık olarak; Üniversitelerarası Kurulda oluşturulan bir komisyonun Ağustos 2016 tarihli raporunda, temel tıp bilimlerinde tıpta uzmanlık yerine doktora eğitiminin yapılmasının uygun olacağı görüşü ve bu gruba halk sağlığının da eklenmiş olması üzerine, yeterlik kurulumuz bu konuda 4 Kasım 2016 tarihinde TTB-UDEK-UYEK Bazı Uzmanlık Alanlarının Doktora Eğitimine Kaydırılması konulu toplantısına katılarak, alınan karara ve rapor içeriğine destek vermiş, halk sağlığı uzmanlık alanının özelliği ve istihdam alanlarını belirtmiş ve bu yaklaşım raporda vücut bulmuştur. Öte yandan, HASUDER'e bu konuda yeterlik Kurul'unun görüşünü bildiren bir rapor hazırlanmıştır. Bu raporda Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine göre *"Doktora programı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırır"* şeklinde tanımlandığı, Tıpta uzmanlık eğitiminin ise, 1973 Tababet Uzmanlık Tüzüğünde, tıpta uzmanlık öğrencisi tababet dallarından birinde sağlık kurumlarında bilgi ve becerisini geliştirmek için öğrenim, eğitim, pratik uygulama yapmak ve bilimsel esaslara göre yetiştirilmek üzere atanan kişi olarak tanımlandığı, 2002 Tababet Uzmanlık Tüzüğünde ise, bir uzmanlık alanında uzman olarak yetiştirilmek üzere eğitim, öğretim gören araştırma ve uygulama yapan tabiptir şeklinde tanımlandığı belirtilmiş; her iki eğitimin amaç, içerik ve istihdam alanlarının farklı olduğu, uzmanlık eğitiminin mesleki bir yeterliliği içerdiği örnekleri ile karşılaştırılarak yapılmış, dahili tıp bilimleri içinde yer alan halk sağlığı anabilim dalının mezuniyet öncesi tıp eğitiminin topluma dayalı tıp eğitimi konusunda oynadığı role değinilmiş ve sonuçta; ***halk sağlığı alanında sunulan tıpta uzmanlık eğitimi ya da doktora eğitiminin birinin diğerine tercihi söz konusu olamayacağı, her iki eğitimin amacı ve hizmet alanı ve katkısı farklı olduğu, bu nedenle halk sağlığı alanında uzmanlık eğitiminin kesinlikle kaldırılmaması gerektiği ve üniversitelerin her iki eğitimi kaliteli sunma yeterliliklerinin geliştirilmesi ve sürdürülmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır.***

Antalya'da 16 Mart 2017 tarihinde yapılan Halk Sağlığı Seçimli Yeterlik Kurul toplantısı sonucunda oluşan 2017-2021 dönemi Yeterlik Kurulu yeni şekliyle çalışmalarına devam etmiştir.

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu ikinci dönem çalışma kurul ve komisyonları ve üyeleri Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. 2017-2021 Dönemi (2. Dönem) Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu

2017-2021 dönemi Yeterlik Kurulu üyeleri arasında 2019 yılında HASUDER Yönetim Kurulu değişimi olması nedeniyle, Dr. Pınar Okyay, 2019 yılında HASUDER Yönetim Kurulu temsiliyeti üzerinden Dr. Türkan Günay'dan Halk Sağlığı Yeterlik Yürütme Kurulu üyeliği görevini devralmıştır.

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu halk sağlığı uzmanlık eğitimini geliştirmek, çağdaş ve gelişmiş ülkelerle yarışır niteliklere ulaştırmak amacıyla bu dönemde halk sağlığı uzmanlık eğitiminin kurumsal akreditasyonuna, ulusal düzeyde tüm uzmanlık derneklerinin üyesi olduğu TTB UDEK ve UYEK ile iletişim ve eşgüdüm içinde çalışmaya ve Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) ile iş birliğine önem vermiştir.

LOGO Çalışması

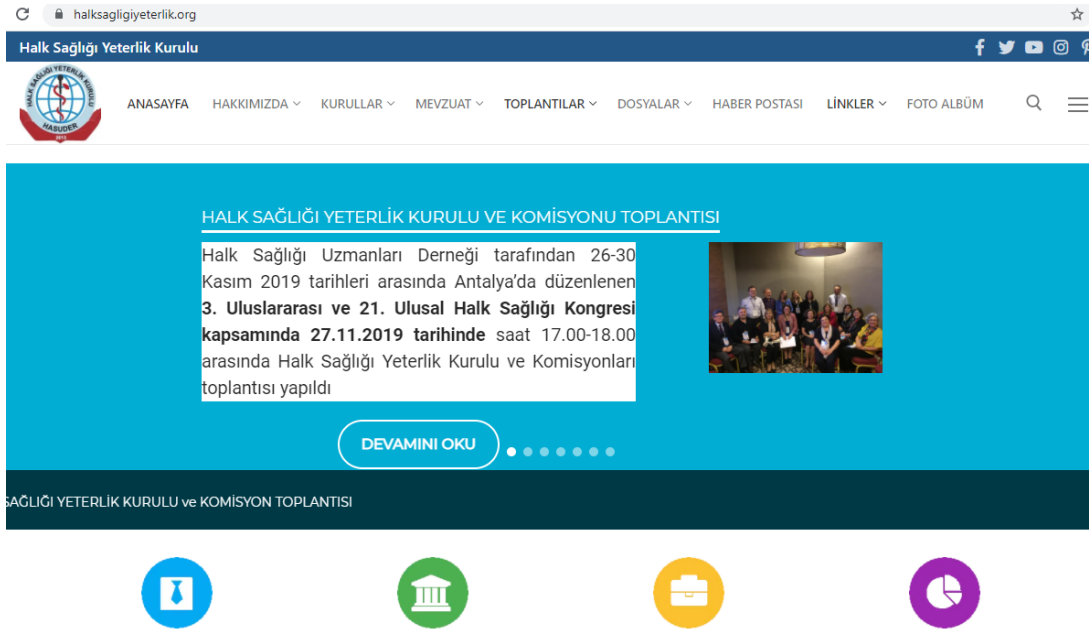
2019 yılında Yeterlik belgesi, Kurumsal Akreditasyon Belgesi sunulduğundan HASUDER logosunun yanında Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu logosu da olması konusunda görüş birliğine varılmış, geri bildirimler ile geliştirilerek Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu logosu oluşmuştur (Şekil 3).

Şekil 3. Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu logosu

Web Sayfası Oluşturulması

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu web sayfası (<http://www.halksagligiyeterlik.org>) 2019 yılında oluşturulmuştur. Dr. Lütfi Demir bu süreçte katkı sunmuştur. Şekil 4' de web sayfası görseli yer almaktadır.

Şekil 4. Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu web sayfası görüntüsü

Bölüm 3: Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu Komisyonları Çalışmaları

1.Eğitim Programları Geliştirme Komisyonu

Çağdaş hekimlik anlayışına dayanarak, 1920 yılında Winslow'un "Halk Sağlığı, organize edilmiş toplum çalışmaları sonunda çevre sağlık koşullarını düzelterek, bireylere sağlık bilgisi vererek, bulaşıcı hastalıkları önleyerek, hastalıkların erken tanı ve tedavisini sağlayarak, sağlık örgütleri kurarak, toplumsal çalışmaları her bireyin sağlığını sürdürecektir bir yaşam düzeyi sağlayacak biçimde geliştirilerek hastalıklardan korunmayı, yaşamın uzatılmasını, beden ve ruh sağlığı ile çalışma gücünün artırılmasını sağlayan bilim ve sanattır" şeklinde yapmış olduğu halk sağlığı tanımına göre (5,7) halk sağlığının çağdaş hekimlik anlayışına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu anlayış aşağıdaki ilkelerin de benimsenmesini gerektirir:

- ✓ Birey çevresi ile bir bütün olarak algılanmalı
- ✓ Sağlık hizmeti herkese sunulmalı
- ✓ Birey hasta iken değil sağlıklı iken de hastalıktan korunmalı
- ✓ Hizmetin önceliği koruma ve rehabilitasyon olmalı
- ✓ Hastalık nedenleri biyolojik ve toplumsal kaynaklı olduğundan buna göre önlemler alınmalı
- ✓ Ekip çalışması esas olmalıdır
- ✓ Multidisipliner yaklaşım esas olmalı
- ✓ Kaynaklar öncelikli sağlık sorunlarına ve gruplara yönelik hakkaniyetle kullanılmalı

Dolayısıyla halk sağlığı uzmanı; toplumun sağlık önceliklerini ve sağlık düzeyini saptayabilen, toplumda hastalık ve sağlık olaylarını epidemiyolojik yöntemlerle inceleyebilen, sağlık sorunlarına yönelik sağlık plan ve programları yapan, yürüten ve değerlendiren, çocuk, üreme sağlığı, yaşlı sağlığı, çalışan sağlığı, çevre sağlığı, ruh sağlığı gibi korunma ve kontrol programlarını yürüten ve değerlendiren, sağlığı geliştirme ve topluma yönelik sağlık eğitimi yapabilen ve her alanda sağlık yönetimi becerisine sahip bir hekimdir.

Bu bağlamda, 2011 yılından bu yana halk sağlığı uzmanlarının istihdam alanları il ve ilçe sağlık müdürlükleri, halk sağlığı kurumu ve il ve ilçe pandemi kurulları olmuştur.

Bu tanıma yönelik olarak, Halk Sağlığı Yeterlik Kurulunun Eğitim Programları Geliştirme Komisyonu Dr. Nilay Etiler'in başkanlığında özellikle 2013-2017 döneminde TUKMOS ile iletişim ve iş birliği şeklinde çalışarak Halk sağlığı Uzmanlık Eğitiminin amaç ve hedeflerini, rotasyon süre ve içeriklerini, asistan karnesini yapılandırmıştır. Halk sağlığı uzmanlığı amaç ve hedefleri ve asistan karnesi Ek 1 ve Ek 2'de sunulmuştur.

Ayrıca, Eğitim Programları Geliştirme Komisyonu, daha önce 11 ay olan klinik rotasyon sürelerinin 6 ay olarak yeniden düzenlenmesini, 6-9 ay saha eğitimi yapılmasını uygun bulmuştur. Bu öneriye Eğitim Üst Kurulu Koordinatörü Dr. Erhan Eser anabilim dalı başkanlarından görüş alarak klinik rotasyon sürelerinin 6 ay olması ve 6 aylık saha eğitiminin yer alması konusunda görüş oluşturarak destek vermiş ve yönlendirici olmuştur. Bu süreler, TUKMOS'un da önerisiyle de 27 Eylül 2016 tarihinde Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) kararıyla kabul edilmiştir (14).

Resim 2’de Yeterlik Kurulu ve Komisyonları ortak toplantısına ait bir anı fotoğrafı yer almaktadır.

Resim 2. Yeterlik Kurulu Komisyon çalışmaları²

Tablo 1. Eğitim Programları Geliştirme Komisyonunun önerdiği rotasyon/saha uygulamaları süre, amaç ve hedefleri

ROTASYON VE SAHA UYGULAMALARI	SÜRE (AY)
Klinik rotasyon	
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	1
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji	1
İç Hastalıkları	1
Kadın Hastalıkları ve Doğum	1
Seçmeli† (Anabilim dalı akademik kurulu kararıyla)	2
Toplam klinik rotasyon	6
Saha uygulamaları‡	6- 9

† Toplumda halk sağlığı sorunu olarak öne çıkan konular temel alınarak; Kardiyoloji, Göğüs Hastalıkları, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, Geriatri vb klinik alanları arasından seçilebilir.

‡ (Yöneticilik becerilerini geliştirmek üzere, anabilim dalının uygun gördüğü ve Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde, Toplum Sağlığı Merkezi, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü, İlçe Sağlık Müdürlüğü ve Halk Sağlığı Laboratuvarı, Belediye Sağlık İşleri, İş/Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Birimleri, Başhekimliklerde çalışma)

² <https://halksagligiyeterlik.org/wp-content/gallery/foto-album/toplant%C4%B1-24.1.2015.png>

Rotasyon ve saha uygulamaları amaç ve hedefleri Ek 3’de sunulmuştur.

2. Eşyetkilendirme Komisyonu

Eşyetkilendirme Komisyonu halk sağlığı eğitiminin kurumsal alt yapı ve standartlarını belirlemek amacıyla 2017-2021 döneminde Dr. Dilek Aslan başkanlığında yoğun bir çalışma yürüterek eşyetkilendirme yönergelerini, kurumsal başvuru formu ve ziyaret formlarını hazırlamıştır.

Eşyetkilendirme yönergesi ve formlar Ek 4’ de sunulmuştur.

Eşyetkilendirme komisyonu, hazırladığı bu belgesel altyapı ile eşyetkilendirme başvurularını değerlendirmeye başlamış ve ilk olarak Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim dalının 18 Mart 2019 da kurumsal akreditasyon başvurusunu değerlendirmiş ve Tıpta Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi Kurumsal Akreditasyon Belgesi 27 Kasım 2019 tarihinde 3. Uluslararası ve 21. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi açılış etkinliğinde Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı başkanı Dr. Meltem Çöl’e takdim edilmiştir (Resim 3).

Resim 3. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Akreditasyon Belgesi Takdimi (3. Uluslararası 21 Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Antalya)³

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu’na ikinci başvuru Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından 29 Ocak 2020 tarihinde yapılmış, birinci aşama 13 Mayıs 2020 tarihinde tamamlanmış, ancak pandemi koşulları nedeniyle ziyaret aşaması tamamlanamamıştır.

³ https://uhsk.org/2019/images/uhsk21/Kongre_Gunlugu/27/7.jpg

3. Ölçme Değerlendirme Komisyonu

Yeterlik belgesi her uzmanlık alanında olduğu gibi halk sağlığı alanında da uzmanların yetkinliklerini belgelemeleri açısından önemlidir. Birçok uzmanlık derneği uluslararası yeterlik sınavlarını yapar hale gelmişlerdir. Halk Sağlığı uzmanlık yeterliğinin belgelenmesi için, Ölçme Değerlendirme Komisyonu 24 Ocak 2015 tarihli komisyon toplantısında HALK SAĞLIĞI YETERLİK SINAVLARI YÖNERGESİ hazırlanmıştır. Bu kapsamda Yeterlik sınavlarının iki aşamalı yapılmasına karar verilmiştir.

Birinci aşama: 100 soruluk,100 dakika süreli çoktan seçmeli test şeklinde teorik sınav, bu sınav için başarı notu 60 puan

İkinci aşama: OSPHE (Nesnel Yapılandırılmış Halk Sağlığı Sınavı)

Bu sınav 5 istasyondan oluşan bir toplumsal problemin çözümüne yönelik olan uygulama sınavıdır.

Hazırlanan standart formata uygun olarak Halk Sağlığı Anabilim dalı başkanlıklarından soru bankası oluşturmak üzere profesör ve doçentler tarafından hazırlanacak 5-10 soru istenmiş, ilk etapta 19 tıp fakültesi halk sağlığı anabilim dalından soru gönderilmiş, sorular komisyonun 5 üyesi tarafından gruplandırılmış ve gözden geçirilerek 100 soruluk soru kitapçığı hazırlanmıştır. Soru bankası oluşturmak üzere bir link hazırlanmıştır, kullanıma açıktır.

Birinci aşama teorik sınavdaki soru dağılımı EPGK ve TUKMOS belgeleri içeriğinde yer alan öğrenim hedeflerine göre ağırlıklandırılmıştır.

Sınav içeriği dağılımı Şekil 5' de sunulmuştur.

Sınav içeriği dağılımı		
%70 Epidemiyoloji Sağlık Yönetimi Sağlığın geliştirilmesi, sağlık eğitimi Çocuk sağlığı Kadın ve üreme sağlığı Bulaşıcı hastalıklar İş ve işçi sağlığı Çevre sağlığı	%20 Demografi Yaşlı sağlığı ve kronik hastalıklar Toplum beslenmesi Olağandışı durumlarda sağlık hizmetleri yönetimi Okul sağlığı	%10 Ruh sağlığı Kazalar ve yaralanmalar İhmal edilen gruplarda sağlık hizmetleri yönetimi

Şekil 5. Sınav içeriği dağılımı

Birinci aşama sınava halk sağlığı uzmanları ve son sene tıpta uzmanlık öğrencileri katılabilmektedir. İkinci aşama sınava uzman olduktan sonra katılım sağlanabilmektedir.

Uygulamalı sınavda, aşağıdaki yetkinlik alanları birbiriyle entegre bir biçimde hazırlanan 5 istasyonda değerlendirilmektedir:

- 1- Epidemiyoloji
- 2- Sağlık yönetimi
- 3- Bulaşıcı hastalıkların kontrolü
- 4- Sağlık eğitimi
- 5- Kronik hastalıklar ve sağlığın geliştirilmesi

OSPHE uygulamalı sınavda bu istasyonlarda adaya yazılı ve/veya sözlü olgular sunulacak; bu olgular aracılığı ile adayın aşağıda belirtilen öğrenme hedefleri sınanarak bilgi, beceri veya tutumu değerlendirilecektir.

- ✓ Toplumun (veya bir grubun) sağlık ve sağlıkla ilgili ihtiyaçlarını belirleme
- ✓ Verileri işleme ve yorumlama
- ✓ Bireysel ve toplumsal sağlık durumunu / düzeylerini belirleme
- ✓ Sağlığın korunması ve geliştirilmesine yönelik planlama yapabilme
- ✓ Sağlıkla ilgili süreçleri yönetirken karar verebilme, bu süreçte karşılaşılan belirsizlikleri yönetme
- ✓ Çatışmayı yönetme ve müzakere etme
- ✓ Toplumla iletişim kurabilme
- ✓ Toplumunu bilgilendirme
- ✓ Zor durumlarda etkili iletişim tekniklerini kullanma
- ✓ Sağlık alanında bir araştırmayı planlama
- ✓ Kanıtları eleştirel olarak değerlendirme

Adaylardan her bir istasyonda verilen görevleri yapmaları beklenmektedir. Uygulamalı sınavdan başarılı olabilmek için her bir istasyondan en az 50 almak ve toplam puanın ortalama 70 veya üzerinde olması gereklidir.

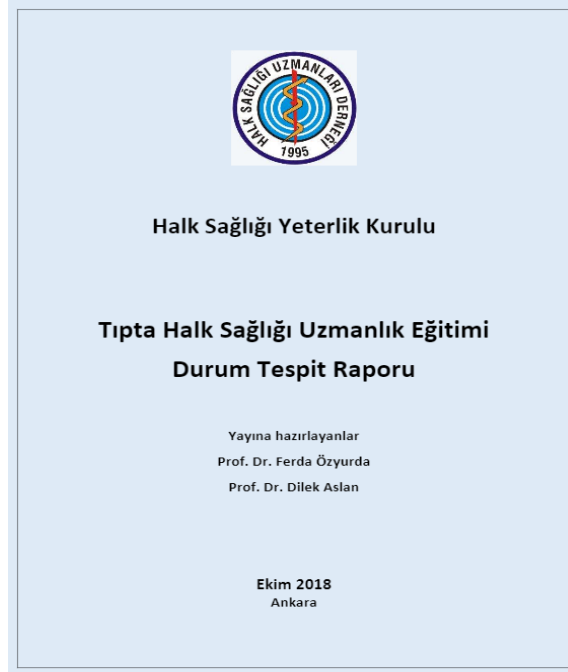
HASUDER tarafından düzenlenen üç kongrede Ölçme Değerlendirme Komisyonu başkanı Dr. Şevkat Bahar Özvarış ve komisyon üyeleri tarafından yeterlik sınavları yapılmış, 20 sınav katılımı olmuş, üç uzman yeterlik belgesi almaya hak kazanmıştır.

Ölçme Değerlendirme Komisyonu tarafından 13-17 Kasım 2018 tarihinde yapılan 2. Uluslararası 20.Ulusal Halk Sağlığı Kongresi sırasında 15 Kasım 2018 tarihinde 1. aşama yazılı sınava üç kişi girmiş başarılı olmuş, ancak 16 Kasım 2018 tarihinde 2. aşama sınava katılım olmamıştır. Bir sonraki kongrede komisyonumuz hazırlıklarını yaptığı halde katılım olmamış sonra pandemi koşulları nedeniyle yeterlik sınavı yapılamamıştır.

Envanter Çalışması

Halk Sağlığı Yeterlik Kurul ve Komisyonlarının aldıkları halk sağlığı tıpta uzmanlık eğitiminin durumunu ortaya koyan bir envanter çalışması ile mevcut durumun ortaya konması kararı gereğince, hazırlanan form anabilim dalı başkanlarına gönderilmiş, elde edilen sonuçlarla "Halk

Sağlığı Yeterlik Kurulu Tıpta Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi Durum Tespit Raporu” Dr. Ferda Özyurda ve Dr. Dilek Aslan tarafından hazırlanarak Ekim 2018 de HASUDER Yönetim Kurulu ve yayın sorumlusu Dr. Tayyar Şaşmaz’ın emek ve destekleriyle basılı hale gelmiş, 2. Uluslararası ve 20 Ulusal Halk Sağlığı Kongresinde katılımcılara sunulmuştur ve daha sonra web sayfasına da konmuştur (Resim 4).

Resim 4. Envanter Çalışması, 2018

Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) ile ilişkiler

Tıpta Halk Sağlığı uzmanlığı, Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS/ATUB)’nin bir uzmanlık alanı/disiplini olarak tanımlanmaktadır. UEMS/ATUB Avrupa’da tıpta uzmanlık alanlarının standartlarını sağlamak ve sürdürmek için önemli bir kurumsal yapılanmadır (9). UEMS/ATUB; ulusal tabip birliklerinin temsiliyetleri ile oluşturulmuştur.

UEMS/ATUB bünyesinde farklı uzmanlık alanları yapılandırılmıştır. Bu alanlar aşağıda sunulmuştur (15).

- ✓ Alerji
- ✓ Anesteziyoloji
- ✓ Kardiyoloji
- ✓ Kalp ve Göğüs Cerrahisi
- ✓ Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi
- ✓ Klinik Nörofizyoloji
- ✓ Dermatoloji ve Venereoloji
- ✓ Acil Tıp
- ✓ Endokrinoloji
- ✓ Gastroenteroloji
- ✓ Geriatri

- ✓ Jinekoloji ve Doğum
- ✓ Bulaşıcı Hastalıklar
- ✓ Dahiliye
- ✓ Laboratuvar Tıbbı/Tıbbi Biyopatoloji
- ✓ Tıbbi Genetik
- ✓ Tıbbi Mikrobiyoloji
- ✓ Tıbbi Onkoloji
- ✓ Nefroloji
- ✓ Nöroloji
- ✓ Beyin Cerrahisi
- ✓ Nükleer Tıp
- ✓ İş Sağlığı (Occupational Medicine)
- ✓ Oftalmoloji
- ✓ Oro-Maksillo-Fasial Cerrahi
- ✓ Ortopedi ve Travmatoloji
- ✓ Kulak Burun Boğaz
- ✓ Çocuk Cerrahisi
- ✓ Pediatri
- ✓ Patoloji
- ✓ Farmakoloji
- ✓ Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon
- ✓ Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi
- ✓ Göğüs Hastalıkları
- ✓ Psikiyatri
- ✓ **Halk Sağlığı (Public Health Medicine)**
- ✓ Radyoloji
- ✓ Radyasyon Onkolojisi ve Radyoterapi
- ✓ Romatoloji
- ✓ Cerrahi
- ✓ Göğüs Cerrahisi
- ✓ Üroloji
- ✓ Damar Cerrahisi

UEMS/ATUB bünyesinde ayrıca çok disiplinli ortak çalışma komiteleri, tematik ortaklıklar gibi yapılanmalar da mevcuttur.

Nisan 2019 döneminde yapılan UEMS/ATUB Konsey toplantısında Halk Sağlığı Uzmanlığı için Avrupa Standartları (gereksinimleri) belgesi desteklenmiştir.

Halk Sağlığı Yeterlik Yürütme Kurulu UEMS/ATUB temsilcisi Dr. Dilek Aslan, kendi olanaklarıyla EUPHA toplantılarına katılmış, daha sonra 21 Kasım 2019 da Fransa'nın Marsilya kentinde yapılan UEMS/ATUB Halk Sağlığı (Public Health Medicine) birimi yıllık üyeler toplantısına Türk Tabipleri Birliği UEMS/ATUB Halk Sağlığı Birimi temsilcisi olarak katılmıştır. Toplantı sürecinde yıllık faaliyetlerin gözden geçirilmesi ve aşağıda başlıklar olarak belirtilmiş olan gelecek dönem planlamaları yapılmıştır.

1. Web sayfası oluşturulması
2. Ülke durum raporları hazırlıklarının yapılması
3. Uluslararası organizasyonlarla iş birliğinin geliştirilmesi (WHO, EUPHA, ASPHER, etc)
4. Uluslararası toplantılarda Birimin faaliyetlerinin tanıtılması için çalışmaların geliştirilmesi
5. "Joint committee" yapıları hakkında ulusal birlik/dernek görüşlerinin alınması
6. Standardizasyon açısından çalışmaların geliştirilmesi

Ayrıca 10 yıldan fazla süredir birimin başkanlığını sürdüren ve 2020 yılında vefat eden Sn. Dr. Ragnar Westerling'in anısına hazırlanması planlanan bir raporda görev almıştır. UEMS/ATUB delege sisteminde Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu temsil edilmektedir. Sn. Dr. Westerling'in anısı için başkanlığında yapılmış bir toplantıya ait görsel Resim 5'de sunulmuştur.

Resim 5. UEMS Halk Sağlığı Birimi Toplantı Anısı, Marsilya, 2019

(Soldan sağa: Dr. Marc Soethout, Dr. Ana Cristina Garcia, Dr. Dilek Aslan, Dr. Ragnar Westerling)

UEMS/ATUB bünyesinde sürdürülen çalışmaların aktif bir bileşeni olmak Türkiye'de halk sağlığı uzmanlık alanının evrensel standartlarla uyumlu olabilmesi için son derece önemlidir. UEMS/ATUB kapsamında temsil edilen ülkelerde halk sağlığı uzmanlık eğitimlerinde farklılıklar bulunmaktadır. Halk Sağlığı uzmanlığının çerçevesinin UEMS/ATUB kapsamında benimsenmiş olması önemli bir başlangıçtır. Çalışmaların akademik ve sahadan gelen deneyimlerle geliştirilmesi, standartların oluşturulmasına katkı amacıyla da önemlidir. Türkiye'nin halk sağlığı uzmanlığı ile ilgili sürdürdüğü çalışmaların UEMS/ATUB kurumsal yapısına yansıtılması eşgüdüm ve iş birlikleri açısından değerlidir.

Özetle, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan çalışmalar Türkiye'de Halk Sağlığı Uzmanlığının gelişimine katkı sağlamaktadır.

Sürekli Tıp Eğitimi ve Sürekli Mesleki Gelişim Etkinlikleri

Mart 2020 den itibaren pandemi koşullarında halk sağlığı uzmanları ve araştırma görevlileri sahada yoğun olarak çalıştırılmaya başlandı. 12-31 Mayıs 2020 tarihleri arasında HASUDER üye grupları üzerinden hazırlanan çevrimiçi bir veri toplama formu aracılığıyla pandemi koşullarında halk sağlığı uzmanlık eğitiminin gereksinimlerinin neler olduğuna yönelik bir ihtiyaç analizi

çalışmasının verilerine (16) dayanarak, HASUDER çalışma grupları ile iletişim halinde Sürekli Tıp Eğitimi ve Sürekli Mesleki Gelişim Etkinlikleri düzenlendi. Bu etkinliklerden biri “COVID-19 Pandemisi ve Halk Sağlığı Uzmanlığı” konulu 4.Uluslararası 22. Ulusal Halk Sağlığı Kongresinde 15 Aralık 2020 tarihinde “düzenlenen çevrimiçi kursu olmuştur (Resim 6). Kursa 37 uzman ve araştırma görevlisi katılmıştır.

KURS 8 COVID-19 PANDEMİSİ VE HALK SAĞLIĞI UZMANLIĞI

13 Aralık 2020, Pazar
Saat: 09:00-18:00

Kurs Sorumlusu
Ferda Özyurda

Eğitimciler

Prof. Dr. Nur Baran Aksakal
Prof. Dr. Bülent Kılıç
Prof. Dr. Gül Ergör
Prof. Dr. Raika Durusoy
Prof. Dr. Ayşe Emel Önal
Prof. Dr. Çiğdem Çağlayan
Prof. Dr. Coşkun Bakar
Uzm. Dr. Mine Yenice
Uzm. Dr. Fatma Yeşim Karakoç

4. Uluslararası 22. Ulusal Halk Sağlığı Çevrim içi Kongresi
13-19 Aralık 2020

www.hasuder.org
www.uhsk.org/2020

volortv.net üzerinden canlı yayınlanacaktır.

Resim 6. Çevrimiçi Kurs Tanıtım Görseli

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu'nun düzenlediği ikinci kurs 8 -10 Nisan 2021 tarihlerinde “Kronik Hastalıklar Yönetimi” çevrimiçi kursudur (Resim 7). Uygulamalı düzenlenen kursa ilan edildiği üzere 20 kişi katılmıştır.

HALK SAĞLIĞI YETERLİK KURULU
STE-SMG ETKİNLİĞİ (2)
KRONİK HASTALIKLARIN YÖNETİMİ
ÇEVİRİMİÇİ KURSU
8,9,10 NİSAN 2021

Kurs Sorumlusu
Prof. Dr. Ferda Özyurda

Kurs Eğitimcileri (soyad alfabetik)
Prof. Dr. Dilek Aslan
Prof. Dr. Şevkat Bahar Özvarış
Prof. Dr. Aliye Mandiracıoğlu
Prof. Dr. Ayşe Emel Önal
Prof. Dr. Ferda Özyurda

Kurs , zoom platformu kullanılarak yapılacaktır.
Katılım 20 kişi ile sınırlıdır.
Katılımcıların 2 Nisan 2021 Cuma gününe kadar hasuder@hasuder.org.tr adresine ilettilerini göndermeleri ve kurs kayıtlarını yaptırmaları beklenmektedir.

Resim 7. Kronik Hastalıkların Yönetim Çevrimiçi Kursu

Her iki STE-SMG etkinliğinde de katılımcılar kurslardan yararlandıkları geri bildiriminde bulunmuşlardır.

Bölüm 4. Sonuç

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu; halk sağlığı uzmanlık eğitimi geliştirmek, çağdaş ve gelişmiş ülkelerle yarışır niteliklere ulaştırmak amacıyla 2013 yılından bu yana diğer uzmanlık derneklerinin çok uzun yıllarda aldığı yolu 8 yılda yakalama çabası içinde olmuştur. Bu çaba pek çok somut adımla ilerlemiştir. Bu adımların atılması Yeterlik Kurul ve Komisyonlarının değerli üyeleri başta olmak üzere alanın bütün çalışanlarının sayesinde olmuştur.

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu ve Komisyonları çalışmaların lokomotifi olmuştur.

Eğitim Programları Geliştirme, Eşyetkilendirme, Ölçme Değerlendirme komisyonlarının özveriyle çalışan dönem başkan ve üyelerine özel olarak, Eğitim Üst Kurulu Başkan ve üyelerine sürece sundukları katkı için ve çalışmalarını sürdürürken bizlere her zaman destek olan HASUDER Yönetim Kurullarına teşekkür ederiz.

Ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmalarımıza katkı sunan TTB-UDEK, TTB-UDEK-UYEK (TUYEK), UEMS/ATUB kurumsal yapılarına ve temsilcilerine teşekkür ederiz.

Bütün amaç Türkiye’de, tıpta halk sağlığı uzmanlık eğitimini evrensel düzeye taşıyabilmektir. Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu’nun bu temel amaçla uyumlu çalışmalarının gelişerek sürdürülebilmesine olan inancın gücü alanda çalışan bütün üyelerin desteğiyle en üst düzeye çıkabilecektir.

Yararlanılan kaynaklar

1. Özyurda F. Halk Sağlığı Uzmanlığı Geçmiş Geleceği ve Yeterlik Kurulu Çalışmaları, 19. Ulusal Halk Sağlığı Kongre Kitabı, 2017, pp 442-49 (Yayın No.2017/1).
2. Özyurda F. Mezuniyet Sonrası Halk Sağlığı Eğitimi. (Okuy P, Dedeoğlu N, Öztekin Z, Eds, HASUDER yayınları, 2018, pp 263-273.
3. Dedeoğlu N. Hıfzısıhha Okulu Tarihi. (Okuy P, Dedeoğlu N, Öztekin Z, Eds, HASUDER yayınları, 2018, pp 274-281.
4. Çöl M. Halk Sağlığı Anabilim Dallarının Tarihçesi. Tarihsel Bakışla Türkiye’de Halk Sağlığı. (Okuy P, Dedeoğlu N, Öztekin Z, Eds, HASUDER yayınları, 2018, pp 241-261.
5. Visellear AJ. "C.-E.A. Winslow and the early years of public health at Yale, 1915-1925". Yale J Biol Med. 1982 Mar-Apr;55(2):137-51. PMID: 6753362; PMCID: PMC2596005.
6. Last J. Lessons learned and public health's political role: an interview with John Last. Can J Public Health. 2014 Nov 11;105(6):e460-1. doi: 10.17269/cjph.105.4355. PMID: 25560895; PMCID: PMC6972375.
7. Öztekin Z. Halk Sağlığı Kavramı ve Uzmanlığı. (Okuy P, Dedeoğlu N, Öztekin Z, Eds, HASUDER yayınları, 2018, pp 1-10.
8. İnternet <https://tuk.saglik.gov.tr/> Erişim:19.6.2021.
9. İnternet <https://www.uems.eu/> Erişim:19.6.2021.
10. İnternet <https://www.ttb.org.tr/udek/> Erişim:19.6.2021.
11. İnternet <https://www.ttb.org.tr/uyek/> Erişim:19.6.2021.
12. Özyurda F, Aslan D. Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu Tıpta Halk Sağlığı Uzmanlık Durum Tespit Raporu, 2018, Ankara, HASUDER Yayın No2018-3.
13. İnternet <http://www.halksagligiyeterlik.org> Erişim:19.6.2021.
14. İnternet <https://tuk.saglik.gov.tr/Eklenti/13221/0/rotasyonlarpdf.pdf> Erişim 19.6.2021
15. İnternet <https://www.uems.eu/about-us/medical-specialties> Erişim:19.6.2021.
16. Özyurda F, Aslan D. Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) sürecinde Türkiye’de halk sağlığı uzmanlarının eğitim ihtiyaçlarının değerlendirilmesi, 4. Uluslararası 22. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi,14-19 Aralık 2020 (çevrim içi)

Ek'ler⁴

EK.1-Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitiminin Amaç ve Hedefleri

TUKMOS da çalışan halk sağlığı uzman ve öğretim üyelerinin standart yapılanmasına uygun olarak, Tablo 1'de yer alan amaç ve hedefler belirlenmiştir.

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzyey	Kıdem	Yöntem
Toplumu tanıma	<ul style="list-style-type: none">• Demografik veri kaynaklarını ve nüfus yapısını açıklayabilir.• Demografide elde edilen ölçütleri hesaplayabilir.• Nüfus ve nüfus hareketleri ile sağlık ilişkisini açıklayabilir.• Doğurganlık ve ölümlülük ile demografik yapı ilişkisini açıklayabilir.• Sosyal değişkenlerle sağlık ilişkisini irdeleyebilir.• Sosyal güvenlik, sosyal hizmetler ve sosyal yardım ile toplum sağlığının ilişkisini irdeleyebilir.			
Toplumun sağlık düzeyini değerlendirir	<ul style="list-style-type: none">• Veri toplama yöntemlerini sayabilir• Çeşitli yöntemleri kullanarak veri toplayabilir• Hastalık ve ölüm nedenlerinin uluslararası sınıflandırmasındaki kodlama listelerini kullanabilir.• Hız, oran, orantı kavramlarını açıklayabilir.• Hızların standardizasyonu yapabilir.• Mortaliteye ilişkin verileri hesaplayabilir.• Kaba hız, orantılı hız, nedene özel hız ve standardize hız kavramlarını açıklayabilir.• Fertilitateye ilişkin verileri hesaplayabilir• Morbiditeye ilişkin verileri hesaplayabilir.• Prevalans, insidans, epizod hızı, atak hızı kavramlarını açıklayabilir.• Bulaşıcı hastalıklar ile sürveyans verilerini analiz edebilir.• Seçilen özel hastalıklar ile ilgili epidemiyolojik incelemeleri yapabilir.• Gerekli bilgiye ulaşabilmek için hastane kayıtlarını değerlendirebilir.• Hizmet ile ilgili verileri hesaplayabilir.• Bebek ve çocuk izlemine ilişkin verileri izler.• Doğurgan çağ kadınların izlem oranlarını takip eder.• 15-49 yaş grubu kadın sayısını saptayabilir.• Gebelerin sayısını saptayabilir.• Gebe izlemlerini niteliksel ve niceliksel ölçeklerle takip eder.• Hastane dışında yapılan doğumların sıklığını ve nedenlerini izler.• Aile planlaması yöntemlerini kullanma prevalansını izler.	S, P, U, D	1	YE-UE

⁴ Bu bölümde yer alan belgeler Halk Sağlığı Yeterlik Kurul ve Komisyonları tarafından üretilmiştir. Belgeler açık erişimli olup tamamı Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu web sayfasında (<https://halksagligiyeterlik.org/>) yer almaktadır.

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre sağlığı göstergelerini saptayabilmelidir. • Hastane hizmetleriyle ilgili ölçütleri açıklayabilir. • Klinik hizmetlere ilişkin verileri irdeleyebilir. • Mortaliteye ilişkin verileri analiz ederek projeksiyonlar yapabilir. • Fertiliteye ilişkin verileri analiz ederek geleceğe projeksiyonlar yapabilir. • Sürveyans verilerine dayanarak 'epidemi' varlığıyla ilgili yorum yapabilir. • Çalışma alanındaki mevcut ve yeni sağlık sorunlarını saptayabilir. • Yaşam kayıtları ile ekolojik çalışmalar yapıp, dikkatli yorumlar yapabilir. • Kohort, yaş-zaman, yaş-zaman-kohort modelleri sonuçlarını yorumlayabilir. • Toplumun sağlık sorunlarının tanımlanması için gerekli kaynakları inceleyebilir. • Uygun yöntemleri kullanarak veri toplayabilir • Toplumun sağlık sorunlarını önceliklendirmek için sağlık sorununun yaygınlığı, olgu fatalitesi, yaşam kalitesine etkisi, abstenteizm etkisi, aciliyet, korunabilirlik, tanı ve tedavi yeterliliği ile ilgili verilerin önemini sayabilir. • Toplumun sağlık sorunlarını önceliklendirmek için sağlık sorunlarının puanlanmasının nasıl yapılacağını açıklayabilir. 			
Sağlık hizmet araştırmalarını yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Sağlık sorunlarını saptamak amaçlı uygun göstergeleri seçebilir. • Sağlık sorunlarını saptamak amaçlı hipotezleri geliştirebilir. • Hipotezleri test etmek amacıyla araştırma projesi geliştirebilir. • Çalışmanın ön hazırlıklarını yapabilir. • Toplum düzeyinde yürütülecek sağlık araştırmaları için soru formu, ölçek gibi araçlar geliştirebilir. • Araştırmaların uygulama aşamasının tümüne veya bir kısmına katılabilir. • Araştırmaları organize edebilir. • Saha denetimlerini yapabilir. • Verilerin denetimini yapabilir. • Verileri analiz edebilir. • Verileri yorumlayabilir • Verileri sunuma hazırlayabilir. • Toplumun sağlık sorunlarını saptamak için yapılan çalışmanın sonuçlarını amaca göre raporlayabilir. • Çözüm önerileri geliştirebilir • Sağlık hizmet araştırmalarının özelliklerini ayırt edebilir. • Sağlık hizmet araştırmalarının parametrelerini sayabilir. • Sağlık hizmet araştırmalarının veri kaynaklarını doğru tespit edebilir. 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Sağlık hizmet araştırmalarının önemini ve hizmetteki yerini vurgulayabilir. • Bir araştırma projesinin aşamalarını hizmet araştırmaları için uygulayabilir. • Sağlık hizmet araştırmaları ile ilgili olarak ulusal kurumlar düzeyinde proje üretebilir. • Yöneylem araştırması planlayabilir. • Hastane hizmetlerini geliştirmeyi amaçlayan araştırmalar planlayabilir. • Örgütlenme, insan gücü, finansman ve hizmetlerin kullanılması ile ilgili araştırma planlayabilir. • Sağlık hizmet araştırmaları için ön hazırlık yapabilir. • Sağlık hizmet araştırmaları için bütçe hazırlayabilir. • Sağlık hizmet araştırmaları için takvim hazırlayabilir. • Sağlık hizmet araştırmaları için araştırma elemanı eğitebilir. • Araştırmanın yürütümünde veri güvenilirliğini değerlendirebilir. • Araştırma sırasında nicel ve nitel veri denetimi yapabilir • Araştırmacılar arasında eşgüdüm sağlayabilir • Veri analizinde gerekli istatistik yöntemleri kullanabilir. • Sağlık hizmet araştırmalarının nicel ve nitel sonuçlarını analiz edebilir. • Sağlık hizmetlerini değerlendirmek için ölçüt geliştirebilir • Sağlık hizmet araştırmalarının sonuçlarını farklı formlarda (akademik, bürokratik, vb) rapor edebilir. • Sağlık hizmet araştırmalarının sonuçlarını kendine özgü ölçütlerle ifade edebilir. 			
Klinik araştırmaları yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Normallik ve anormalliğin tanımını ve sınırlarını açıklayabilir. • Tarama stratejilerini uygulayabilir. • Tarama parametrelerini Duyarlılık, Seçicilik, Pozitif kestirim değeri, Negatif kestirim değeri, Doğruluk oranı, Yanlış pozitiflik, Yanlış negatiflik hesaplayabilir. • Tanı testlerinin etkinliği yorumlayabilir. • Klinik ölçümlerin geçerlilik ve güvenilirliğini test edebilir. • Risk oranı, odds oranı, prevalans oranını ve ilişkilerini açıklayabilir. • Hastalık riskini belirlemede kullanılan yöntemleri açıklayabilir. • Popülasyonu temsil edecek uygun örneklem seçebilir. • Randomizasyon, eşleştirme ve çok değişkenli analizleri uygulayabilir. • Hastalıkların risk etmenlerini belirleyebilir. • Ham ilişki ve karıştırmacı faktörleri açıklar ve ayırt edebilir. • Hastalıkların prognostik etmenlerini belirleyebilir. • Hastalıkların prognozunu değerlendirebilir. • Alternatif tedaviler ve hastalar üzerindeki etkilerini araştırabilir. 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzyey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> Klinik bakımın değerdendirilmesi için araştırma planlar ve araştırmaya katılabilir. Hastaların yaşam kalitesinin ölçebilir. Tedavinin hangi düzeyde yararlı olduğunu araştırabilir. Proflaktik araştırma planlayabilir. Proflaktik araştırma yürütebilir 			
Sağlık istatistiklerini toplar ve değerdendirir	<ul style="list-style-type: none"> Sağlık istatistikleri için hangi verilerin toplanacağını açıklayabilir. Her düzeyde sağlık istatistik formlarının doldurulmasını denetler. Sağlık istatistikleri ile ilgili veri akışını düzenler. Sağlık istatistik arşivi oluşturur. Sağlık istatistiklerini ağ üzerinden izler. Sağlık istatistiklerini değerdendirebilecek temel istatistiki bilgileri açıklar. Sağlık istatistiklerini yansıtan karşılaştırmalı tablo ve grafikler düzenler. Sağlık istatistiklerini analize hazırlar. Sağlık istatistiklerini analiz eder. Sağlık istatistiklerini yorumlar. İstatistiklerle sağlık düzeyini ifade eder. Sağlık istatistiklerinin bölgeler ve uluslararası karşılaştırmalarını yapar. 	S, P, U, D	1	YE-UE
Sürveyans sistemini yönetir	<ul style="list-style-type: none"> Sürveyansın amaçlarını açıklayabilir. Sürveyans türlerini açıklayabilir Endemi, epidemi, pandemi, sporadi tanımlarını açıklayabilir. Enfeksiyon hızlarının epidemiyolojik analizini yapar. Salgın varlığını belirler. Retrospektif sürveyansı yönetir. Prospektif sürveyansı yönetir. Aktif sürveyansı yönetir. Pasif sürveyansı yönetir. Enfeksiyon kontrol programlarını yürütür/katılır. Enfeksiyon kontrol önlemlerini değerdendirir. Sürveyansla toplanan verileri bilgiye dönüştürür. İlgili birimlere geri bildirim verir. 	S, P, U, D	2	YE-UE
Karar vericilere danışmanlık yapar	<ul style="list-style-type: none"> Hangi ölçütlerin hangi sağlık sorunları ile ilgili olabileceğini açıklar Bu ölçütlerin hangi kaynaklardan sağlanabileceğini açıklar Sağlık hizmetlerine erişimi ve kullanımı etkileyen faktörleri açıklar Toplumdaki hastalık örüntüsünü saptar Sağlığı ve sağlık hizmetlerini etkileyen faktörleri değerdendirir Çözülmesi gereken sorunları önceliklerine göre sıralar Strateji geliştirme tekniklerini açıklar Strateji geliştirme tekniklerini uygular 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Çözüm önerilerini örgütlenme, insan kaynakları, finansman, uygulama ve değerlendirme açılarından değerlendirebilir • Çözüm önerilerine ilişkin yasal taslaklar (kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge vb) hazırlar • Proje maliyetlerini tahmin eder • Sağlık hizmetlerinin kapsamını tanımlar • Sağlık hizmetleri ile tıbbi hizmetler arasındaki farkı tartışır • Sağlık hizmetlerinin uygulanışındaki olumlu ve olumsuz yönleri tartışır • Diğer ülkelerdeki sağlık hizmetlerini açıklar • Sağlık ile ilgili uluslararası örgütleri sıralar • Uluslararası kuruluşların amaçlarını ve çalışma esaslarını açıklar • Sağlıkla ilgili uluslararası örgütlerin temel politikalarını açıklar • Uluslararası düzeyde yürütülmekte olan projeleri sayar • Karar vericinin gerek duyduğu raporu hazırlar • İletişim kanallarını kullanır • Toplantı düzenler • Toplantı yönetir • Bilgilendirme (brifing) sunumları yapar 			
Sağlık politikalarını izler ve değerlendirir	<ul style="list-style-type: none"> • Sağlık alanındaki karar vericileri yerel, ulusal ve küresel düzeyde tanımlar • Sağlık politikalarını izlemek için kullanılacak uygun ölçütleri belirler • Belirlediği ölçütlere göre düzenli/sürekli olarak veri toplar • Topladığı verileri uluslararası kabul görecekt standartlarda raporlar • Topladığı verileri sağlık hizmetlerinin temel hedefleri açısından ulusal ve uluslararası verilerle kıyaslar • Sağlık politikalarını değişik ekonomi-politik yaklaşımların nasıl etkilediğini açıklar • Sağlık politikalarının etkililiğini değerlendirir 	D	2	YE-UE
Sağlık hizmetlerini izler, denetler ve değerlendirir	<ul style="list-style-type: none"> • Denetim ekibinin nasıl oluşturulması gerektiğini açıklar • Performans kavramını açıklar • Performans ölçütleri geliştirir • Performansla ilgili verileri toplar • Performans değerlendirmesi yapar • Denetim kavramını açıklar • Denetim türlerini sayar • Hizmeti ve çalışanları denetleme tekniklerini açıklar • Hangi denetim yönteminin hangi durumlarda uygulanması gerektiğini açıklar • Hizmete uygun denetim ölçütleri geliştirir • Denetim raporu yazar • Aksaklıkları giderici destek ve hizmet içi eğitim önlemlerini alır 	D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Hangi durumlarda disiplin soruşturması açılması gerektiğini açıklar • Disiplin soruşturması yapar • Suç niteliğindeki davranışları tespit eder • Suç niteliğindeki davranışlara uyan disiplin cezalarını önerir • Disiplin soruşturması raporu (fezleke) hazırlar • Disiplin cezası vermenin usul ve yöntemlerini açıklar • Ödül vermenin yararlarını (etkilerini) açıklar • İl ve ilçe Yönetim Kurullarının işlevlerini açıklar 			
Kaynakları yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Yerel ölçekte çalıştığı kurumdaki personelin görev tanımlarını yapar • Çalıştığı kurumda personelin iş analizini yapar • Çalıştığı kurumda personelin iş yükünü değerlendirir • Sağlık insangücü durum raporu hazırlar • Sağlık insangücü planlamasının temel özelliklerini açıklar • Ulusal ölçekte sağlık insangücü planlama ekibinde yer alır • Sağlık insangücünün yetiştirilmesi ile ilgili ölçütleri açıklar • Sağlık insangücünün yeterliliği ile ilgili nitelik ve nicelik olarak değerlendirmeye temel oluşturacak ölçütleri açıklar • Personel yönetimin temel öğelerini açıklayabilir • Sağlık insangücünün istihdam dinamiklerini açıklar • Çalışma biçimlerinin (Memur, kadrolu işçi, sözleşmeli, taşeron vb.) sağlık alanındaki olası etkilerini açıklar • Çalıştığı kurumda personelin iş stresini değerlendirir • Çalışan memnuniyetini ölçmek ve değerlendirmek üzere ölçütler belirler • Çalışan memnuniyetini ölçer • Sağlık hizmetlerinin finansman kaynaklarını ve sağlık sistemlerinin bu kaynaklara göre sınıflandırılmasını açıklar • Sağlıkta farklı finansman kaynaklarının hizmet kullanımını ve dağılımını nasıl etkileyeceğini açıklar • Sağlık hizmetlerinde maliyet analizi yapabilir • Çalıştığı kurum için tahmini bütçe hazırlar • Bu ölçütlere uygun olarak periyodik raporlar hazırlar ve bu raporları ilgililer ile paylaşır 	S, P, U, D	2	YE-UE
Afetlerde/ olağandışı durumlarda sağlık hizmetlerini yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Afetlerle ilgili tanımları yapar ve afetleri sınıflandırır • Afet döneminin evrelerini sayar bu evrelerin özelliklerini açıklar • Afetlerin felakete dönüşme nedenlerini sayar • Afet öncesi dönemde hazırlık çalışmalarını sayar • Afet öncesi dönemde afetler için riskli bölgeleri belirler • Afet öncesi dönemde hazırlıklı olma ile ilgili toplum eğitimleri planlar • Afet koordinasyon biriminin tanımını yapar ve görevlerini sayar • Afet koordinasyon biriminin çalışma yöntemlerini açıklar 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzy	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> Afet öncesi kurumsal, toplumsal ve aile afet planlarının öğelerini sayabilir Her düzeyde (hastane, kurum, toplumsal, aile) afet planı hazırlar Afet planında çok sektörlü yaklaşımı kullanır Afet planlarına uygun tatbikatları yürütür 			
Birincil, ikincil ve üçüncül koruma hizmetlerini düzenler ve yürütür	<ul style="list-style-type: none"> Öncelikli sağlık sorunlarına karşın yürütölen birincil, ikincil, üçüncül korunma yöntemlerinin durumunu değerlendirebilir Koruyucu hizmet açığını saptayabilir Koruyucu hizmetlerle ilgili altyapı gereksinimlerini belirleyebilir Temel sağlık hizmetleri ve hastane düzeyindeki koruyucu hizmetlerin altyapısını kurabilir Sağlık hizmetlerinin her basamağındaki koruyucu hizmetlerin yürütölmesini koordine edebilir 	S, P, U, D	2	YE-UE
Çocuk sağlığı ile ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> Çocukluk dönemlerinin özelliklerini açıklayabilir Sağlam çocuk izleminin aşamalarını sıralayabilir Çocukluk dönemlerinde beslenmenin özelliklerini açıklayabilir 0-6 yaş grubunda, sağlam çocuk periyodik izlemlerinin yapılmasını sağlayabilir. Sağlam çocuk izlemlerinde, büyüme ve gelişmeyi takip ederek sorunların erken tanısının Çocukluk dönemi aşı takvimini açıklayabilir Anneleri emzirme, meme bakım ve besleme teknikleri konusunda eğitebilir Toplumdaki çocuklarda sık görölen sağlık sorunlarını belirleyebilir Sık görölen hastalıkların sosyal nedenlerini tanımlayabilir. Sık görölen hastalıklardan korunma, erken tanı ve tedavi yöntemlerini tanımlayabilir. Kazalar ve yaralanmaların nedenlerini ve korunma yöntemlerini açıklar Bebek ve çocuk sağlığı göstergelerini hesaplayabilir Bebek ve çocuk sağlığı göstergelerini yorumlayabilir Çocuk sağlığını etkileyen faktörleri sıralayabilir Dünyada ve Türkiye'de çocuk sağlığı göstergelerini kıyaslayabilir Çocuk sağlığıyla ilgili Türkiye'de yürütölen programları sayabilir Çocuk sağlığı morbidite ve mortalite hızlarını azaltmak için çözüm önerileri geliştirebilir Çocuk sağlığıyla ilgili sektörlerle işbirliği yapabilir Çocuk istismarını önlemeye yönelik programlar yürütebilir Kazalar ve yaralanmaların nedenlerine yönelik koruyucu önlemlerin alınmasını sağlayabilir 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
Okul sağlığı ile ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Okul sağlığının toplum sağlığı ile ilişkilerini açıklayabilir • Okul sağlığı hizmetlerinin bileşenlerini sıralayabilir • Okul çağı çocuklarında beslenmenin önemi açıklayabilir • Okulda öğretmen, personel ve öğrencilere, sağlığı koruyucu ve geliştirici yönde uygulamalarının toplum sağlığına olan katkısını açıklayabilir • Dünyada ve Türkiyede yürütülen önemli okul sağlığı projelerini • Değerlendirebilir • Okul çağı çocuklarındaki önemli sağlık sorunlarını tanımlayabilir • Önemli çocuk sağlığı sorunlarından korunma, erken tanı ve tedavi yaklaşımlarını sıralayabilir • Bulaşıcı hastalıkların kontrolünün önemini açıklayabilir • Okulda salgın kontrolünün basamaklarını sıralayabilir • Okulda oluşan bir salgını yönetebilir • Beslenme sorunlarının erken dönemde saptanmasını ve tedavisinin yapılmasını • Okullarda sık görülen sağlık sorunlarının taranması çalışmalarını yürütebilir • Okulda sağlık hizmeti planlayabilir • Okulda sağlık hizmetinin yürütülmesine rehberlik edebilir • Okulun beslenme ile ilgili programlarının oluşturulmasını sağlayabilir. • Öğrencilerin sağlık bilincine sahip olmaları için okul idaresi ile birlikte eğitim programları geliştirebilir • Okul sağlığıyla ilgili programları yürütebilir. • Okul çevre sağlığını düzeltmeye yönelik olarak ilgili kurumlarla işbirliği yapabilir 	S, P, U, D	2	YE-UE
Kadın ve üreme sağlığı hizmetlerini yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Kadın sağlığını belirleyen faktörleri açıklar • Toplumsal cinsiyet ve sağlık ilişkisini kurar • Kadının statüsünün sağlığını nasıl etkilediğini açıklar • Sosyal ve kültürel çevrede kadının güçlendirilmesi konusunda karar vericilere rehberlik eder • Kadının yaşam dönemlerine özgü potansiyel ve mevcut sorunlarını ve bunlara ait çözüm yollarını tanımlayabilir • Adolesanlara yönelik üreme ve cinsel sağlık hizmetlerini yönetir • Erişkin döneme yönelik üreme ve cinsel sağlık hizmetleri yönetir • Menopoz/postmenopozal döneme yönelik üreme ve cinsel sağlık hizmetleri yönetir • Kadına yönelik şiddetin kadın sağlığına olan etkilerini açıklar • Kadına yönelik şiddet konusunda karar vericilere rehberlik eder • Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde birincil, ikincil ve üçüncül korunmayı açıklayabilir. • Çalışma yaşamının kadın sağlığına olan etkilerini açıklar 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Kadın sağlığı/üreme sağlığı hizmetlerinin Temel Sağlık Hizmetleri içerisindeki önemini açıklar • Kadın sağlığı/üreme sağlığı hizmetlerinin TSH kapsamında sağlanması için gereken hizmet modeli/araç-gereci açıklar • Kadın sağlığı/üreme sağlığı hizmetlerinin verilmesi için gerekli insan gücünün nicelik ve nitelik özelliklerini açıklar • Kadın sağlığı/üreme sağlığı hizmetlerinin sunumunu planlar • Kadın sağlığı/üreme sağlığı hizmetlerini kadının yaşam dönemlerine uygun ve bütüncül biçimde örgütler • Kadın sağlığı/üreme sağlığı hizmetlerini kadının yaşam dönemlerine uygun ve bütüncül biçimde değerlendirir • Kadın sağlığı/üreme sağlığı hizmetlerinin sunumunda sektörler ve disiplinler arası işbirliğini sağlar • Yerel koşullara ve hizmetin özelliğine göre uluslararası standartlara paralel protokoller ve eylem planları hazırlar • Anne ölümü, perinatal ölüm ve yenidoğan ölümlerinin tanımını yapar • Anne ölümü, perinatal ölüm ve yenidoğan ölüm nedenlerini sıralar • Anne ölümleri ve yenidoğan ölümlerini önlemede “Güvenli Annelik” yaklaşımının önemini açıklar • Güvenli annelik programındaki “anne-bebek paketinde” yer alan müdahaleleri açıklar • Doğum öncesi bakım verecek personelin bilgi-beceri düzeylerini değerlendirir • Doğumların, sağlık kuruluşlarında, bu sağlanamaz ise sağlık personeli yardımı ile yapılmasını örgütler • İstenmeyen gebeliklerin nedenlerini ve sonuçlarını açıklar • Düşüklerin mediko-sosyal ve epidemiyolojik özelliklerini açıklar • Düşüklerin anne, aile ve toplum açısından önemini açıklar • Düşük konusundaki mevzuatı açıklar • Doğurganlığın düzenlenmesi konularında topluma dayalı araştırmaları ve hizmet araştırmalarını planlar • Doğurganlığın düzenlenmesi konularında topluma dayalı araştırmaları ve hizmet araştırmalarını uygular • Doğurganlığı etkileyen faktörleri açıklar • Aşırı doğurganlığın kadın sağlığına olumsuz etkilerini sayar • Aile planlaması yöntemlerini, endikasyon ve kontrendikasyonlarını açıklayabilir. • Kadınlara ve erkeklere aile planlaması danışmanlık hizmeti verir • Bireylerin aile planlaması hizmetlerinden yararlanmaları için gerekli önlemleri alır • Aile planlaması hizmetleriyle ilgili kayıt bildirim sistemini açıklar • Toplumda aile planlaması gereksinimi, hizmet kullanımı gibi konularda epidemiyolojik araştırmaları planlar 			

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumda aile planlaması gereksinimi, hizmet kullanımı gibi konularda epidemiyolojik araştırmaları uygular • Kadın sağlığında erken tanının önemini açıklar • Erken tanı yöntemlerinin (meme muayenesi, servikal smear vs.) doğurganlık çağındaki kadınlara periyodik olarak uygulanmasına yönelik çalışmaları örgütler • Risk yaklaşımını açıklar • Riskli grupları saptayarak bu gruplara yapılan periyodik ziyaret ve erken tanı hizmetlerini riskin durumuna göre düzenler • Kadın sağlığı/üreme sağlığında danışmanlık hizmetlerini yürütür. • Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların epidemiyolojisini açıklar • Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan korunma, erken tanı ve tedavi hizmetlerini örgütler • İnfertilitenin epidemiyolojisini açıklar • İnfertilitenin sosyal sonuçlarını açıklar • Kadın sağlığı/üreme sağlığı ve aile planlaması konularında sağlık personeline yönelik hizmet içi eğitimleri yürütür • Kadın sağlığı/üreme sağlığı ve aile planlaması konularında topluma yönelik eğitimler verir • Kadına yönelik şiddet konusunda topluma eğitim verir 			
Bulaşıcı hastalıklarla ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumda yaygın görülen bulaşıcı hastalıkların epidemiyolojilerini açıklar • Bulaşıcı hastalıklarda enfeksiyon zinciri kavramını açıklar • Bulaşıcı hastalıkların toplumdaki yapısı, gelecekteki durumlarıyla ilgili tahminlerde bulunur • Bulaşıcı hastalıklarda birincil, ikincil ve üçüncül korunma önlemlerini sayar • Hava yoluyla bulaşan hastalıkların epidemiyolojik özelliklerini, korunma kontrol önlemlerini açıklar • Su ve besinlerle bulaşan hastalıkların epidemiyolojik özelliklerini, korunma kontrol önlemlerini açıklar • Temasla bulaşan hastalıkların epidemiyolojik özelliklerini, korunma kontrol önlemlerini açıklar • Vektörlerle bulaşan hastalıkların epidemiyolojik özelliklerini, korunma kontrol önlemlerini açıklar • Zoonozların epidemiyolojik özelliklerini, korunma kontrol önlemlerini açıklar • Bulaşıcı hastalıklarla ilgili ulusal düzeyde yürütülen programları sayar • Ulusal programların öğelerini açıklar • Uluslararası boyut kazanmış hastalıklar için yürütülen uluslararası programların öğelerini sayar • Sürveyans sistemini yapılandırır • Bulaşıcı hastalıkların sürveyansını yapar • Bulaşıcı hastalıklara karşı kaynağa yönelik önlemleri sayar 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> Bulaşıcı hastalıklar için sağlam kişiye yönelik önlemleri önerir Bulaşma yoluna yönelik genel önlemleri sayar Bulaşıcı hastalıklar çıkmadan önce alınması gereken önlemleri sayabilir Bulaşıcı hastalıklar çıkmadan önce alınması gereken önlemleri uygulayabilir Alınan önlemleri izler, değerlendirir Bulaşıcı hastalık kontrolünde örgüt içi işbirliğini sağlar Bulaşıcı hastalıkların önlenmesinde toplum katılımını sağlar Alınan önlemleri topluma tanıtır Toplumla iletişim kanallarını kullanır Bulaşıcı hastalıkların kontrolünün çok sektörlü yaklaşım gerektirdiğini benimser (tutum) Sektörler arası iletişim kanallarını kullanır Çok sektörlü yaklaşımı içeren bulaşıcı hastalık kontrol programları geliştirir ve uygular 			
Bağışıklama hizmetlerini yönetir	<ul style="list-style-type: none"> Aşıyla korunulabilen hastalıkları açıklar Genel Bağışıklama Programında yer alan aşıları açıklar Gereksinim temelli bir aşılama programının önemini açıklar Aile Sağlığı Merkezlerinde kayıtlı bebeklerin aşı takvimine göre tam aşı olmalarını denetler Aile Sağlığı Merkezlerinde kayıtlı gebelere tetanoz aşılmasının yapılmasını denetler Aşılama hizmetlerinin sürekliliğinin sağlanması yönünde çaba harcar Çalıştığı bölgede nüfus hareketlerine bağlı olarak tespit edilmemiş nüfus kalmaması için ASM'ler, Muhtarlıklar vb ile işbirliği yapar Çalıştığı bölgede mevsimlik işçi göçü söz konusu ise bu grupların aşılama hizmetlerinden eksiksiz yararlanmalarını sağlar 			
Hastaneler de enfeksiyon kontrol komitelerini yönetir	<p>Enfeksiyon Kontrol Komitesi bileşenleri ile birlikte;</p> <ul style="list-style-type: none"> Güncel ulusal ve uluslararası kılavuzları dikkate alarak hastanede uygulanması gereken enfeksiyon kontrol standartlarını enfeksiyon kontrol komitesi ile birlikte yazılı hale getirir, gerekçe güncellenmesini sağlar Hastanenin sağlık çalışanlarına bu standartları uygulayabilmeleri için hizmet içi eğitim verilmesini sağlar Hastanenin gereksinimlerine ve koşullarına uygun bir sürveyans programı geliştirir Hastane enfeksiyonu yönünden öncelik taşıyan bölümleri saptar Hastane enfeksiyon kontrol programı için hedefler koyar, her yılın sonunda hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını değerlendirir 			

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Antibiyotik, dezenfeksiyon, antisepsi, sterilizasyon araç ve gereçlerin, enfeksiyon kontrolü ile ilgili diğer demirbaş ve sarf malzeme alımlarında, ilgili komisyonlara görüş bildirir • Hastalar veya hastane çalışanları için tehdit oluşturan bir enfeksiyon riskinin belirlenmesi durumunda, gerekli incelemeleri yapar, izolasyon tedbirlerini belirler, izler • Sürveyans verilerini ve eczaneden alınan antibiyotik tüketim verilerini dikkate alarak antibiyotik kullanım politikalarını belirler, uygulanmasını izler ve yönlendirir • Sterilizasyon, antisepsi ve dezenfeksiyon işlemlerinin ilkelerini ve dezenfektanların seçimi ile ilgili standartları belirler, standartlara uygun kullanımlarını denetler • Üç ayda bir, hastane enfeksiyonu hızları, etkenleri ve direnç paternlerini içeren sürveyans raporunu hazırlar ve ilgili bölümlere iletilmek üzere Yönetime bildirir • Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıkları açıklar • Hastanenin ilgili laboratuvar ve kliniklerdeki hekim, hemşire vb sağlık çalışanlarının bulaşıcı hastalık bildirim ve sürveyans konularında eğitilmelerini sağlar • Hastanede saptanan ve tedavi edilen bildirim zorunlu bulaşıcı hastalıkların bildirimini sağlar ve izler • Laboratuvar tanı ve klinik tanı verilerinin bildirim sistemine ne ölçüde yansıdığını izler ve denetler • Laboratuvarda kesin tanı alan bildirim zorunlu bulaşıcı hastalıkların kliniklere göre dökümünü yapar ve geri bildirim olarak kliniklerle paylaşır • Hastanenin bulaşıcı hastalık bildirimlerine ilişkin düzenli raporlar hazırlar ve hastane yönetimiyle paylaşır • Sürveyans verilerinin kısa ve uzun dönemdeki seyrini izler ve değerlendirir 			
Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Birimlerini yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Çalışan sağlığı ve güvenliği ile ilgili programları yürütebilir. • Çalışanların karşı karşıya kaldığı etkilenimler ile ilgili olarak koruma önlemlerini sıralayabilir. • Çalışan sağlığı ve güvenliği birimlerinin veriler, analizler ve öneriler içerecek biçimde rutin raporlarını hazırlayabilir. • İşyerinde sağlığa yönelik tehlikelerden kaynaklı riskleri tanımlayabilir ve değerlendirebilir. • "Risk değerlendirmesi" kavramını bilir ve değişik teknikler kullanarak işyerlerinde risk değerlendirmesi yapabilir. • İşyeri durum değerlendirmesi yapabilir ve kontrol yöntemleri hakkında öneriler geliştirebilir. • İşle ilgili sağlık sorunlarına tanı koyabilir. • Meslek hastalıklarının tanısı için uygun tetkikler isteyebilir, • Çalışma ortamının diğer multidisipliner ekip üyeleri (toksikolog, hijyenist, ergonomist, örgüt psikoloğu vb.) tarafından uzman değerlendirmesine olan gereksinimini belirleyebilir ve böyle bir değerlendirmeyi düzenleyebilir; 			

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Yasalyükümlülükler ve/veya bilimsel gereklilikler üzerinden işçi sağlığına yönelik mesleki risklerin boyutlarının saptanması amacıyla denetimler yapabilir, • İşe giriş sağlık tetkikleri ve muayenelerini yapabilir, • Periyodik muayeneleri yapabilir; • İşletmeden ayrılma sırasındaki çıkış muayenelerini yapabilir; • Biyolojik maruziyetleri ve etkileri izleyebilir, • İşçilerin sağlığını etkileyebilecek işleri ve iş ortamı etmenlerini denetleyebilir, • Fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik, psikososyal ve diğer tehlikeler gibi işyeri tehlikelerini düzenli olarak inceleyebilir ve denetleyebilir, • Mesleki tehlikelere maruz kalan işçilerin sağlık takibini yapabilir, • İşçi sağlığı, iş güvenliği, hijyen, ergonomi, bireysel ve ortak kullanılan koruyucu malzemeye yönelik danışmanlık yapabilir, • Maruziyeti azaltmak veya engellemeye yönelik olarak tasarlanan kontrol sistemlerini değerlendirebilir, • İşyeri ve çalışma aletlerinin ergonomik tasarımı hakkında danışmanlık yapabilir, • İlk yardım yapabilir ve acil tedavi düzenleyebilir, • İlk yardım olanakları ve acil durum prosedürleri hakkında eğitim verebilir ve danışmanlık yapabilir, • İşyerinin biçimi, makinelerin ve diğer malzemenin seçimi, bakımı, durumu ve işte kullanılan maddeler de dahil olmak üzere, işin organizasyonu ve planlanması hakkında danışmanlık yapabilir, • Yeni çalışma sistemlerine ve tekniklere geçiş konusunda öneriler sunabilir, işletmenin, işyerinin ve iş aletlerinin süreç tasarımına insan faktörünün dahil edilmesi için girişimde bulunabilir, • Etik temellere dayalı sağlık, çevre ve güvenlik (SÇG) politikaları oluşturma sürecine katılabilir ve rehberlik edebilir, • İşçinin işe adaptasyonunu teşvik edebilir; iş için engellilik ve işe uygunluk değerlendirmesini yapabilir, • Hastalık nedeniyle işe devamsızlıkla ilgili olarak işçilere danışmanlık yapabilir, • Madde ve alkol problemi olan işçileri yönlendirebilir, • Duyarlı gruplarda bulunan özel duruma sahip işçilerin (Gebe ve Emzikli Anneler vb.) işe uyumu ve bu gruplara yönelik özel yasal düzenlemelere uyum gösterilmesi konusunda danışmanlık yapabilir, • İşçi sağlığı, iş güvenliği ve ergonomi alanında bilgi ve eğitim sağlamada yönetim ve çalışanlar ile iş birliği içinde davranabilir, • İş sağlığı ve güvenliği komitesi başta olmak üzere görev alanı ile ilgili komitelere katılabilir, 			

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • İş kazaları ve işle ilgili hastalıklar ile meslek hastalıklarının bilimsel analizine katılabilir, • Bağımsız bir etik kurulun incelemesi de dahil olmak üzere tıbbi araştırma ve araştırma çalışmasıyla ilgili etik ilkeler doğrultusunda çalışma yetisi ve sağlık sorunları hakkında araştırma ve incelemeler yaparak işçi sağlığı ve iş güvenliğine karşı tehlikelere ilişkin bilimsel bilgiye katkıda bulunabilir, • İşgücündeki hastalıklar, sağlık göstergeleri, çalışma yetisi hakkında incelemeleri bilir ve bu konudaki çalışmalarını yürütebilir, • İşçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin yasaların uygulanmasını izleyebilir ve bu konuda öneriler geliştirebilir, • İşçileri ve işçi temsilcilerini yasal zorunluluklar hakkında uyarabilir, • Endüstriyel etkinliklerden kaynaklanan tehlikelere genel çevrenin maruziyetini tespit edebilir ve bu konuda danışmanlık yapabilir, • İşletmedeki işlemlerden ve süreçlerden doğan veya onların sonucu olan çevresel tehlikeleri tanımlayabilir, değerlendirebilir ve bu konuda uyarıda bulunabilir, • İşyerinde işçi sağlığına yönelik tehlikeler, mesleki olmayan etkenlerin kontrolü ve çalışma yetisine ilişkin programlar olmak üzere işyeri sağlığı iyileştirme programlarını değerlendirebilir ve denetleyebilir, • İşletmenin işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki ihtiyaçlarını saptayabilir, • İşletmenin işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin amaç ve hedeflerini tanımlayabilir, • İSG biriminde görev yapacak kadronun görev, yetki ve sorumluluklarını tanımlayabilir, • İSG birimi için bütçe hazırlayabilir, ekip oluşturabilir, İSG personeli için eğitim hazırlayabilir, • Multidisipliner bir hizmetin parçası olarak çalışabilir, ekibi yönlendirebilir (rehberlik etme), ekip üyelerin çalışmaları konusunda öneride bulunabilir; sağlık gözetimi, biyolojik takip, çevresel gözetim ve diğer risk saptamalarını koordine edebilir; sunulan hizmetin değerlendirilmesinde kullanılacak olan kriterlerin seçimine katkıda bulunabilir. 			
Kronik hastalıklarla ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumda hastalık yükü oluşturan başlıca kronik hastalıkları sayar • Kronik hastalık yükü çalışmalarını yürütebilir. • Kronik hastalıklardaki yaygın risk faktörlerini (sigara, alkol, alkol, obezite, aktivite azlığı, stres gibi) sayar • Kronik hastalıklar ile ilişkili risk faktörlerinin kişi, yer, zaman özelliklerini açıklar • Kronik hastalıkların kontrol ve izleme ilkelerini açıklar • Kronik hastalıklar ile ilişkili risk faktörlerinin dağılımlarını açıklar • Kronik hastalıklar ile ilişkili risk faktörlerinin trendini izler 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> Mesleki faktörlere bağlı hastalıklarının kontrolü ilkelerini sayabilir. Kronik hastalıklardan korunmada birincil-ikincil-üçüncül korunma yaklaşımlarını açıklar Kronik hastalıklardan korunmada toplum için eğitim programları geliştirir Kronik hastalıklardan korunmada toplum için eğitim programları uygular Kronik hastalıklardaki yaygın risk faktörlerini (sigara, alkol, obezite, aktivite azlığı, stres gibi) önlemeye yönelik klinik ve saha programlarını yürütür 			
Yaşlı sağlığı ile ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> Yaşlılığı tanımlar Dünyada ve Türkiye’de nüfusun değişimini tanımlar Dünya ve Türkiye için doğuştan beklenen yaşam sürelerini sayar Yaşlılık dönemindeki fizyolojik değişiklikleri sayar Yaşlılık dönemindeki psikolojik değişiklikleri sayar Yaşlılığın sosyal boyutunu açıklar Yaşlılarda günlük yaşam aktiviteleri ölçmede kullanılan ölçeklerin içeriklerini sıralar Aktif yaşlanmayı açıklar Sağlıklı yaşlanma önerilerini sıralar Yaşlılıktaki beslenme ilkelerini sayar Yaşlılıktaki ilaç tedavisi ilkelerini açıklar Yaşlılara verilecek sağlık hizmetleri ilkelerini açıklar Türkiye’de yaşlı sağlığı ile ilgili ulusal eylem planlarının içeriklerini eleştirel yaklaşım ile tartışır Yaşlılık döneminde sık karşılaşılan sağlık sorunlarını sıralar Yaşlılardaki bulaşıcı hastalıkların kontrolündeki birincil, ikincil ve üçüncül korunma ilkelerini sayar 	S, P, U, D	2	YE-UE
Ruh sağlığı ile ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> Öncelikli ruh sağlığı sorunlarını ve grupları tanımlar. Birinci basamakta koruyucu ruh sağlığı danışmanlığı hizmeti verilmesi için bir hizmet modeli geliştirir. Koruyucu ruh sağlığı hizmetlerinin anne-baba eğitimleri şeklinde diğer programlarda yer almasını sağlar. Ruh sağlığı örselenmiş kişi ve gruplara yönelik esenlendirici sağlık hizmetlerini planlar. Sık görülen ruh sağlığı sorunlarının yönetimini birinci basamakta gerçekleştirmek için hizmet modeli geliştirir. Doğal afet, kaza, travmatik yaşantılar, terör, göç ve kriz durumlarında ortaya çıkabilecek ruh sağlığı sorunlarına yönelik hizmet modeli geliştirir. Koruyucu ve geliştirici ruh sağlığı hizmetlerini toplu yaşam alanlarında yaygınlaştırmak için model geliştirir. Yenilikçi toplum ruh sağlığı hizmetlerini izleyerek kendi bölgesindeki hizmetleri iyileştirmek için yöntemler geliştirir. Sektörlerarası iş birliği içinde birinci basamakta koruyucu ve geliştirici ruh sağlığı hizmetlerinin sunumunu yönetir. 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • İyileştirici ve esenlendirici ruh sağlığı hizmeti sunan kurumların birinci basamak hizmetlerle eşgüdümünü sağlar. • Okullarda çoğaltıcı eğitim yöntemlerinden (öğretmen eğitimi, akran eğitimi vb) yararlanarak eğitim programları düzenler. • Etkinliği kanıtlanmış toplumsal girişimlerin kendi bölgesinde uygulanmasını sağlar. • Toplum ruh sağlığı hizmetlerini düzenli aralıklarla değerlendirerek raporlandırır. • Yaptığı değerlendirmeleri sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik planlama ve girişimlerde kullanır. • Sağlık hizmetlerini iyileştirmek için gerekli girişimlerin gerçekleştirilmesine önderlik eder. 			
Çevre sağlığı ile ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre sağlığının kapsadığı konuları ve sağlık açısından önemini açıklar • Çevresel hastalıkları (Çoklu Kimyasal Sensitiviteler, Minimata gibi) tanımlar • İklim değişikliği ve olası sağlık etkilerini açıklar • Çevre sağlığı ile ilgili kurum ve kuruluşları, görev, yetki ve sorumluluklarını açıklar • Çevre sağlığı mevzuatını açıklar • Vektörlerin üremesini, vektörlerin barınaklara girmesini önleyici önlemleri aldırır • Barınakların insanların fizyolojik ve psikolojik gereksinimlerini karşılaması ve hastalık bulaşmasını önleyecek gerekli önlemlerin alınmasını sağlayabilir. • Barınak ve yerleşim yerlerinin sağlıklı olmasının önemini ve koşullarını açıklayabilir • İnsektisitleri uygulanmasını yönetebilir. • Çevre sağlığı ile ilgili kurum ve kuruluşlarla kendi yetki ve sorumlulukları konularında eşgüdüm sağlar, iş birliği yapar • İçme ve kullanma suyunun insan sağlığı açısından önemini ve su kirliliğinin yaratacağı sakıncaları açıklar. • Su kaynaklarının, içilebilir nitelikteki suyun özelliklerini ve su kirleticilerini sayar • Atık sular ile ilgili sorunları, endüstriyel ve evsel atık suların özelliklerini sayar • Suyun kaynaktan kullanılacağı son noktaya gelinceye kadar koruma yöntemlerinin kullanılması çalışmalarında yer alır • Suların fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik incelemelerini yönetebilir • Kitlesel su sanitasyonu önlemlerini açıklar • Suyun sanitasyon işlemlerini yönetebilir • Klor düzeyini ölçebilir • Sıvı ve katı atıkların tür ve özelliklerini ve insan sağlığına olumsuz etkilerini açıklar • Atık su sanitasyonunu ve dezenfeksiyonunu açıklayabilir 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • İnsan dışı ve idrarının yer altı ve yerüstü suları ile çevreyi kirletmemesi için gereken önlemlerin alınması çalışmalarını açıklayabilir • Kırsal ve kentsel bölgelerde katı atıkların toplanma yöntemlerini sınıflayabilir • Atıkların uzaklaştırılıp, zararsızlaştırılmasında; çağdaş yöntemleri açıklar • Besin hijyeninin beslenme ve besinlerle bulaşan hastalıklar açısından önemini açıklar. • Besin denetiminin önemini açıklar • Besin sanayisinde çalışan ve besin üreten satanların sağlıklı olmalarının besin hijyeni açısından önemini açıklar • Besinlerin üretildiği andan başlayarak sağlıklı olmasının önemini açıklar • Besin saklama yöntemlerini sayabilir • Besinlerden örnek alıp fizik, kimyasal ve bakteriyolojik incelemeleri yönetebilir • Besin sanayisinde çalışanlarla besin üreten satanların periyodik muayenelerini yaptırır • Gerekli durumlarda (hasta ve taşıyıcı) kişilerin tedavilerini yaptırabilir • Besin kaynaklarının sağlıklı olabilmesi için veteriner hekim, tarımcı ve diğer meslek üyeleri ile ekip çalışması yapar • Besinlere bulaşma olmasını engelleyecek önlemleri uygulanmasını yönetebilir • Gürültünün insan sağlığına olumsuz etkilerini açıklar • Gürültünün önlenmesi için yetkili kurum ve kuruluşlarla iş birliği çalışmalarına katılır • Hava kirliliğinin insan sağlığına olumsuz etkilerini açıklar • Kapalı ortam hava kalitesini ve önemini açıklar • Kapalı ortam hava kirliliğini azaltacak önlemlerin uygulanmasını yönetebilir • Hava kirliliğinin etkilerinin önlenmesinde alınması gereken bireysel önlemler konusunda halkı ve bireyleri eğitir • Hava kirliliği durumunda risk gruplarına uygulanacak önlem ve tedavilerinin yapılması çalışmalarında yer alır • İyonlaştırıcı olmayan radyasyon ve etkilerinin önlenmesinde alınması gereken önlemler konusunda halk ve bireylerin eğitiminde yer alır • İyonlaştırıcı radyasyonun insan sağlığına olumsuz etkilerini açıklar • İyonlaştırıcı olmayan radyasyonun özelliklerini ve tiplerini, insan sağlığına olumsuz etkilerini açıklar 			
Halk sağlığı laboratuvarını yönetir		S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
İşçi sağlığı ve meslek hastalıklarıyla ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • İşyeri sağlık biriminde çalışabilir • Ayrıntılı meslek anamnezi alabilir • İşe giriş ve aralıklı kontrol muayenesi yapabilir • İşyerindeki faktörlerin neden olduğu sağlık sorunlarını bilir ve araştırabilir • İSG konusunda bir araştırmayı planlar, uygular ve sonuçlarını değerlendirebilir • Meslek hastalıklarının tanı ve tedavi ilkelerini açıklayabilir • Meslek hastalıklarından korunma ilkelerini açıklayabilir • İş sağlığı ve güvenliği konusundaki bilgi kaynaklarını tanımlayabilir • İşyerinde sağlığı geliştirme programı yapar ve uygular • İşyeri ortam faktörlerini açıklayabilir • Risklerin kontrolü ile ilgili temel ilkelerini sayabilir • Meslek hastalıklarından korunma yaklaşımlarını tanımlayabilir • İş kazalarının önlenmesi ile ilgili temel ilkeleri tanımlayabilir • İSG ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatın başlıca maddelerini açıklayabilir • Uzmanlık alanında bilirkişilik yapabilir • İş sağlığı ile ilgili etik ilkeleri açıklayabilir • İSG konularında eğitimleri yürütebilir 	S, P, U, D	2	YE-UE
Toplum beslenmesi ile ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Risk gruplarında ve toplumda beslenme ile ilgili sorunları açıklayabilir • Güvenli besin için gereklilikleri açıklar • Dünyada ve Türkiye'de önemli beslenme sorunlarını açıklar • Türkiye'de yürütülen beslenme programlarını sıralayabilir • Yetersiz ve dengesiz beslenmenin büyüme, gelişme ve sağlık üzerine olumsuz etkilerini açıklayabilir • Besin zehirlenmelerinin neler olduğunu ve korunma önlemlerini açıklar • Yetersiz ve dengesiz beslenmenin klinik belirtilerini tanıır • Kronik hastalıkların önlenmesi ve tedavisinde beslenme ilkelerini açıklar. • Yetersiz ve dengesiz beslenmeden korunma önlemlerini açıklayabilir • Toplumda yetersiz ve dengesiz beslenmeyi etkileyen sosyal faktörleri açıklar • Yeterli ve dengeli beslenme konusunda eğitim programları yürütür • İnsanları yeterli ve dengeli beslenmeye yönlendirir • Toplumda ve risk gruplarında beslenme ile ilgili sorunlarını ortaya çıkarmak için araştırmaları yürütür. • Bebek, çocuk, gebe ve emzikli kadınlara, yetişkin erkek ve kadınlara, özel beslenme gereksinimi olanlara eğitim yapar 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Kronik hastalıkların önlenmesi ve kontrolü konusunda beslenme eğitimi yapar • Beslenme konusunda ilgili kişi ve kuruluşlarla işbirliği yapar. • Toplumun ve sağlık elemanlarının güvenli besin konusunda eğitilmesini sağlar. • Belli başlı ve yöreye uygun besin zehirlenmelerine yönelik kontrol ve koruma programlarında yer alır • Güvenli besin temini konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapar 			
Kaza ve yaralanmalardan korunma ile ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Kaza ve yaralanmalarının uluslararası tanımlarını açıklar • Kazaların ve yaralanmaların ulusal ve uluslararası düzeydeki hastalık yükünü açıklar • Trafik kazalarına bağlı ölüm ve yaralanmaların yıllar içindeki değişimini izleyerek açıklar • Ev kazalarına bağlı ölüm ve yaralanmaların yıllar içindeki değişimini izleyerek açıklar • İş kazalarına bağlı ölüm ve yaralanmaların yıllar içindeki değişimini izleyerek açıklar • Kazalardan korunma ile ilgili ulusal ve uluslararası programların içeriklerini eleştirel yaklaşım ile tartışır • Yaralanmalardan korunma ile ilgili ulusal ve uluslararası programların içeriklerini eleştirel yaklaşım ile tartışır • Kaza ve yaralanmalarla ilgili epidemiyolojik araştırmaları yürütür 	S, P, U, D	2	YE-UE
İhmal edilen gruplarla ilgili hizmetleri yönetir	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumda ihmal edilen grupları tanımlar. • Engellilerin sosyo-demografik özelliklerini tanımlar. • Sokakta yaşayan/çalışan çocukların sosyo-demografik özelliklerini tanımlar. • Evsizlerin sosyo-demografik özelliklerini tanımlar. • Göçerlerin sosyo-demografik özelliklerini tanımlar. • Seks işçilerinin sosyo-demografik özelliklerini tanımlar. • Cinsel yöneliminden dolayı dışlanan grupların sosyo-demografik özelliklerini tanımlar. • İnsan ticareti mağdurlarının sosyo-demografik özelliklerini tanımlar. • Gerekli araştırma yöntemlerini kullanarak grupların sağlık gereksinimlerini belirler. • Grupların var olan sağlık hizmetlerinden yararlanma durumlarını ve engelleri belirler. • Kaynakların akılcı kullanımı için öncelikli grupları ve sağlık sorunlarını tanımlar. • Taraflarla iş birliği içinde eylem planları hazırlar. • Sağlık eğitimi, koruyucu sağlık hizmeti ve yasal destek olarak yapılması gerekenleri açıklar. • Toplum tabanlı esenlendirici hizmetleri yürütebilir. • Müdahale programını bütçelendirir. • Tüm aşamalarda hedef grubun katılımının önemini açıklar. 	S, P, U, D	2	YE-UE

TOPLUM SAĞLIĞI YETKİNLİKLERİ	ÖĞRENİM HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Koruyucu ve geliştirici hizmetleri yürütecek ekipleri nasıl oluşturacağını açıklar. • Ekiplerin görev tanımlarını ve dağılımlarını yapar. • Ekip üyelerinin hizmet içi eğitimlerini düzenler. • Sunulacak hizmetlerin kayıt sistemini geliştirir. • Sağlık davranışlarını geliştirmeye yönelik bilgilendirme- eğitim-iletişim gereçlerinin geliştirilmesi sürecini yönetir. • Hedef gruplara hizmetlerin duyurulmasını sağlar. • Aşılama hizmetlerinin sunumunu yönetir. • Bebek-çocuk-gebe izlemi hizmetlerinin sunumunu yönetir. • Aile planlaması ve kondom dağıtım hizmetlerinin sunumunu yönetir. • Grupları güçlendirecek girişimleri (meslek eğitimi vb) başlatır. • İhmal edilen grupların ayrımcılığa uğramaması için çalışmalar yürütür. • Sunulan sağlık hizmetlerinin hedeflerine ulaşma durumunu düzenli aralıklarla değerlendirerek raporlandırır. • Yaptığı değerlendirmeleri sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik planlama ve girişimlerde kullanır. • İşyeri sağlık biriminin çalışmasını kontrol edebilir 			

GİRİŞİMSSEL YETKİNLİK	ÖĞRENME HEDEFLERİ	Düzyey	Kıdem	Yöntem
Sağlık hizmetlerini sevk ve idare eder	<ul style="list-style-type: none"> • Planlama ekibinin kimlerden oluşması gerektiğini açıklar • Planlama ekibindeki kişilere uygun görevler verir • Planlama çalışmasının maliyetini hesaplar • Planlama çalışmasının zaman tablosunu hazırlar • Hangi verilerin toplanması gerektiğini belirler • Verilerin hangi kaynaklardan sağlanabileceğini açıklar • WEB dahil kaynak taraması yapar • Niceliksel ve niteliksel verileri toplar • Verileri bilgiye dönüştürür • Sorunları önceliklerine göre sıralar • Gerçekçi ve ulaşılabilir hedefler belirler • Hedeflere ulaşmak için uygun stratejiler belirler • Strateji geliştirme tekniklerini açıklayabilir • Projeksiyon türlerini açıklar • Potansiyel ve müdahale projeksiyonları yapar • Çözüm önerilerini örgütlenme, insan kaynakları, finansman, uygulama ve değerlendirme açılarından tartışır • Çözüm önerilerine ilişkin yasal taslaklar (kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge vb) hazırlar • Plan ve programın maliyetini tahmin eder • İş matrisi hazırlar • Yazılı plan dokümanı hazırlar • Planla ilgili personel eğitimi yapar • Plan ve programla ilgili değerlendirme kriterleri belirler • Değerlendirme kriterlerine uygun verileri toplar • Plan uygulanmasındaki aksaklıkları belirler • Değerlendirme sonucuna göre planda uygun düzeltmeleri yapar • Türkiye'nin yönetim yapısını açıklayabilir • Türkiye'deki sağlık hizmetlerinin yapılanmasını ve uygulanışını açıklar • Sağlık Bakanlığı'nın merkez ve taşra örgütünü açıklar • Sağlık hizmeti veren kurum ve kuruluşların görevlerini ve örgütlenmelerini açıklar • Kamuda ve özel sektörde çalışmanın esaslarını açıklar • Sağlık hizmetlerini ilgilendiren başlıca mevzuatı sıralar • Mevzuatın uygulanışına ait olumlu ve olumsuz durumları tartışır • Yerel koşullara uygun hizmet modelini tasarlar • Gerekli, fizik alt yapıyı ve araç-gereci belirler • Bütçe hazırlar • Finans kaynaklarını belirler 			

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	ÖĞRENME HEDEFLERİ	Düzyey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Hizmet için gereken personeli sayı ve niteliklerine göre belirler • Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını hazırlar • Personelin görev, yetki ve sorumluluklarını açıklar • Personelin görevlerini yapabilmeleri için hangi bilgi ve becerilere sahip olmaları gerektiğini açıklar • Personelin atama işlemlerini açıklar • Personel için uygun çalışma koşullarını açıklar • Ekip üyelerinin çalışmalarını koordine etme ilkelerini açıklar • Personelin özlük, sicil ve disiplin işlerinin nasıl yürütüleceğini açıklar • Hizmeti ve personeli denetlemenin ilkelerini açıklar • Yetki devri yapmanın usul ve yöntemlerini açıklar • Ekip üyelerini iş dayanışması ve hizmeti geliştirici öneriler geliştirme yönünde teşvik etmenin önemini açıklar • Kaynakları önceliklere göre nasıl dağıtacağını açıklar • Toplumun parasal kaynaklarını harekete geçirici mekanizmaları açıklar • Kamu bütçesini harcama ilkelerini açıklar • Satın alma işlerinin nasıl yürütülmesi gerektiğini açıklar • Satın alma için şartname hazırlar • Ayniyat ve depo işlemlerini açıklar • Resmi yazışma ilkelerini açıklar • Kayıt tutmanın önemini açıklar • Kayıtların nasıl sağlanıp saklanacağını açıklar • Kanıta dayalı karar vermenin ilkelerini açıklar • İl ve ilçe düzeyindeki sağlıkla ilgili kurulların işlevlerini açıklar • Diğer kurum ve sektörlerle iletişim kurmanın ilkelerini açıklar • Çalışma raporları hazırlar • Toplumun sağlık hizmetlerine katılmasını sağlayıcı mekanizmaları açıklar • İlaç ve tıbbi malzeme ile ilgili ruhsat, fiyatlandırma, ithalat gibi işlemleri açıklar • Çevre sağlığı ve gıda kontrolü ile ilgili uygulamaları açıklar • Sosyal hizmetler kapsamına giren hizmetleri ve bunların nasıl yürütüldüğünü açıklar 			
Epidemiyolojik araştırmaları yürütür	<ul style="list-style-type: none"> • Gözlemsel araştırmaları (Tanımlayıcı, analitik ve melez araştırmaları), müdahale araştırmaları, metodolojik araştırmalar ve klinik araştırmaların kurgularını açıklayabilir. • Niteliksel araştırmalarının özelliklerini sayabilir 			

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	ÖĞRENME HEDEFLERİ	Düzyey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> • Sağlık alanında uygun istatistik yöntemleri uygulayabilir • Evrenden örnek alma yöntemlerini sayabilir • Örneklem hacmini hesaplayabilir • Tip 1 ve Tip 2 hata öngörüsünün sonuçlarını söyleyebilir • Veri toplama yöntemlerini sayabilir • Çeşitli yöntemleri kullanarak veri toplayabilir • Toplanmış veriden temel ölçütleri hesaplayabilir • Bağlantı ölçümlerini (Risk ölçümü, rölatif risk, tahmini rölatif risk, atfedilen risk) kavramlarını ve nasıl elde edileceğini hesaplar, açıklayabilir. • Araştırma sonucunda çıkacak ilişkilerde nedenselliği irdeleyebilir. • Çalışmalarda biası ve bias türlerini açıklayabilir. • Karıştırıcı faktörlerin etkisinin nasıl ortadan kaldırılabileceğini açıklayabilir. • Geçerlilik (İçerik-kapsam geçerliği, Uygulama geçerliği ve Yapı geçerliği) kavramlarını söyleyebilir. • Güvenirlik (zamana göre değişmezlik (test-retest), bağımsız gözlemciler arası uyum, iç tutarlılık) kavramlarını söyleyebilir. • Araştırmalarla ilgili çeşitli disiplinlerle birlikte çalışma yapabilir • Makale yazım kurallarını uygun olarak araştırma sonuçlarını yazabilir • Yazılmış makaleleri eleştirel bakış açısı ile değerlendirebilir • Araştırma etiği ile ilgili kuralları sayabilir • Araştırma verilerini tablo ve grafik haline getirebilir • Toplumun sağlık düzey araştırmalarının sonuçlarını amaca göre raporlayabilir. 			
Toplumun sağlığını geliştirici programları hazırlar ve yürütür	<ul style="list-style-type: none"> • Sağlığı geliştirmede temel kavramları açıklar • Sağlık davranışlarının belirleyicilerini tanımlar • Sağlığı geliştirmede kullanılan modelleri açıklar • Sağlığı geliştirmede sağlık eğitimi müdahalesinin işlevini açıklar • Sağlık eğitiminde kullanılan modelleri açıklayabilir • Sağlığı geliştirmeye yönelik özgün bir programını uygulayabilir 			
Halkın sağlık eğitimini yapar	<ul style="list-style-type: none"> • Yetişkin eğitiminin özelliklerini açıklar • Bir eğitim programının bileşenlerini söyleyebilir • Sağlık eğitimi programlarını uygulama basamaklarını tanımlayabilir • Sağlık eğitim programlarını yürütebilir • Sağlık eğitim programlarını değerlendirebilir 	4	1	YE-UE-BE

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	ÖĞRENME HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> Görsel-ışitsel eğitim araç ve gereçlerini kurallarına uygun olarak hazırlar Görsel-ışitsel eğitim araç ve gereçlerini kurallarına uygun olarak kullanır 			
Sağlık iletişimi uygulamalarını yürütür	<ul style="list-style-type: none"> Sağlığı geliştirmede sağlık iletişiminin önemini açıklayabilir İletişimin öğelerini açıklayabilir Halk sağlığı alanındaki bilgilerin etkili kullanımı için bir iletişim planı oluşturur Hedef grubuna özgü mesaj geliştirebilir Toplumla iletişimde dikkat edilmesi gereken kuralları açıklar Basın-yayın organları ile iletişimde dikkat edilmesi gereken kuralları açıklar Karar vericiler ile iletişimde dikkat edilmesi gereken kuralları açıklar Risk iletişiminin tanımını yapabilir Risk iletişiminin özelliklerini sayabilir 			
Hizmet içi eğitimleri planlar, yürütür ve değerlendirir	<ul style="list-style-type: none"> Yetişkin eğitiminin özelliklerini açıklar Bir eğitim programının bileşenlerini söyleyebilir Sağlık eğitimi programlarını uygulama basamaklarını tanımlayabilir Sağlık eğitim programlarını yürütebilir Aylık ve yıllık HiE eğitim planları yapar HiE programındaki içerik için oturum (ders) planlarını hazırlar Görsel-ışitsel ders araç ve gereçlerini kurallarına uygun olarak hazırlar HiE öncesi, eğitim sırasında ve sonrasında uygun atmosfer yaratmak için gereken hazırlıkları yapar Yetişkin eğitimi kurallarına uygun bir şekilde HiE yürütür HiE yürütürken katılımcı (interaktif) eğitim tekniklerini kurallarına uygun olarak kullanır HiE yürütürken grupta var olan dinamiklere uygun eğitici yanıtını gösterir HiE sonuçlarını değerlendirir Değerlendirme sonuçları ve katılımcıların geribildirimleriyle HiE programını yeniden gözden geçirir 	3	2	YE-UE-BE
Afetlerde/olağandışı durumlarda sağlık hizmetlerini yönetir	<ul style="list-style-type: none"> Afetlerle ilgili tanımları yapar ve afetleri sınıflandırır Afet döneminin evrelerini sayar bu evrelerin özelliklerini açıklar Afetlerin felaketlere dönüşme nedenlerini sayar Afet öncesi dönemde hazırlık çalışmalarını sayar Afet öncesi dönemde afetler için riskli bölgeleri belirler 			

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	ÖĞRENME HEDEFLERİ	Düzyey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> Afet öncesi dönemde hazırlıklı olma ile ilgili toplum eğitimleri planlar 			
Eğitim materyali geliştirir	<ul style="list-style-type: none"> Etkili eğitim için gerekli etkinlikleri uygular. Alanıyla ilgili konularda eğitim materyali geliştirir Konuya uygun mesajları belirler, mesajın ön testini yapar Tasarım ve hazırlama ilkelerine uygun eğitim materyali hazırlar Hazırlanan eğitim materyalini değerlendirir 	3	2	YE-UE-BE
Okul sağlığı hizmetlerini planlar	<ul style="list-style-type: none"> Okul sağlığı biriminin kurulması için gerekli donatımı belirler Okul sağlığı biriminin yönetim ilkelerini tanımlar Okul sağlığı biriminde görev yapacak sağlık çalışanını belirler Okul sağlığı hizmetlerini hem öğrenciler hem de bütün okul çalışanlarının ihtiyaçlarına göre sınıflandırır Okul sağlığı hizmetlerinin her birinin kim tarafından, nerede, ne sıklıkta ve nasıl sunulacağını tanımlar Hangi sağlık sorununa ya da hastalığa yönelik, ne sıklıkta sağlık taraması yapılacağını belirler Kazaları önleme ve ilk yardım çalışmalarını organize eder Okul çevre sağlığını sağlamak için alınacak önlemleri belirler Okul beslenme hizmetlerinin yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayacak şekilde yürütülmesini sağlar Öğrenci sağlığının korunması için Milli Eğitim Bakanlığı / Müdürlüğü ile eşgüdümü sağlar Okulda verilecek sağlık eğitimi konularını belirler Okul sağlığı hizmetlerinde tutulacak kayıtları ve formları belirler Okula giriş muayenesi ve sağlık taramalarını yapar 	4	1	YE-UE-BE
Sürveyans sistemi kurar	<ul style="list-style-type: none"> Ulusal ihtiyaçlara göre bildirim gereken verileri belirler Sürveyans sisteminde yer alacak sağlık sorunları ya da hastalıkları kurumsal, ulusal ve uluslararası olarak gruplandırır Yerel ve ulusal veri kaynaklarını belirler Bildirim sisteminde yer alan sağlık sorunları ya da hastalık bildirimlerinin kurumsal, ulusal ve uluslararası düzeyde hangi form aracılığıyla, hangi birime, ne kadar sıklıkta ve kim tarafından yapılacağını belirler Her bir vaka için hangi bilgilerin olması gerektiğini tanımlar Sağlık sorunları ya da hastalıklar için alınacak önlemleri tanımlar 	2	2	YE-UE-BE

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	ÖĞRENME HEDEFLERİ	Düzey	Kıdem	Yöntem
	<ul style="list-style-type: none"> Bildirim sisteminde verilerin toplanması, analizi, yorumlanması ve geri bildiriminde görev alacak personelleri belirler Personelin eğitim ihtiyacını saptama ve giderme yöntemini tanımlar Bilgilendirilecek tarafları saptar Bilgilendirilecek taraflar için uygun bilgilendirme yöntemini ve içeriğini belirler Bir sürveyans sisteminin denetim yöntemini hazırlar Sürveyans hizmetlerini kurumsallaştırır 			
Salgın mücadelesi ile ilgili hizmetleri planlar, programlar değerlendirir	<ul style="list-style-type: none"> Sürveyans sisteminden gelen verileri izler, analiz eder Vaka sayılarındaki artışın salgın olup olmadığını ayırt eder Salgın insidans eğrisi çizer Salgın insidans eğrisini yorumlar Vaka sayılarındaki artışı gösteren hızları hesaplar Aktif olgu arama çalışmasını uygular Olguları olası, kuvvetle olası, kesin vaka olarak ayırır Bulaşıcı hastalıklarda salgınlara neden olabilecek etkenleri sayar Kaynağa yönelik vaka kontrol tipinde araştırmalar yapar Araştırma sonucunda elde edilen sonuçları yorumlar Vakaları kişi yer zaman yer özelliklerine göre ayır Risk altındaki grupları belirler Salgınlarda risk altındaki gruplara yönelik önlemleri sayar Hizmette öncelikli grupları belirler Sağlam kişiye yönelik önlemleri uygular Kişisel hijyen, konut sağlığı, sağlığı tehdit eden kuruluşlar, su ve besinleri araştırır Salgınlarda bulaşma yönelik önlemleri uygular Salgınlarda kaynak olabilecek durumların (insan, hayvan, gıda vb) tanımını yapar Salgınlarda kaynağa yönelik önlemleri uygular Salgınlarda kaynağın bulunması çalışmalarını yürütür Kaynağa, bulaşma yoluna ve sağlam kişiye yönelik hizmetlerin sürekliliğini sağlar Alınan önlemleri sürekli izler Salgın süresince yapılan işleri raporlar Salgın durumunda iletişimin, bilgi paylaşımının önemini benimser Salgın durumunda hızlı toplum bilgilendirme çalışmaları uygular Salgınla ilgili verileri bilgi haline dönüştürüp üst ve alt kademe yöneticilere sunmanın önemini açıklar 	3	2	YE-UE-BE

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	ÖĞRENME HEDEFLERİ	Düzyey	Kıdem	Yöntem
Aile planlaması danışmanlık hizmetlerini verir	<ul style="list-style-type: none"> Aile planlaması hizmeti için başvuranlara genel danışmanlık, yöntemle özel danışmanlık, izlem danışmanlığı yapar <ul style="list-style-type: none"> Başvuran kişiye danışmanlık verilecek uygun ortamı hazırlar Başvuran kişiyi uygun biçimde karşılar Başvuran kişiden üreme sağlığı öyküsü alır Bütün kontraseptif yöntemleri göstererek anlatır İstenmeyen gebeliklerin sonlandırılması ile ilgili danışmanlık hizmetini sunar 	3	1	YE-UE-BE
Sigara bırakma ile ilgili hizmetleri verir				
Sağlığı ilgilendiren konularda risk analizi yapar				

Yukarıda belirtilen içeriği daha iyi anlayabilmek için aşağıdaki açıklamaları okumakta yarar bulunmaktadır:

- ✓ Yetkinlik düzeyleri S= Saptar, P= Planlar, U=Uygular, D= Değerlendirir şeklindedir.
- ✓ Kıdem bilgi, tutum ve becerinin elde edileceği yılı ifade eder.
- ✓ Yöntem ise edinilecek bilgi, tutum ve becerinin hangi yöntemlerle elde edileceğini ifade eder.
- ✓ YE, Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri'nin kısaltmasıdır. Bu etkinlikler,
 - Görsel işitsel araç kullanılarak ve soru yanıt tekniği ile katılım sağlanan sunumlar,
 - Seminer: bir öğretim üyesinin ya da tıpta uzmanlık öğrencilerinin danışman bir öğretim üyesi yönlendiriciliğinde hazırladığı belli bir konudaki literatür taramasına dayanan sunumun tartışma oturumu şeklinde işlendiği eğitim etkinliğidir.
 - Olgu tartışması: Bir veya birkaç sık görülen olgunun konu edildiği bir küçük grup eğitim aktivitesidir. Bu eğitim aktivitesinin hedefi, farklı düzeydeki kişilerin bir olgunun çözümlenmesi sürecini tartışmalarını sağlayarak, tüm katılımcıların kendi eksik veya hatalı yanlarını fark etmelerini sağlamak ve eksiklerini tamamlamaktır. Bu olgularda bulunan hastalık veya durumlar ile ilgili bilgi eksikliklerinin küçük gruplarda tartışılması ile tamamlanması veya yanlış bilgilerin düzeltilmesi sağlanır. Ayrıca aynı durum ile ilgili çok sayıda olgunun çözümlenmesi yoluyla aynı bilginin farklı durumlarda nasıl kullanılacağı konusunda deneyim kazandırır. Olgunun/olguların basamaklı olarak sunulması ve her basamak için fikir üretilmesi ile sürdürülür. Eğitici her basamakta doğru bilgiyi verir ve doğru kararı açıklar.
 - Makale tartışması: Makalenin kanıt düzeyinin anlaşılması, bir uygulamanın kanıta dayandırılması ve bir konuda yeni bilgilere ulaşılması amacıyla gerçekleştirilen bir küçük grup etkinliğidir. Makalenin tüm bölümleri sırası ile okunur ve metodolojik açıdan doğruluğu ve klinik uygulamaya yansması ile ilgili fikir üretilmesi ve

gerektiğinde eleştirilmesi ile sürdürülür. Eğitici her basamakta doğru bilgiyi verir ve doğru kararı açıklar. Uzman adayına, benzer çalışmalar planlayabilmesi için problemleri bilimsel yöntemlerle analiz etme, sorgulama, sonuçları tartışma ve bir yayın haline dönüştürme becerisi kazandırılır.

- Kurs : Bir konu hakkında belli bir amaca ulaşmak için düzenlenmiş birden fazla oturumda gerçekleştirilen bir eğitim etkinliğidir. Amaç genellikle bir veya birkaç klinik veya girişimsel yetkinliğin edinilmesidir. Kurs süresince sunular, küçük grup çalışmaları, uygulama eğitimleri birbiri ile uyum içinde gerçekleştirilir.
- ✓ UE: Uygulamalı Eğitim Etkinliklerinin kısaltmasıdır. Halk Sağlığı alanında uygulamalı eğitim etkinlikleri toplumda ortaya çıkan farklı hastalık ya da sağlık olaylarının olgular, vaka serileri ya da kayıtlar üzerinden epidemiyolojik yöntemlerle incelenmesi, değerlendirilmesi, modellenmesi, istatistiki uygulamaları kapsar.
- ✓ BE: Bağımsız ya da keşfederek Öğrenme Etkinlikleri'nin kısaltmasıdır. Literatür okuma :Öğrencinin, öğrenme gereksinimi olan ya da güncel sorun olan konularda literatür okuması ve bunu halk sağlığı yaklaşımıyla değerlendirerek paylaşımıdır.
- ✓ Araştırma yapma: Öğrencinin bir konuda tek başına veya bir ekip ile araştırma tasarlaması, uygulaması ve elde edilen sonuçları bir makale ya da bildiri haline getirip sunabilmesidir.

Girişimsel Yetkinliklerde düzey ise aşağıdaki şekildedir:

1. Girişimin nasıl yapıldığı konusunda bilgi sahibi olma ve bu konuda gerektiğinde açıklama yapabilme düzeyini ifade eder.
2. Acil bir durumda, kılavuz veya yönerge eşliğinde veya gözetim ve denetim altında bu girişimi yapabilme düzeyini ifade eder.
3. Karmaşık olmayan, sık görülen tipik olgularda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.
4. Karmaşık olsun veya olmasın her tür olguda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.

EK 2. Tıpta Halk Sağlığı Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Karnesi Örneği

HALK SAĞLIĞI YETERLİK KURULU
TIPTA UZMANLIK ÖĞRENCİSİ ÇALIŞMA REHBERİ ve UZMANLIK EĞİTİMİ KARNESİ

Adı Soyadı:

ÖZGEÇMİŞ

Fotoğraf

Adı soyadı			
T.C. kimlik numarası			
Doğum yeri ve tarihi			
Mezun olduğu lise			
Mezun olduğu fakülte ve yıl			
Daha önce çalıştığı kuruluşlar ve görevleri	Kuruluş	Görev	Tarih
İletişim adresi			
Telefon numarası			
Elektronik posta adresi			
Yabancı dili			
Yabancı dil sınav tipi, puanı ve tarihi			
Uzmanlık eğitimi aldığı kurum			
Kadrosunun ait olduğu kurum			
Kurum sicil numarası			
Uzmanlık eğitimine başlama tarihi			
Uzmanlık eğitimini bitirme tarihi			

HALK SAĞLIĞI UZMANLIK EĞİTİMİ

Halk Sağlığı Uzmanlık Alanının Tanımı

Halk sağlığı uzmanı toplumun sağlık düzeyini, var olan ve gelişebilecek sorunlarını, bu sorunların nedenlerini ve toplumun sağlık gereksinmelerini bilimsel teknikler kullanarak saptayan, sağlık politikaları geliştirerek çözümler üreten, halk sağlığı programlarının kontrol ve değerlendirmelerini yapan, bu programların yürütülmesinde görev alan, sağlık hizmetlerinin her kademesinde yöneticilik yapan hekimdir. Bu görevlerini yerine getirebilmek için halk sağlığı uzmanı, bilgi kaynaklarına erişir, veri toplar ve değerlendirir. Yönetimle ilgili olarak planlama, örgütleme, personel kullanımı, yürütme, denetleme, eşgüdüm, bütçe yapma ve hizmetleri değerlendirme işlerini yapar. Halk sağlığı uzmanı, araştırmacılık, danışmanlık ve yöneticilik görevlerinde, koruyucu ve iyileştirici sağlık hizmetlerinin sunumunda, salgınların incelenmesinde, halkın sağlık eğitiminde ve halk sağlığı laboratuvarlarının işletilmesinde doğrudan görev alır.

Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitiminin Amaçları

Halk sağlığı uzmanlığı eğitiminin amacı, bir hekime hizmet verdiği toplumun sağlığını koruma, geliştirme ve iyileştirmeye yönelik bilgi ve beceri kazandırmaktır. Bu kapsamda uzmanlık eğitimi süresince afet yönetimi, bulaşıcı hastalıkların kontrolü, çevre sağlığı, çocuk ve ergen sağlığı, epidemiyoloji, erişkin sağlığı, iş sağlığı, kadın sağlığı/üreme sağlığı, kazalar ve yaralanmalar, kronik hastalıklar, laboratuvar hizmetleri, okul sağlığı, ruh sağlığı, sağlık demografisi, sağlık eğitimi ve sağlığı geliştirme, sağlık ekonomisi, sağlık yönetimi, tıbbi sosyoloji ve antropoloji, toplum beslenmesi ve uluslararası sağlık konularında gerekli bilgi ve becerilerin edinilmesi amaçlanmaktadır.

Özetle; Halk sağlığı uzmanlık eğitiminin amacı; bir hekime hizmet verdiği toplumun sağlığını koruma, iyileştirme ve geliştirmeye yönelik bilgi ve beceri kazandırmaktır.

Eğitimin Süresi

Türkiye’de halk sağlığı uzmanlık eğitimi Tıpta ve dış hekimliğinde uzmanlık dalları ve eğitim süreleri, 14.04.1928 Tarih ve 863 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1219 Sayılı Tabâbet ve Şu’abatı San’atlarının Tarz-ı İcrâsına Dâir Kânun’a (26.04.2011 tarihli 6225 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklik) göre 4 (dört) yıldır.

YASAL DAYANAK

Halk sağlığı yeterlik kurulu tıpta uzmanlık öğrencisi çalışma rehberi ve uzmanlık eğitimi karnesi, 26 Nisan 2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği” Madde 17, 1 nci fıkra, c bendi Uzmanlık eğitimi karnesi bölümüne dayanak alınarak hazırlanmıştır. Buna göre; “Program, eğitime başlayan her uzmanlık öğrencisi için UETS içinde genişletilmiş eğitim müfredatına uygun bir karne oluşturur. Karne içeriğindeki eğitim ve uygulamaların çekirdek eğitim müfredatına ait olan kısmının uzmanlık eğitimi süresi içerisinde tamamlanması zorunludur. Bu karneye uzmanlık öğrencisinin eğitim sürecinde ulaştığı yetkinlik düzeyleri eğiticiler tarafından işlenir. Eğitim karnesi program yöneticisi tarafından altı ayda bir kontrol edilir varsa eksiklikler süresi içinde tamamlattırılır. Uzmanlık eğitimini tamamlayanlara kurum tarafından eğitim karnesinin onaylı bir örneği verilir. Karneler UETS içinde uzmanlık eğitimini tamamlayanlara ayrılan arşiv kısmında saklanmaya devam edilir” görevi Halk sağlığı yeterlik kurulu tarafından yerine getirilecektir.

Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitim Programı

Halk sağlığı uzmanlığı eğitimi; kuramsal eğitim, klinik rotasyonlar, saha çalışmaları, tez hazırlama aşamalarından oluşmaktadır. Kuramsal eğitim; ders, seminer, kurs gibi etkinlikler ile yürütülür. Halk Sağlığı uzmanlığı eğitimi sırasında ilgili anabilim dalının uygun gördüğü, Halk Sağlığı Müdürlüğü, İl - İlçe Sağlık Müdürlüğü ve Kamu Hastaneleri Birliğine bağlı kuruluşlarda toplam en az 6 ay saha eğitimleri yürütülür. Uzmanlık eğitiminin değerlendirilmesi; ara sınavlar, asistan karnesi, tez savunması ve uzmanlık sınavı ile yapılır.

Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda çalışan bir uzmanlık öğrencisinin eğitim süreci içinde aşağıdaki aktiviteleri yapması gerekmektedir.

1. Kuramsal dersler: İlk iki yılda tamamlanır.
2. Uzmanlık Tüzüğünde yer alan rotasyonları tamamlama: Klinik rotasyonlar ilk iki yılda, saha rotasyonları son iki yılda tamamlanır.
3. Anabilim dalı çalışması ya da rotasyonlar sırasında anabilim dalı eğitim etkinliğine aktif olarak katılım
4. Ulusal / Uluslararası Bilimsel Toplantılara katılım
5. Anabilim dalında yrtlen projelerde aktif olarak çalışması ve yazım sürecine aktif katılım
6. Anabilim dalının tıp fakültesi ğrenci eğitimleri teorik ve uygulamalarına aktif olarak katılma
7. Tez alışması yapması ve raporunu yazması
8. Halk sağlığı uzmanlık sınavında başarılı olması

1. KURAMSAL DERS

Kuramsal dersler uzmanlık eğitim toplam süresinin ilk iki yılında tamamlanır. Uzmanlık öğrencisi aşağıdaki dersleri en az belirtilen saatlerde tamamlamalıdır. Bu dersler, yüz yüze ya da HASUDER tarafından hazırlanan uzaktan eğitim modülleri ile alınabilir. Kuramsal dersler Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo. Uzmanlık Eğitimi Ders Programı

Dersler	Toplam saat	Başarı Notu	Öğretim Üyesi	Eğitim yöntemi
Halk sağlığı kavramı	10			
Sağlık yönetimi (sağlık hizmetleri, örgütlenme)	30			
Sağlık ekonomisi	10			
Sağlık politikaları	20			
Epidemiyoloji ve istatistik	50			
Çocuk ve ergen sağlığı	20			
Toplum beslenmesi	10			
Çevre sağlığı	20			
İş sağlığı ve meslek hastalıkları	30			
Sağlık eğitimi, iletişimi ve sağlığı geliştirme	20			
Demografi	10			
Bulaşıcı hastalıkların önlenmesi ve kontrolü	20			
Yaşlanma ve Kronik Hastalıklar	20			
Okul sağlığı	10			
Kadın sağlığı / üreme sağlığı	20			
Olağandışı durumlar ve afet yönetimi	10			
Kazalar, Yaralanmalar ve kontrolü	10			
Toplum ruh sağlığı	10			
Halk sağlığı etiği	10			
Özel gruplara yaklaşım	10			
Toplam	350			

2. ROTASYONLAR

Uzmanlık öğrencisi Tablo 2’de yer alan klinik rotasyonları uzmanlık eğitim toplam süresinin ilk iki yılında, saha rotasyonlarını da ikinci iki yıl içinde tamamlar.

Tablo. Uzmanlık Öğrencisinin Yapacağı Rotasyonlar ve Saha Uygulamaları/Eğitimi*

Rotasyon Yeri	Süre (ay)	Tarih	Evet-yaptı	Hayır-yapmadı
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	1			
Enfeksiyon H. ve Klinik Mikrobiyoloji	1			
Göğüs Hastalıkları	1			
İç Hastalıkları	1			
Kadın Hastalıkları ve Doğum	1			
Ruh sağlığı ve Hastalıkları	1			
İl Halk Sağlığı Müdürlüğü	6			
Toplum Sağlığı Merkezi-İlçe Sağlık Müdürlüğü				
Halk Sağlığı Laboratuvarı				
Genelkurmay Başkanlığı, Sağlık Daire Başkanlığı, Sağlık Komutanlığı, İlgili Kuvvet Komutanlığı, Sağlık Şube Müdürlüğü**				

*uzmanlık eğitimi sonrasındaki hizmetlerde yatar hasta takibi yapmayacağından, rotasyonda yatar hasta hizmetlerinde görev almamaları, servis nöbetine yazılmamaları

** (Silahlı Kuvvetler mensuplarının saha eğitimi yapılabileceği yerlere ait italik ibareler 08.04.2014 tarih ve 462 No’lu TUK Kararıyla ilave edilmiştir.)

Rotasyon Yetkinlik Hedef Düzeyleri

Klinik Yetkinlik Düzeyleri

B: Hastalığa ön tanı koyma ve gerekli durumda hastaya zarar vermeyecek şekilde ve doğru zamanda, doğru yere sevk edebilecek bilgiye sahip olma düzeyini ifade eder.

T: Hastaya tanı koyma ve sonrasında tedavi için yönlendirebilme düzeyini ifade eder.

TT: Ekip çalışmasının gerektirdiği durumlar dışında herhangi bir desteğe gereksinim duymadan hastanın tanı ve tedavisinin tüm sürecini yönetebilme düzeyini ifade eder.

ETT: Ekip çalışması yaparak hastanın tanı ve tedavisinin tüm sürecini yönetebilme düzeyini ifade eder.

Girişimsel Yetkinlik Düzeyleri

1: Girişimin nasıl yapıldığı konusunda bilgi sahibi olma ve bu konuda gerektiğinde açıklama yapabilme düzeyi

2: Acil bir durumda, kılavuz veya yönerge eşliğinde veya gözetim ve denetim altında bu girişimi yapabilme düzeyi

3: Karmaşık olmayan, sık görülen tipik olgularda girişimi uygulayabilme düzeyi

4: Karmaşık olsun veya olmasın her tür olguda girişimi uygulayabilme düzeyi

a) Klinik Rotasyonlar

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Sağlam çocuk izlemi	B, K
Çocukluk çağı tarama testleri	B
Çocukluk yaş grubunda sık görülen hastalıklar	B, K
Bağışıklama uygulamaları	B
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Aşı uygulamaları	2
Sağlam çocuk izlemi	2
Süt çocuğu beslenmesi	3
Başlangıç tarihi : / /	
Bitiş tarihi : / /	
Eğitim sorumlusu onayı :	

ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE KLİNİK MİKROBİYOLOJİ ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Sık görülen enfeksiyon hastalıkları	B, K
Hastane enfeksiyonlarının kontrolü	B
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Mikrobiyolojik amaçlı numune alımı	2
Profilaksi, Yetişkin döneme ait bağışıklama uygulamaları	3
Hastane salgınlarının analizi ve yönetimi	2
Hastane enfeksiyonlarının kontrolü	2
Enfeksiyon hastalıkları kontrol Komitesinde sürveyans çalışmalarına katılım	3
Başlangıç tarihi : / /	
Bitiş tarihi : / /	
Eğitim sorumlusu onayı :	

GÖĞÜS HASTALIKLARI ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Sigara bıraktırma teknikleri	B
Mesleki akciğer hastalıkları	B
Tüberkülozda DGT	B
Sık görülen solunum sistemi hastalıkları	B
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Sigara bırakma danışmanlığı	2
Başlangıç tarihi : / /	
Bitiş tarihi : / /	
Eğitim sorumlusu onayı :	

İÇ HASTALIKLARI ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Sık görülen erişkin hastalıklarına yaklaşım	B, K
Bulaşıcı olmayan hastalıklar	B, K
Erişkin çağı tarama testleri	B
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Anabilim dalının hasta eğitim programı	2
Başlangıç tarihi : / /	
Bitiş tarihi : / /	
Eğitim sorumlusu onayı :	

KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Gebelikte sık görülen komplikasyonlara yaklaşım	B,K
Gebe izlemi	B,K
Lohusalık dönemi izlemi	B,K
Kadınlarda sık görülen jinekolojik hastalıklara yaklaşım	B,K
Menopoz dönemi izlemi	B
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Gebelik döneminde bebek beslenmesi eğitimi	2
Aile planlaması ile ilgili danışmanlık hizmetleri	4
Anabilim dalının halk eğitimi	4
Başlangıç tarihi : / /	
Bitiş tarihi : / /	
Eğitim sorumlusu onayı :	

RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Sık görülen ruh sağlığı problemleri	B,K
Madde bağımlılığı danışmanlığı	B,K
Şiddete yaklaşım	B,K
Başlangıç tarihi : / /	
Bitiş tarihi : / /	
Eğitim sorumlusu onayı :	

b) Saha Uygulamaları/Eğitimi

SAHA ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
TSM yönetimine ait mevzuat	U,D
TSM hizmetleri	P, U,D
Birinci basamakta sunulan sağlık hizmetleri	P, U,D
Birinci basamakta sık görülen hastalıklar	D
Sağlık Bakanlığına bağlı Kuruluşların/ Sağlık/ Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün örgütlenme yapısı	D
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
TSM bölgesinde ilçe ve il düzeyinde personelin ihtiyacı doğrultusunda hizmet içi eğitimleri yürütür	4
TSM, ilçe ve il düzeyinde halk eğitimlerini yürütür	4
TSM bölgesinde, ilçe ve il ve ulusal düzeyde sağlığı geliştirmeye yönelik hizmetleri yürütür	4
Başlangıç tarihi : / /	
Bitiş tarihi : / /	
Eğitim sorumlusu** onayı :	

** Protokole dayalı olarak TSM eğitim sorumlusu anabilim dalı öğretim üyesidir.

3. AKADEMİK ETKİNLİKLER

3.1. Seminer Sunumu

Uzmanlık öğrencisi eğitim süresince her yıl en az bir tane seminer sunumu yapar. Her seminer konusu farklı bir Temel Halk Sağlığı alanından seçilir. Uzmanlık öğrencisine hangi konuda seminer verileceğine danışmanı ile karar verilir.

Seminer Sunumu -1	
Tarih	
Konu	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Seminer Sunumu -2	
Tarih	
Konu	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Seminer Sunumu -3	
Tarih	
Konu	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Seminer Sunumu -4	
Tarih	
Konu	
Danışman Adı Soyadı İmza	

3.2. Makale Sunumu

Uzmanlık öğrencisi eğitim süresince her yarıyılıda bir tane olmak üzere, farklı alanlardan sekiz adet orijinal makale sunumu yapar. Makale konusu farklı Temel Halk Sağlığı alanlarından seçilir. Uzmanlık öğrencisine hangi makalenin sunulacağına eğitim danışmanı ile karar verilir.

Makale Sunumu - 1	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Makale Sunumu - 2	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Makale Sunumu - 3	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Makale Sunumu - 4	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Makale Sunumu - 5	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Makale Sunumu - 6	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Makale Sunumu - 7	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

Makale Sunumu - 8	
Tarih	
Makalenin künyesi	
Danışman Adı Soyadı İmza	

3.3. Ulusal ve / veya Uluslararası Bilimsel Toplantılara Katılım

Uzmanlık öğrencisi eğitimi süresince en az biri bildirili (sözel ya da poster bildiri) olmak koşuluyla iki ulusal ya da uluslararası bilimsel toplantıya katılır.

Ulusal ve / veya Uluslararası Bilimsel Toplantı Katılımı - 1	
Tarih	
Toplantının Adı, Yeri, Yılı	
Sözel / Poster Bildiri Sunumu	[EVET] ise bildiri künyesi: [HAYIR]

Ulusal ve / veya Uluslararası Bilimsel Toplantı Katılımı - 2	
Tarih	
Toplantının Adı, Yeri, Yılı	
Sözel / Poster Bildiri Sunumu	[EVET] ise bildiri künyesi: [HAYIR]

Ulusal ve / veya Uluslararası Bilimsel Toplantı Katılımı - 3	
Tarih	
Toplantının Adı, Yeri, Yılı	
Sözel / Poster Bildiri Sunumu	[EVET] ise bildiri künyesi: [HAYIR]

3.5. Hakemli Bilimsel Bir Tıp Dergisinde En Az Bir Tane Araştırma Makalesi

Uzmanlık öğrencisi eğitim süresince ulusal ya da uluslararası hakemli bilimsel bir tıp dergisinde en az bir tane bilimsel bir araştırma makalesi yayınlar.

No	Makalenin yazarları	Başlığı	Dergi

3.6. Tez Çalışması

Uzmanlık öğrencisi eğitiminin sonunda Halk Sağlığı Alanında karar vericilere önerilerde bulunmayı sağlayacak, toplum sağlığı için öncelikli orijinal bir konu üzerinde tez çalışmasını tamamlar.

Tez Başlığı	
Teze Başlama Tarihi	
Tez Sınav Tarihi ve Sonucu	
1. Jüri üyesi - Tez Danışman Öğretim Üyesi, Adı Soyadı, İmza	
2. Jüri üyesi Adı Soyadı	
3. Jüri üyesi Adı Soyadı	

4. Ara Değerlendirme Sonuçları

a) Uzmanlık eğitimi s¼recinde anabilim dalı tarafından yapılan sınav sonuçları

Yarıyıl	Değerlendirme Sonucu	Eğitim Danışmanı
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :
		Adı Soyadı : Tarih : İmza :

b) Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından yapılan (katılmışsa) sınav sonucu:

Yılı: _____

5. Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi Bitirme Sınavı

Uzmanlık ğrencisi eğitiminin sonunda uzmanlık eğitimi bitirme sınavına girer.

Uzmanlığa Başlama Tarihi	
Sınav Tarihi ve Sonucu	
1. Jüri yesi - Tez Danışman ğretim yesi, Adı Soyadı, İmza	
2. Jüri yesi Adı Soyadı	
3. Jüri yesi Adı Soyadı	
4. Jüri yesi Adı Soyadı	
5. Jüri yesi Adı Soyadı	

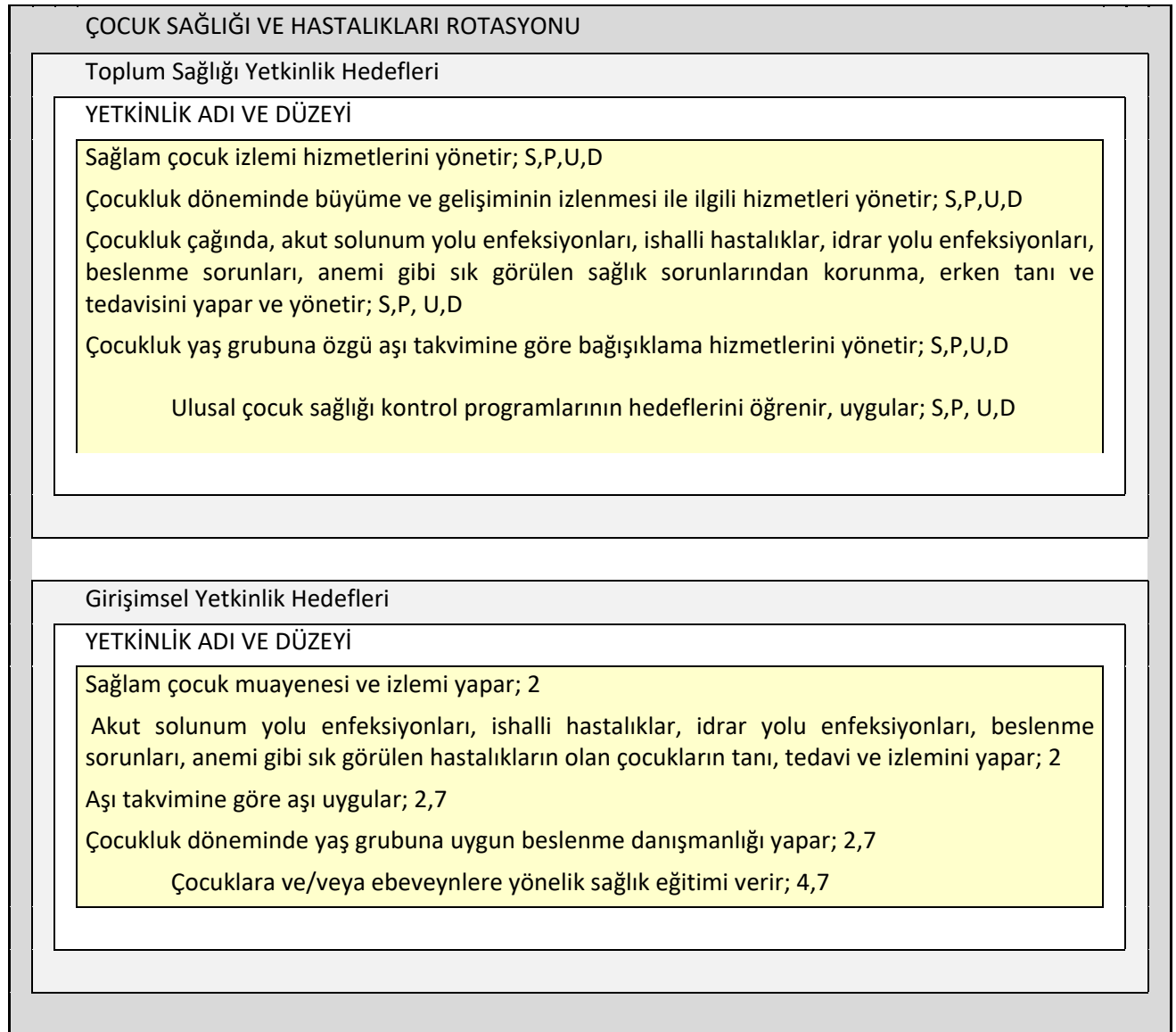
EK.3.Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitiminde Rotasyonlar

Klinik Rotasyonların Toplum Sağlığı ve Girişimsel Yetkinlik Hedefleri

Bu bölümde klinik rotasyon (çocuk sağlığı ve hastalıkları*, kadın hastalıkları ve doğum*, enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji*, iç hastalıkları*, göğüs hastalıkları,* ruh sağlığı* ve hastalıkları ve kardiyoloji) için toplum sağlığı ve girişimsel yetkinlik hedefleri ve halk sağlığı alanında önemli olan 6 aylık saha uygulama ve eğitiminin yetkinlik hedefleri yer almaktadır.

*TUK'da zorunlu kabul edilen klinik rotasyonlardır.

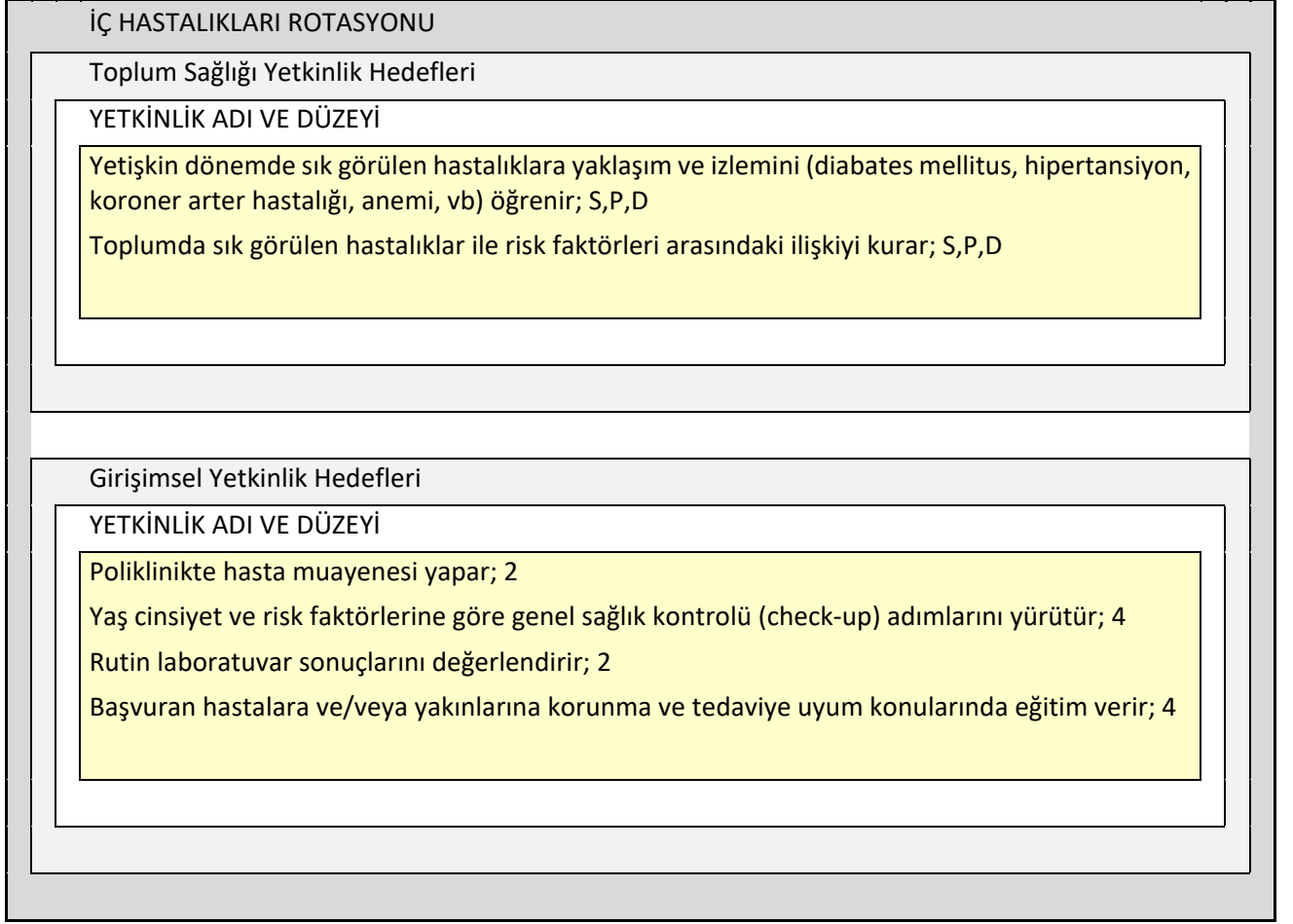
Şekil 3. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Rotasyonu

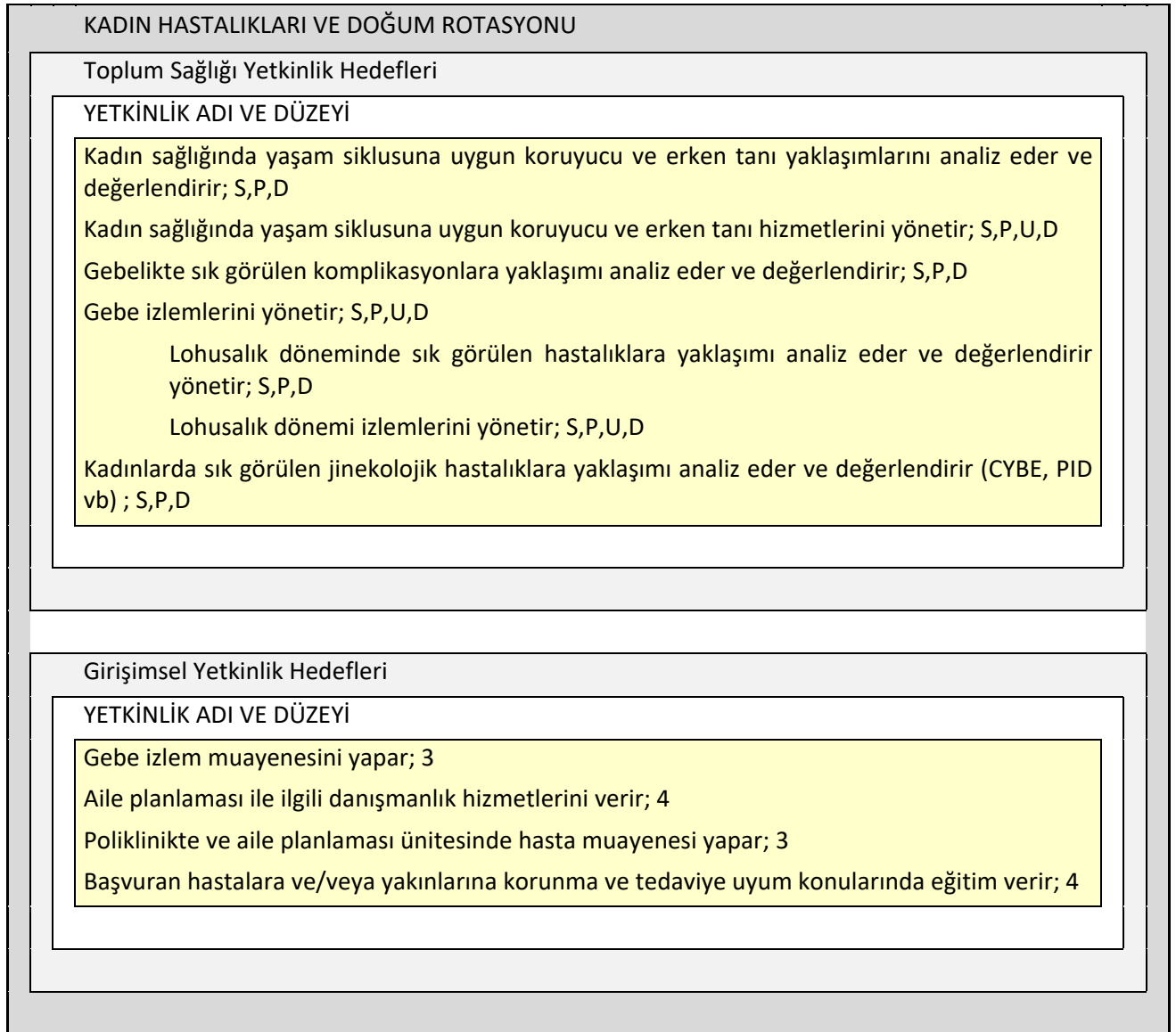
Şekil 4. Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Rotasyonu

ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE KLİNİK MİKROBİYOLOJİ ROTASYONU
<p>Toplum Sağlığı Yetkinlik Hedefleri</p> <p>YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ</p> <p>Toplumda sık karşılaşılan enfeksiyon hastalıklarına yataklı ve ayaktan hizmet sunumundaki yaklaşımları analiz eder ve değerlendirir; S,P,D</p> <p>Hastane enfeksiyonlarının kontrolü etkinliklerini öğrenir; S,P,D</p> <p>Sağlık çalışanlarının sağlık risklerini analiz eder ve değerlendirir; S,P,U,D</p> <p>Yetişkin döneme ait bağışıklama hizmetlerini yönetir; S,P,U,D</p> <p>Antibiyotik kullanım prensiplerini tanır; S,D</p>
<p>Girişimsel Yetkinlik Hedefleri</p> <p>YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ</p> <p>Enfeksiyon hastalıkları tanısı için numune alır, temel laboratuvar tekniklerini uygular ve değerlendirir; 2</p> <p>Bildirimi zorunlu enfeksiyon hastalıklarının bildirimini yapar; 4</p> <p>Salgını yönetir ve salgınlarda müdahale araçlarını belirler; 4</p> <p>Başvuran hastalara ve/veya yakınlarına korunma ve tedaviye uyum konularında eğitim verir ; 4</p> <p>Hastane enfeksiyon kontrol komitesi çalışmalarına katılır; 4</p>

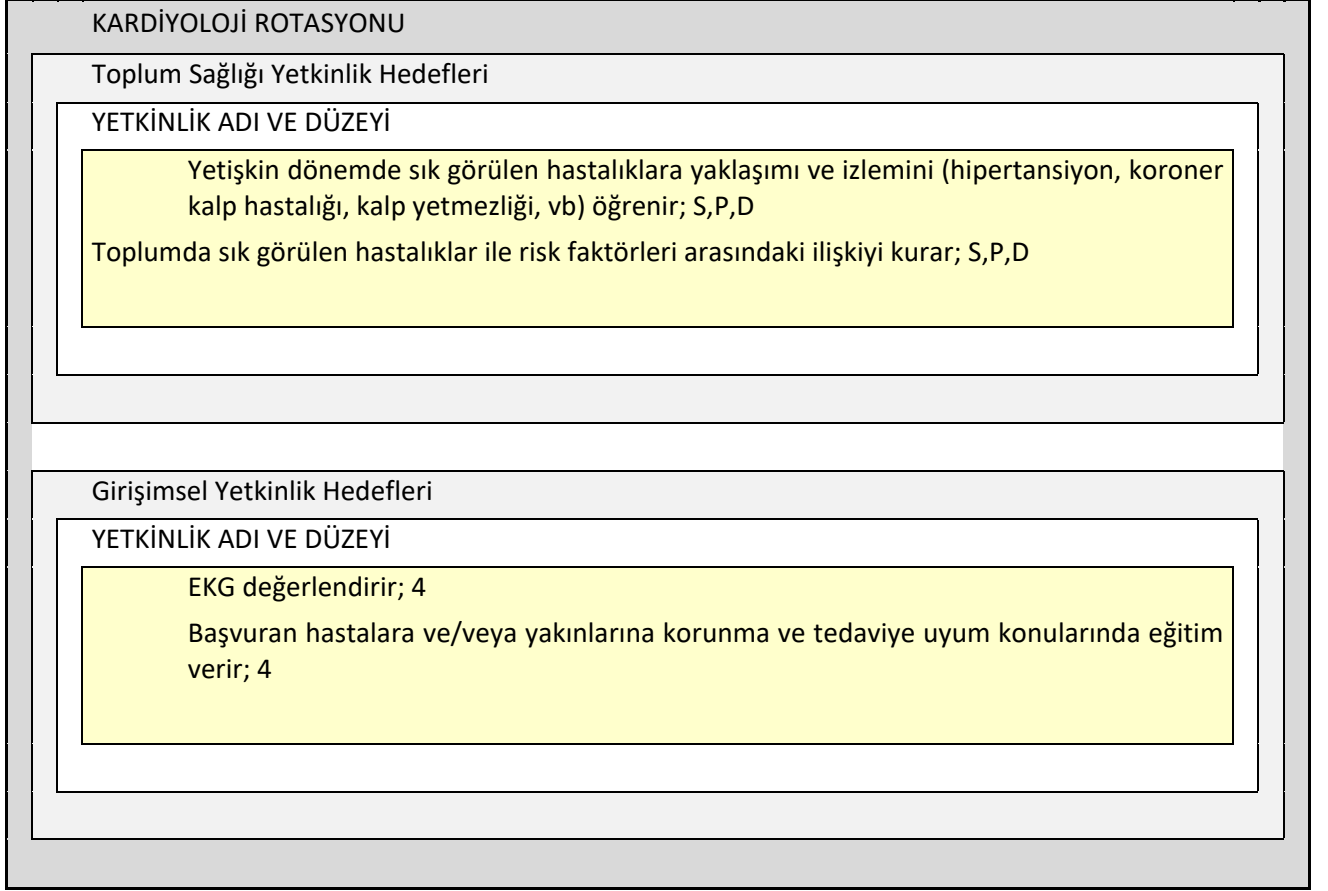
Şekil 5. İç Hastalıkları Rotasyonu

Şekil 6. Kadın Hastalıkları ve Doğum Rotasyonu

Şekil 7. Kardiyoloji Rotasyonu

Şekil 8. Göğüs Hastalıkları Rotasyonu

GÖĞÜS HASTALIKLARI ROTASYONU
<p>Toplum Sağlığı Yetkinlik Hedefleri</p> <p>YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ</p> <p>Yetişkin dönemde, KOAH, akciğer enfeksiyonları, kanserler gibi sık görülen solunum sistemi hastalıklarından korunma, hastalıkların erken tanı ve tedavisini yapar ve yönetir; S,P,D</p> <p>Tüberküloz epidemiyolojisini, tanı araçlarını, standart tedavi yaklaşımını öğrenir, uygular; S,P,D</p> <p>DGT amaç ve uygulamasını öğrenir; S,P,D</p> <p>Sigara bırakma polikliniği çalışmalarında yer alır; S,P,D</p> <p>Mesleki akciğer hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini öğrenir; S,P,D</p>
<p>Girişimsel Yetkinlik Hedefleri</p> <p>YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ</p> <p>Göğüs hastalıklarının tanı ve izleminde rutin tetkiklerin hangi durumlarda isteneceğini (Akciğer grafisi, solunum fonksiyon testleri, balgam kültürü, direkt yayma, biyokimya vb) açıklar; 4</p> <p>Mesleki akciğer hastalıklarının tanı sürecini yürütür; 4</p> <p>Tütün bağımlılığı tedavisi ve izlemini yapar; 4</p> <p>Başvuran hastalara ve/veya yakınlarına korunma ve tedaviye uyum konularında eğitim verir; 4</p>

Şekil 9. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Rotasyonu

RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI ROTASYONU
<p>Toplum Sağlığı Yetkinlik Hedefleri</p> <p>YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ</p> <p>Yetişkin dönemde sık görülen ruh sağlığı sorunlarına yaklaşımı ve izlemine (depresyon, anksiyete, , stres vb) öğrenir; S,P,D</p> <p>Toplumda sık görülen ruh sağlığı sorunları ile risk faktörleri arasındaki ilişkiyi kurar; S,P,D</p> <p>Ruh sağlığını olumsuz etkileyen toplumsal sorunların (şiddet, çatışma, savaş, olağandışı durumlar) çözümüne yönelik doğru davranır; S,P,D</p> <p>Alkol, madde kötüye kullanımı, bağımlılığın korunma konusunda eğitim programlarını öğrenir; S,P,D</p>
<p>Girişimsel Yetkinlik Hedefleri</p> <p>YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ</p> <p>Klinikte yapılan başvuran/hasta görüşmelerine katılır; 4</p> <p>Başvuran hastalara ve/veya yakınlarına korunma ve tedaviye uyum konularında eğitim verir; 4</p>

Şekil 10. Saha Uygulamaları ve Eğitimi Toplum Sağlığı Yetkinlik Hedefleri

SAHA UYGULAMALARI ve EĞİTİMİ
Toplum Sağlığı Yetkinlik Hedefleri
YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ
TSM(İSM) yönetimine ait mevzuatı takip eder ve uygular; S,P,U,D
TSM (İSM) hizmetlerini planlar, yürütür ve değerlendirir; S,P,U,D
Aile sağlığı merkezlerinde sunulan sağlık hizmetlerini değerlendirir; S,P,U,D
Birinci basamak sağlık kurumlarına sık olarak başvuran hastalık tanılarını ve bu hastalıklara yaklaşımı değerlendirir; S,D
Sağlık Bakanlığı ve/veya Bağlı Kuruluşlarında/Sağlık/Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün örgütlenme şemasını ve işleyişini kavrar; D
Sağlık Bakanlığı ve/veya Bağlı Kuruluşlarında/Sağlık/Halk Sağlığı Müdürlüğü düzeyinde hizmetleri planlar ve değerlendirir; S,P,D
Sağlık Bakanlığı ve/veya Bağlı Kuruluşlarında/Sağlık/Halk Sağlığı Müdürlüğü yürütülen programları değerlendirir; D
Toplum sağlığı merkezi (İSM) bölgesinde toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek, sağlık risk ve sorunlarını belirlemek amacıyla program yapmak; D
Toplum sağlığı merkezi (İSM) bölgesinin sağlık ölçütlerini değerlendirmek; D
Toplum sağlığı merkezi (İSM) bölgesinin sağlık sorunları ve önceliklerini saptamak; D
Toplum sağlığı merkezi (İSM) bölgesinde bağışıklama hizmetleri için aylık ve yıllık plan ile programları hazırlamak; D
Hasta/çalışan hakları ve güvenliği ile ilgili çalışmalarını yürütmek; D
Bildirilen bildirim zorunlu hastalıklar ile ilgili kayıtları düzenlenmek; D
Bulaşıcı ve salgın hastalıklarla mücadele ederek yapılan çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek; D

Şekil 11. Saha Uygulamaları ve Eğitimi Girişimsel Yetkinlik Hedefleri

SAHA UYGULAMALARI ve EĞİTİMİ
Girişimsel Yetkinlik Hedefleri
YETKİNLİK ADI VE DÜZEYİ
TSM(İSM) bölgesinde çevreye ve topluma yönelik koruyucu sağlık hizmetlerini yürütür; 4
TSM (İSM) bölgesinde ilçe ve il düzeyinde sağlık personelini yönetir; 4
TSM (İSM) bölgesinde ilçe ve il düzeyinde personelin ihtiyacı doğrultusunda hizmet içi eğitimleri yürütür; 4
TSM (İSM), ilçe ve il düzeyinde halk eğitimlerini yürütür; 4
TSM(İSM) bölgesinde, ilçe ve il ve ulusal düzeyde sağlığı geliştirmeye yönelik hizmetleri yürütür; 4
TSM (İSM)bölgesinde bilimsel araştırma planlar, yürütür, raporunu hazırlar; 4
Aile sağlığı merkezlerinde sunulan sağlık hizmetlerini değerlendirir; 4
Personelin hizmet içi eğitimlerini planlamak, uygulamak; 4
Okul sağlığı hizmetlerini yürütmek; 4
Çevre sağlığı hizmetlerini yürütmek; 4
Bulaşıcı hastalıklarla ve bağışıklama ile ilgili programları yürütmek; 4
Tüberküloz (verem) kontrol hizmetlerini yürütmek; 4
Ana çocuk sağlığı ve üreme sağlığı hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak; 4
Koruyucu ruh sağlığı hizmetlerini yürütmek ya da yürütülmesini sağlamak; 4
Halka yönelik sağlık eğitimi yapmak; 4
Saha ve salgın araştırmalarını, bulaşıcı hastalık filyasyon çalışmalarını yürütmek ve sürveyans çalışması yapmak; 4
Sağlık Bakanlığı ve/veya Bağlı Kuruluşlarında/Sağlık/Halk Sağlığı Müdürlüğü düzeyinde yapılan kurul toplantılarına (Yeterli ve dengeli beslenme hareketli yaşam kurulu, il kronik hava yolu hastalıkları önleme ve kontrol programı kurulu gibi) katılır; 4

Ek 4. Eşyetkilendirme Belgeleri

Ek 4.1. HALK SAĞLIĞI KURUMSAL YETERLİK EŞYETKİLENDİRME YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1: Bu yönergenin amacı, Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından belirlenecek bir bilim kurulunun Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde halk sağlığı dalında uzmanlık eğitimi verme koşullarını sağlayan kurumları ziyaret ederek mevcut durumlarını değerlendirip varsa aksaklık ve eksiklikleri belirleyip bunları giderici önerilerde bulunmak, ulusal standartlara uygun eğitim programı yürüten kurumları "Kurumsal Yeterlik -Belgesi" ile belgelendirmek ve eğitim kurumlarını yeterlik belgesi almaya özendirerek ülkedeki halk sağlığı alanındaki uzmanlık eğitiminin niteliğinin yükselmesine katkı sağlamak için yapılacak çalışmaların esaslarını belirlemektir.

Tanımlar

Madde 2: Bu yönergede geçen,

Anabilim Dalı Başkanı: Program yöneticisini,

Asistan: Tıpta uzmanlık öğrencisini,

Eşyetkilendirme (akreditasyon): Eğitim programının önceden belirlenmiş bazı temel standartları karşılayıp karşılamadığının değerlendirilmesini, HASUDER: Halk Sağlığı Uzmanları Derneğini,

Kurum: Halk sağlığı dalında uzmanlık eğitim programı yürüten tıp fakültesi anabilim dalını,

Kurumsal Yeterlik Belgesi: Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından tıpta halk sağlığı uzmanlık eğitim programının yeterliği için verilmiş olan belgeyi,

(Koşullu) Kurumsal Yeterlik Belgesi: Yeterlik Kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucu tespit edilen giderilebilir eksikliklerin olması durumunda verilen geçici Kurumsal Yeterlik Belgesini,

Ön Değerlendirme: Kurumun akreditasyon resmi süreci öncesi anabilim dalı tarafından talep edilmesi halinde yapılan değerlendirme,

TTB-UDEK: Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulunu,

UYEK: Ulusal Yeterlik Kurulunu,

Yeterlik Belgesi: Akredite edilmesi uygun olan eğitim programına verilecek belgeyi,

Ziyaret edilen kurumu en üst yöneticisi: Tıp Fakültesi Dekanını,

Ziyaret Kurulu: En az 10 yıl eğitimcilik deneyimi olan 4 halk sağlığı uzmanı ve 1 TTB-UDEK temsilcisini,

ifade eder.

Başvuru için gerekli belgeler

Madde 3:

1. Anabilim dalı başkanının (program yöneticisinin) Dekanlık üzerinden başvuru yazısı
2. Eğitim Kurumu Programı Değerlendirme Formu (Ek4.3)
3. Uzmanlık Öğrencisi Değerlendirme Formu (Ek 4.4)
4. Anabilim Dalı Uzmanlık Eğitim Programı
5. Asistan karnesi örneği
6. İmzalı bölge protokolü

Başvuru için gerekli asgari koşullar

Madde 4:

1. Eğitici standartları

Birisi en az doçent unvanına sahip iki eğitici

2. Mekan standartları⁵

- ✓ Programın gereklerinin yapılmasına olanak sağlayan koşulların mevcut olması

3. Donanım standartları

- ✓ Yazılı (kuramsal ve uygulamalı) eğitim programının olması
- ✓ Yazılı (kuramsal ve uygulamalı) eğitim programının düzenli olarak anabilim dalı tarafından yapıldığının belgelenmesi
- ✓ İmzalı bölge protokolü
- ✓ Programdan son dört yıl içinde en az bir uzmanlık öğrencisinin mezun olması
- ✓ Asistan karnesi uygulamasının düzenli olarak yapılması

Ziyaret Programı

Madde 5: Ziyaretin amacı, kurumlarda sürdürülen eğitim programı kapsamındaki eğitim etkinliklerini iyileştirme, eğitimin niteliğinin güvencesini sağlama ve değerlendirmedir. Bu amaca ulaşmak için, verilen eğitimin düzeyi Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından belirlenen ölçütlerle karşılaştırılır. Ziyaret programı yapıldıktan sonra değerlendirme yapılarak, eğitim kurumunun belgelendirilmesi ya da yeniden belgelendirilmesi gerçekleştirilir.

Ziyaret Kurulu

Madde 6: Ziyaret Kurulu, Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından Yeterlik Belgesi almış 4 Profesör/Doçent öğretim üyesi ve 1 TTB-UDEK temsilcisinden oluşur. Kurul üyeleri en az 10 yıldır aktif eğitici konumunda olmalıdırlar. Kurul üyelerinin en az birisinin Profesör olması gerekmektedir. Kurul başkanı Profesör üyeler arasından seçilir. Her bir ziyaret için, Ziyaret Kurulunun 1 üyesi TTB-UDEK Yürütme Kurulu tarafından, diğer üyeleri Halk Sağlığı Eşyetkilendirme Komisyonunun önerisiyle Halk Sağlığı Yeterlik Yürütme Kurulu tarafından çıkar çakışması ve etik ihlal olmayacak şekilde (ziyaret yapılacak üniversiteden lisans ve/veya lisansüstü eğitim almamış olmak, vb) belirlenir. TTB-UDEK temsilcisi Ziyaret Kuruluna gözlemci konumunda katılır ve tercihen halk sağlığı alanı dışından birisidir. Ziyaret Kurulu üyeleri kendi içinden bir başkan ve bir yazman seçerler.

Kurum Ziyaretinin Organizasyonu

Madde 7: Eşyetkilendirme Komisyonunun başkanı, ziyaret edilecek eğitim kurumunun en üst yöneticisini ve anabilim dalı başkanını ziyaret konusunda önceden bilgilendirir. Eğitim kurumuna uygun bir ziyaret tarihi belirlenir. Kurum ziyareti eğitim kurumunun gönüllülüğü temelinde gerçekleştirilir. Ziyaret programı Eşyetkilendirme Komisyonu tarafından Kurumsal Yeterlik Belgesi başvuru sırasına göre yapılır.

⁵ Tıpta Uzmanlık Kurulu tarafından da onaylanmış ve Çekirdek Eğitim Programında belirtilmiş olan mekan standartları

Madde 8: Ziyaret öncesi bir “Kurumsal Değerlendirme Formu” (Ek 4.3), ziyaret edilecek eğitim programı yöneticisi tarafından; “Tıpta Uzmanlık Öğrencisi Değerlendirme Formu” (Ek 4.4) ise, tıpta uzmanlık öğrencisi temsilcisi (varsa başasistan) tarafından doldurulur. Eğitim programının bir örneği ve eğitim kurumunun varsa bir önceki ziyaret raporu formlarla birlikte iletilir. Özellikle tıpta uzmanlık öğrencileri tarafından doldurulan değerlendirme formu gerekli gizlilik önlemleri ile gönderilir. Gelen rapor Eşyetkilendirme Komisyonu tarafından değerlendirilerek ziyaret yapıp yapılmayacağına karar verilir. Ziyaret yapılacağı en az 4 hafta öncesinden kuruma bildirilir. Ziyaret yapılacak eğitim kurumunun eğitim programı yöneticisi, ziyaret programından sorumludur.

Madde 9: Ziyaret programının masrafları ziyaret edilen kurum tarafından karşılanır. Bu konudaki girişimler ve işlemler HASUDER Yönetim Kurulu ve Yeterlik Yürütme Kurulunca yürütülür.

Ziyaretin Gerçekleştirilmesi

Madde 10: Ziyaret açılış toplantısı ile başlar. Ziyaret edilen Kurumun bağlı olduğu en üst yöneticisi) açılış toplantısına katılmak üzere önceden davet edilir. Açılış toplantısında, ziyaret ekibi eğitimcilerle ve eğitim alanlarla tanışır. Ziyaretin amacı anlatılarak, ziyaret planı gözden geçirilir. Ziyaret Kurulu, anabilim dalı başkanı, öğretim üye ve görevlileri, başasistanı, uzmanları ve tıpta uzmanlık öğrencileri ile birebir ve/veya grup halinde görüşür. Ziyaret edilen kurumda 10 ya da daha az sayıda tıpta uzmanlık öğrencisi var ise tümüyle birebir görüşülür; 10’dan fazla tıpta uzmanlık öğrencisi var ise, Ziyaret Kurulu tarafından belirlenen ve her bir eğitim yılı da dikkate alınarak seçilen 10 kişi ile birebir görüşme yapılır. Görüşme sırasında öğrencilerin asistan karneleri yanlarında/ulaşılabilir olmalıdır. Görüşmeler sırasında edinilen bilgiler gizli tutulur. Eğitimciler ve tıpta uzmanlık öğrencileri ile yapılan görüşmelerde, ziyaret öncesinde doldurulmuş değerlendirme formlarında yer alan bilgiler gözden geçirilir. Ziyaret kurulu eğitim kurumundan görevli kişi ya da kişilerin eşliğinde, kurumun uzmanlık eğitimi ile ilgili bütün alanlarını (derslik, kütüphane, eğitim ve araştırma bölgesi, tıpta uzmanlık öğrencisi odası, dinlenme alanları, laboratuvar vb.) gezerek yerinde değerlendirir. Ziyaret sırasında uzmanlık eğitimi sürecinde rotasyon yapılan dalların da mümkün olduğu ölçüde ziyaret edilmesi uygun olur. Değerlendirme sürecinde kurumun eğitim çalışmaları ile ilgili dokümanları ve diğer kayıtlarından yararlanır. Ziyaret, eğitimcilerle yapılacak olan bir tartışmayla sonlandırılır. Ziyaret mümkünse bir gün içerisinde bitirilir. Ziyaretin yinelenmesi durumunda yarım günlük bir süre yeterli olabilir. Ziyaret Kurulu, ziyaret programının sonunda, değerlendirme, karar verme ve öneri sunma aşamaları için, kendi üyeleriyle bir toplantı yapar. Eşyetkilendirme Raporunu hazırlama görevini üstlenen Ziyaret Kurulu yazmanı, ayrıntıları rapora daha sonra ekleyebilir.

Talep edilmesi halinde finansal koşulların ziyaret edilen kurum tarafından karşılanması durumunda ön değerlendirme ziyareti yapılabilir.

Madde 11: Ziyaret Kurulu amaca yönelik bilgi, gözlem ve değerlendirmelerin atlanmadan yapılabilmesi için “Ziyaret Ekibi İçin Kontrol Listesi” (Ek4.5) kullanır. Bu listede yer alan ve yerine getirilemeyen hususlar Eşyetkilendirme Raporunda (Ek 4.6) belirtilir.

Ölçütler ve Değerlendirme

Madde 12: Ziyaret Kurulu, eğitimin değerlendirilmesi için TTB-UDEK, UYEK ve Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından kabul edilmiş ölçütleri kullanır. Ziyaretlerde kullanılan formlar veri toplama aşamasında kullanılır. Ziyaret Kurulu bütün veri ve gözlemleri içeren bir değerlendirme yapar.

Ziyaret Raporu

Madde 13: Ziyaret Kurulu, üzerinde oybirliği ile tam bir anlaşma sağlanmış değerlendirme, karar ve önerilerini, bir rapor olarak yazar. Raporda tarih, ziyaret edilen kurum ve kurum sorumlusunun adı belirtilir. Rapor, taslak aşamasında, olası hatalardan arındırılması amacıyla Ziyaret Kurulu

Başkanı tarafından gözden geçirilmelidir. Rapor yazımı en geç 15 gün içinde tamamlanmalıdır. Rapor, Ziyaret Kurulu'nun bütün üyelerinin yazılı beyanı/onayı alındıktan sonra başkanı tarafından imzalanır; raporda Ziyaret Kurulu üyelerinin kimlik, unvan ve adresleri yer alır.

Raporun Onaylanması

Madde 14: Ziyaret Kurulu, raporunu tamamladıktan sonra Eşyetkilendirme Komisyonuna sunar. Bu komisyon raporu inceler, gerekirse Ziyaret Kurulu ile görüşerek raporu Ziyaret Programının esaslarına uygunluğu açısından değerlendirir ve uygun olduğuna karar verirse onaylanmak üzere Yeterlik Yürütme Kuruluna sunar. Yeterlik Yürütme Kurulu, ziyaret raporunu değerlendirerek onaylar. Yeterlik Yürütme Kurulu onayladığı ziyaret raporunun karar kısmını, HASUDER Yönetim Kurulu'na TTB-UDEK'e gönderilmek üzere sunar. Ayrıca, Ziyaret Kurulunun TTB-UDEK Yürütme Kurulu tarafından belirlenen üyesi, ziyaretin bitiminde ziyaret sürecine ilişkin bir değerlendirme raporunu TTB-UDEK Yürütme Kuruluna sunar.

Madde 15: Raporun TTB-UDEK Yürütme Kurulu tarafından onaylanmaması durumunda hangi işlemlerin yapılması gerektiğine Halk Sağlığı Yeterlik Yürütme Kurulu karar verir.

Eksikliklerin Giderilmesi

Madde 16: Ziyaret Kurulu Raporunda ziyaret edilen kurumda saptanan eksiklik ve aksaklıklar belirtilmiş ise, söz konusu kuruma durum yazı ile bildirilir ve durumun düzeltilmesi önerilir. Kurum, bu aksaklık ya da eksiklikleri giderdiğini Yeterlik Kuruluna bildirirse kurum yeniden ziyaret edilerek yeni bir değerlendirme yapılır. Söz konusu aksaklık ya da eksikliğin göreceli olarak basit olması durumunda ikinci kez yapılacak ziyaret ekibinde dörtten az sayıda üye yer alabilir.

Gizlilik

Madde 17: Ziyaret Kurulu, Halk Sağlığı Yeterlik Yürütme Kurulu ve TTB-UDEK Yürütme Kurulları ziyaret raporunun, bütün ayrıntılarıyla saklı tutulmasından sorumludur. Aynı şekilde tıpta uzmanlık öğrencileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler her koşulda gizli tutulur. Rapor metinlerinde de bu gizlilik ilkesi gözetilir.

Halk Sağlığı Kurumsal Yeterlik Belgesi

Madde 18: Kurumun belgelendirilmesi kararının verilmesi durumunda, TTB, TTB-UDEK, HASUDER Yönetim Kurulu ve Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu başkanlarının imzalarıyla "Tıpta Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi Kurumsal Yeterlik Belgesi" (Ek 4.7) düzenlenir. Belgenin geçerlik süresi 5 yıldır.

Eksiklik tespit edilmesi durumunda ziyaret raporunda yer alan karar doğrultusunda, eğitim kurumu için 5 yıldan daha kısa süre içinde (1 yıldan az olmamak üzere) ziyaret edilip yeniden değerlendirilmek üzere, "(Koşullu) Halk Sağlığı Kurumsal Yeterlik Belgesi" de düzenlenebilir. Yeterlik Belgesini almış eğitim kurumunda standartlarla ilgili herhangi bir sorun yansıtıldığında Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından yeniden değerlendirme yapılabilir.

Yıllık Rapor

Madde 19: HASUDER ve Halk Sağlığı Yeterlik Yürütme Kurulu ziyaret programlarının sonuçlarını yıllık raporlar halinde yayımlar. Bu rapor, belgelendirilmiş eğitim kurumlarının bir listesini, ziyaret tarihlerini ve belgelendirmelerin geçerlik sürelerini içerir.

Halk Sağlığı Kurumsal Yeterlik Belgesinin Yenilenmesi

Madde 20: Tıpta Halk Sağlığı Kurumsal Yeterlik Belgesinin geçerlik süresi dolan kurumlar istekte bulunurlarsa Eşyetkilendirme Komisyonu tarafından hazırlanan bir program çerçevesinde yeniden ziyaret edilirler. Yeterlik süresi dolduktan sonra ya da dolmasına en az 6 ay kala, ziyaret talebinde bulunan kurumlara öncelik tanınır.

Ek 4.2. HALK SAĞLIĞI YETERLİK KURULU EŞYETKİLENDİRME BAŞVURUSU “BİLGİLENDİRME DOKUMANI”

Değerli Anabilim Dalı Başkanı,

Aşağıda Halk Sağlığı Yeterlik Kuruluna kurumunuzun Eşyetkilendirme Belgesi verilebilmesi amacıyla değerlendirmesi için yapacağınız başvuruda sürecin adımlarını görebileceksiniz.

Bilindiği üzere Eşyetkileendirme sürecinde ilgili Yönerge ile de uyumlu olarak; Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından belirlenecek bir bilim kurulunun Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde halk sağlığı dalında uzmanlık eğitimi verme koşullarını sağlayan kurumları ziyaret ederek mevcut durumlarını değerlendirip varsa aksaklık ve eksiklikleri belirleyip bunları giderici önerilerde bulunmak, ulusal standartlara uygun eğitim programı yürüten kurumları “Kurumsal Yeterlik Belgesi” ile belgelendirmek ve eğitim kurumlarını yeterlik belgesi almaya özendirerek ülkedeki halk sağlığı alanındaki uzmanlık eğitiminin niteliğinin yükselmesine katkı sağlamak için yapılacak çalışmaların esaslarını belirlemek amacıyla ziyaret edilmektedir.

1. Anabilim dalı başkanının fakülte dekanlığı üzerinden başvuru yazısı
 - a. Yazı, Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu Başkanlığına iletilmelidir.
2. Yönerge içeriğinde yer alan formların doldurulmuş şekillerinin dosya şeklinde iletilmesi
 - a. Eğitim Kurumu Programı Değerlendirme Formu (Ek 4.3.)
 - b. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi Değerlendirme Formu (Ek 4.4.)
 - c. Anabilim Dalı Uzmanlık Eğitim Programı
 - d. Asistan karnesi örneği
 - e. İmzalı bölge/saha protokolü

Başvurunuz başarı ile tamamlandığı takdirde sizinle gerekli yönlendirmeleri içeren bir iletişim süreci başlayabilecektir.

İlginiz ve iş birliğiniz için teşekkür eder ve saygılar sunarız.

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu

EK 4.3.HALK SAĞLIĞI YETERLİK KURULU EĞİTİM KURUMU VE PROGRAMINI DEĞERLENDİRME FORMU
(Ziyaret öncesinde Anabilim Dalı tarafından doldurulacaktır)

Sayın Anabilim Dalı Başkanı,

Bu formun amacı, Halk Sağlığı Yeterlik Yürütme Kurulunun eşyetkilendirme çalışmalarını kolaylaştırmaktır. Lütfen, içtenlikle yanıtlayınız. Gerekli gördüğünüz konularda daha ayrıntılı açıklamalar yapabilir, formdaki konularda yer almayan uygulamalarınızı ve koşullarınızı ekleyebilirsiniz.

Kurumun Adı :

Doldurma Tarihi :

Başvuru Formunu Dolduranın:

Adı, Soyadı :

İletişim Adresi :

Telefon :

E-posta :

Anabilim Dalınızda kaç yıldır tıpta uzmanlık eğitimi verilmektedir?

..... yıl

Tıpta uzmanlık eğitim programının yazılı amaç ve hedefleri var mı?

Yok

Var belirtiniz.

.....
.....
.....

Anabilim dalınızda halk sağlığı alanında yan dal uzmanlık eğitimi verilmekte midir?

Hayır

Evet

Hangi yan dallarda eğitim verilmektedir?

.....
.....
.....

İnsan gücünüzle ilgili bilgileri yazınız.

Ünvan (uzmanlık eğitimi açısından eğitici yetkisi olan ve olmayan öğretim üyeleri belirtilecektir6)	Sayı	
Profesör (eğitici yetkisi olan)		
Profesör (eğitici yetkisi olmayan)		
Doçent (eğitici yetkisi olan)		
Doçent (eğitici yetkisi olmayan)		
Dr. Öğr. Üyesi (eğitici yetkisi olan)		
Dr. Öğr. Üyesi (eğitici yetkisi olmayan)		
Toplam Öğretim Üyesi		
Öğretim Görevlisi		
Uzman		
Tıpta Uzmanlık Öğrencisi	Yıl	
	Yıl	
	Yıl	
	Yıl	
	4 yıldan uzun	
	Toplam Uzmanlık Öğrencisi	
Toplam Öğretim Elemanı		
Tıpta uzmanlık eğitiminde görevli olan her öğretim üyesi başına düşen uzmanlık öğrencisi		
Yan dal eğitimi alan tıpta uzmanlık öğrencisi sayısı		
Epidemiyoloji		
İş ve Meslek Hastalıkları		
Çevre Sağlığı		
Bağlı bulunduğu kadro YÖK olan uzmanlık öğrencisi		
Bağlı bulunduğu kadro diğer olan uzmanlık öğrencisi		
Diğer hekim		
Hemşire		
Diğer sağlık elemanı		
Teknik eleman		
İdari personel		
Hizmetli ve diğer		
Kurumda YL programında olan öğrenci (Tezli)		
Kurumda YL programında olan öğrenci (Tezsiz)		
Kurumda Doktora programında olan öğrenci		

6 Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğine göre

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix?MevzuatKod=7.5.19629&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=t>

Kurumda uzmanlık eğitimi vermeye yetkili eğitimciler için aşağıda belirtilen bilgileri içeren özgeçmişler eklenmelidir.

Ad/soyad

Adres

Mezun olduğu üniversite ve fakülte

Üniversite mezuniyet tarihi

Derecesi (tıpta uzmanlık / bilim uzmanlığı / doktora)

Derecesini aldığı kurum ve tarih

Üyesi olduğu ulusal veya uluslararası mesleki topluluklar

Son 5 yıl içinde katıldığı bilimsel toplantılar, kurslar

Son 5 yıl içindeki bilimsel yayınları

Aldığı özel eğitimler ve sertifikasının yer ve tarihi

Kurum içinde eğitime yönelik ek görevleri

Uzmanlık dalıyla ilgili özel ilgi alanları

Herhangi bir editörlük görevi

Uluslararası

Ulusal

Herhangi bir kurulda görev alma

Uluslararası

Ulusal

Son beş yıl içinde anabilim dalınızda uzmanlık eğitimine başladıktan sonra ayrılan tıpta uzmanlık öğrencisi oldu mu?

Hayır

Evet

Kaç kişi olduğunu belirtiniz.

Neden ayrıldıklarını yazınız.

Son beş yıl içinde anabilim dalınızda tıpta uzmanlık öğrencisi olmak üzere sınav kazandığı halde başlamayan kişi oldu mu? Oldu ise kaç kişi olduğunu belirtiniz.

.....

Kurumunuzda eğitimini tamamlayarak uzman olan tıpta uzmanlık öğrencilerinin sayısını belirtiniz.

Son beş yıl içinde

5 yıldan önce

Toplam

Kurumunuz künyeli son 5 yılda yapılmış yayınların sayısını yazınız.

(Yayın listesini ekleyiniz)

(Aynı yayında anabilim dalından birden fazla kişi olduğunda yayın tek olarak sayılması gerekmektedir)

Tür	Dergi	Sayı
Uluslararası dizinler	SSCI	
	SCI	
	SCI-Exp	
	WoS "All Database" kapsamında yer alan diğer dergiler	
	WoS dışındaki uluslararası indekslerde dizinlenen dergiler	
Ulusal dizinler	ULAKBİM-TR dizini	
	Diğer	
Bildiri	Uluslararası	
	Ulusal	
Kitap		
Uluslararası		
Ulusal		
Kitap bölümü		
Uluslararası		
Ulusal		
Diğer yayın		
Patent		
Diğer (açıklayınız.....)		

Anabilim dalınızda son 5 yılda yürütülen araştırma sayısını yazınız.

(Araştırma listesini ekleyiniz)

Tamamlanmış tez çalışması:

Devam eden tez çalışması:

Tıpta uzmanlık öğrencilerinin katıldığı tamamlanmış/yayınlanmamış araştırma:

Tıpta uzmanlık öğrencilerinin katıldığı intern araştırmaları:

Anabilim dalınızda son 5 yılda yürütülen projelerinizin sayısını belirtiniz (Proje listesini ekleyiniz).

Proje kategorisi	Tamamlanmış (sayı)	Halen devam eden (sayı)
AB Çerçeve Programı, NIH vb gibi uluslararası projeler		
Diğer uluslararası destekli projeler		
TÜBİTAK gibi kamusal destekli projeler		
Diğer ulusal kaynaklı projeler (üniversite BAP dışında)		
BAP destekli projeler		
Diğer projeler		

Sağlık Bakanlığı ile işbirliği protokolünüz var mı?

() Var () Yok () İmza aşamasında

.....

Eğitim/Araştırma Bölgeniz var mı?

() Var () Yok (açıklamalarınızı yazınız.....)

Anabilim dalınızda son 5 yılda üretilen bölge raporları

() Var () Yok (açıklamalarınızı yazınız.....)

Özelleşmiş poliklinik hizmetiniz var mı? (Sigara bırakma, Çalışan sağlığı vb.)

() Var () Yok (açıklamalarınızı yazınız.....)

Laboratuvar olanaklarınız var mı? (Halk sağlığı, Çevre sağlığı laboratuvarı vb.)

() Var / Tanımlayın () Yok

() Var () Yok (açıklamalarınızı yazınız.....)

Eğitim açısından alt yapı olanaklarının değerlendirilmesi

Alt yapı ögesi	Durum	
	Var (sayı belirtiniz) (açıklama yazılabilir)	Yok
Laboratuvar	
Anabilim dalına ait kütüphane	
Anabilim dalına ait toplantı salonu	
İnternet	
Barkovizyon	
Kullanılan istatistik program(lar)ı		

Ulusal/uluslararası iş birliği içinde olunan kurumlar
(Belgeler eklenmelidir)

Ulusal
(açıklayınız.....)

Uluslararası
(açıklayınız)

Diğer eğitim olanaklarını aşağıdaki tabloda yer alan sorulara göre doldurunuz.

Eğitim olanakları	Hayır	Evet	Açıklama
Kuramsal eğitim programı belirli aralıklarla güncelleniyor mu?			
Tıpta uzmanlık öğrencilerini kuramsal eğitim için başka bir kuruma gönderdiğiniz oluyor mu?			
Tıpta uzmanlık öğrencileri için ara sınavlar yapılıyor mu? (Sıklık ve yöntemlerini açıklayınız.)			
Düzenli eğitim toplantıları yapılıyor mu? (Dergi saati, seminer vb)			
Kurumunuz kongre, kurs, seminer gibi bilimsel etkinliklere katılım için destek (mali vb) sağlıyor mu?			
Anabilim dalınız kongre, kurs, seminer gibi bilimsel etkinliklere katılımı teşvik ediyor mu?			
Tıpta uzmanlık öğrencilerinden eğitim süreci ile ilgili düzenli geri bildirim alınıyor mu?			
Anabilim dalında tıpta uzmanlık öğrencisi eğitiminden sorumlu bir kişi ya da kurul var mı?			
Rotasyon amaç ve hedefleri rotasyon yapılan birime gönderiliyor mu?			
Rotasyon programları önceden düzenleniyor mu?			
Rotasyonlarla ilgili tıpta uzmanlık öğrencilerinden yazılı ve/veya sözlü geribildirim alınıyor mu?			
Tıpta uzmanlık öğrencileri için belgeli ve/veya sertifikalı kurslar düzenleniyor mu (sigara bırakma, aile planlaması vb)?			
Tıpta uzmanlık öğrencilerinin tez konuları en geç ikinci yıl sonunda belirleniyor mu?			
Tıpta uzmanlık öğrencilerinin tez danışmanları en geç ikinci yıl sonunda belirleniyor mu?			
Tıpta uzmanlık öğrencileri tez önerilerini anabilim dalı öğretim elemanlarına sunuyor mu?			
Anabilim dalınızın aktif çalışan ve anabilim dalınız tarafından güncellenebilen web sayfanız var mı?			Adresini yazınız
Mesleki kuruluşlarda/sivil toplum örgütlerinde aktif görev yapan öğretim üyesi			Açıklayınız
Anabilim dalı sosyal etkinlikler			Açıklayınız

18. Klinik rotasyonlarının yer ve sürelerini yazınız.

Yer	Süre	Açıklama

19. (Zorunlu) saha eğitimlerinin yer ve sürelerini yazınız.

Yer	Süre	Açıklama

20. Size göre, kurumunuzdaki eğitim açısından güçlü yönleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

21. Size göre, kurumunuzdaki eğitim açısından zayıf yönleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

22. Size göre, kurumunuzdaki eğitim açısından fırsatlar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

23. Size göre, kurumunuzdaki eğitim açısından tehditler nelerdir?

.....
.....
.....
.....

Ek 4.4. HALK SAĞLIĞI TIPTA UZMANLIK ÖĞRENCİSİ DEĞERLENDİRME FORMU

Eğitim kurumunun ziyareti öncesinde başasistan/temsilci tıpta uzmanlık öğrencisi tarafından doldurulacaktır.

Formun doldurulması sırasında bütün uzmanlık öğrencilerinin görüşlerinin alınması önerilmektedir.

KURUM ADI :

TARİH :

FORMU DOLDURAN UZMANLIK ÖĞRENCİSİNİN

ADI, SOYADI :

Tıpta uzmanlık öğrencilerinin isimlerini ve eğitim sürelerini bir liste olarak ekleyiniz.

Aşağıda yer alan 2-10.soruları tablo içinde açıklayınız.

Soru	Evet	Hayır	Açıklama
2. Eğitim programınızın amaç ve hedefleri tanımlanmış mıdır?			
3. Eğitim programınız uzmanlık eğitimine başlarken size veriliyor mu?			
4. Eğitim programınızda belirtilen eğitim faaliyetleri (ders/seminer/makale/vb) düzenli olarak yapılıyor mu?			
5. Rotasyon yerleri ve yapılacaklarla ilgili olarak bilgilendiriliyor musunuz?			
6. Halk sağlığının başlıca konusu olduğu halde tam olarak öğrenemediğiniz bir konu/alan/uygulama var mı?			
7. Çalışma koşulları, eğitim programının tasarımı, değerlendirilmesi ve ilgili tüm görüşme ve karar alma süreçlerinde sizlerin temsiliyeti ve katılımı sağlanıyor mu?			
8. Sizlerden beklenen sorumluluklar ve haklarınız eğitime başlarken açıkça ve yazılı olarak veriliyor mu ?			
9. Düzenli aralıklarla değerlendiriliyor musunuz?			
10. Eğiticilere ulaşma açısından herhangi bir zorluk yaşıyor musunuz?			

Tıpta uzmanlık öğrencileri için olanaklar

Olanaklar	Yok	Var	
		Yeterli	Yetersiz (açıklayınız)
Kişisel kullanım araçları (bilgisayar, internet)		
Kütüphaneye erişim		
Tıpta uzmanlık öğrencileri için çalışma odası		
Araştırma olanakları		
Rehber danışman öğretim üyesi uygulaması		
Başasistanlık uygulaması		
Kurum dışı görev/eğitim için kurum tarafından sağlanan ulaşım aracı		

Tez konusunun seçildiği yıl

() Birinci yıl () İkinci yıl () Üçüncü yıl () Dördüncü yıl

Tıpta uzmanlık öğrencilerinin Anabilim Dalında yürütülen eğitim programı, uygulamaları ve eğitim ortamı hakkındaki görüşler

Olumlu yönler

.....
.....

Olumsuz yönleri

.....
.....

Belirtmek istenilen konular, yorumlar:

.....
.....

Ek 4.5. ZİYARET KURULU İÇİN KONTROL LİSTESİ

Olanaklar	Yok	Var	
		Yeterli	Yetersiz (açıklayınız)
Anabilim dalı başkanının Dekanlık üzerinden başvuru yazısı		
Eğitim Kurumu Programı Değerlendirme Formu (Ek 1)		
Uzmanlık öğrencisi değerlendirme formu (Ek 2)			
Anabilim dalı uzmanlık eğitim programı		
Asistan karnesi		
İmzalı bölge/saha protokolü		
İnsan gücü bilgileri		
Alt yapı bilgileri			
Eğitim programı ayrıntıları			

Genel Değerlendirme

Eğitim Programı

İnsan gücü

Altyapı

Protokol/eğitim-araştırma bölgesi

Laboratuvar

Kütüphane

Bilgisayar/internet

Seminer salonu/çalışma odası vb.

Anabilim dalı başkanı tarafından doldurulan raporun değerlendirilmesi

Son 5 yıldaki;

Yayınlar

Araştırmalar

Projeler (TÜBİTAK, DPT vb. başvuru ve kabul)

Tıpta uzmanlık öğrencileri ile görüşme

Asistan karnelerinin kontrolü

Tıpta uzmanlık öğrencileri raporunun değerlendirilmesi (Ek 2)

Ek 4.6. EŞYETKİLENDİRME RAPORU ÖRNEĞİ

Aşağıdaki bölümleri ve bilgileri içerecek şekilde ziyaret kurulu tarafından yazılacaktır.

Bölüm: Anabilim dalı başkanı, eğitim sorumlusu, öğretim üyeleri, eğiticiler ve tıpta uzmanlık öğrencileri ile ilgili temel bilgiler

Eğitim sorumlusu, diğer bütün eğiticiler ve tıpta uzmanlık öğrencilerinin;

İsim

Adres

Mezun olduğu üniversite ve fakülte

Üniversite mezuniyet tarihi

Derecesi (tıpta uzmanlık / bilim uzmanlığı / doktora)

Derecesini aldığı kurum ve tarih

Üyesi olduğu ulusal veya uluslararası mesleki topluluklar

Son 5 yıl içinde katıldığı bilimsel toplantılar, kurslar

Son 5 yıl içindeki bilimsel yayınları

Aldığı özel eğitimler ve sertifikasının yer ve tarihi

Varsa eğitim akreditasyon belgesi

Kurum içinde eğitime yönelik ek görevleri

Uzmanlık dalıyla ilgili özel ilgi alanları

Mevcut tıpta uzmanlık öğrencisi sayısı

Son 5 yıldaki tıpta uzmanlık öğrencisi sayısı

Son beş yılda yapılan editörlük (uluslararası/ulusal)

Diğer (belirtiniz)

Bölüm: Kurumun eğitim olanakları ve verimliliği hakkında temel bilgiler

Eğitim veren birim, eğitim için gerekli alt yapı olanaklarını sağlayabiliyor mu?

Eğitici kadrosu yeterli ve eğitim konusunda yeterince deneyimli mi?

Uzmanlık eğitimi programı için yapılan işlemlerin sayısı ve çeşitliliği yeterli mi?

Eğitici ve eğitilen için aylık ve yıllık çalışma planı iyi organize edilmiş ve sistematik mi?

Sağlık Bakanlığı ile iş birliği protokolü var mı? Uygulaması nasıl?

Diğer kurumlarla iş birliği yapılabilmemiş mi?

Bölümlerde konferans, bilimsel toplantı sayıları

Eğitim düzenli olarak değerlendiriliyor mu?

Sınavlar yapılıyor mu?

Rotasyonlar (iç ve dış) uygun olarak yapılıyor mu?

Kurum yeterli eğitim olanaklarına sahip mi?

Kurum yeterli kurumsal eğitim verebiliyor mu?

Kurumun almış olduğu bir akreditasyon ya da farklı bir kurumsal belgesi var mı?

Bölüm: Araştırmalarla (projelerle) ilgili etkinlikler

Eğitim Kurumu ve Programı Değerlendirme Formunda araştırmalarla (projelerle) ilgili etkinlikler yer almaktadır.

Ziyaret sırasında eğer ek bilgiler elde edilmiş ise, bu veriler formda yer alan bilgilere eklenmelidir.

Bölüm: Tıpta uzmanlık öğrencilerinden elde edilen bilgiler

Tıpta uzmanlık öğrencileriyle eğitim kurumunda verilen eğitim konusunda yapılan görüşmelerin raporu yazılacaktır.

Bölüm: Sonuç

Ziyaret Kurulu tarafından ziyaret edilen kuruma ilişkin genel izlenim, eksiklikler, zamanla düzeltilebilir aksaklıklar belirtilecektir.

Bölüm: Öneriler

Ziyaret Kurulu'nun eğitim veren kuruma önerileri yer alacaktır.

Bölüm: Ziyaret Kurulu

Ziyaret Kurulu'nda yer alan kişilerin isim ve adresleri ve başkanın imzası yer alacaktır.

Ek 4.7. HALK SAĞLIĞI KURUMSAL YETERLİK BELGESİ Örneği (2019)

HALK SAĞLIĞI KURUMSAL YETERLİK BELGESİ

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda

..... Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi programı ile ilgili koşulları sağladığından Beş yıl süreyle geçerli bu belgeyi almaya hak kazanmıştır.

... / /

Prof. Dr. Sinan Adıyaman
TTB Başkanı

Prof. Dr. Orhan Odabaşı
TTB-UDEK Başkanı

Prof. Dr. Pınar Okyay
HASUDER Yönetim
Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Ferda Özyurda
Halk Sağlığı Yeterlik
Kurulu Başkanı